

ΑΝΤΑΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	ΣΕΛΙΣ
1. ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ: Ἡ Ἐπι- στήμη στὸ ἔργο τῆς ἀνοικοδόμησης	481
2. Γ. ΑΓΓΕΛΟΥ: Προϋπολογισμός γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση τοῦ κε- φαλαίου τῆς κερδοσκοπικῆς ὀλιγαρχίας	482
3. Δ. ΜΠΑΤΣΗ: Ἡ σύμβαση ΚΟΥΠΕΡ ὁλοκλήρωση τῆς βιομηχανι- κῆς μας ἐξάρτησης ἀπὸ τὸ ξένο κεφάλαιο	484
4. Σ. ΜΑΞΙΜΟΥ: Τὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο καὶ ἡ οἰκονομικὴ μας ἀνε- ξαρτησία	486
5. ΤΟΜΕΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ "ΕΠ-ΑΝ": Τὸ σχολικὸ βιβλίο	489
6. Γ. ΛΑΜΕΡΑ: Εἰσήγηση στὸ Συνέδριο Π. Ο. Φυματικῶν	491
7. Κ. ΒΙΔΑΛΗ: Ἡ λίρα δὲν εἶναι ἐμπόρευμα	492
8. Κ. ΑΝΑΝΙΑΔΗ: Ἡ ἀλίεια τῆς Μακεδονίας καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν κλειστῶν τῆς ὑδάτων	493
9. Κ. ΣΙΔΕΡΗ: Συνεταιρισμοὶ καὶ ἀγροτικὴ πλοτὴ	497
10. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ: Τὸ ἀρδευτικὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδας	500
11. Α. ΚΡΙΑΡΗ: Ἡ ἐντασὴ τῆς καλλιέργειας	502
12. Σ. ΜΑΞΙΜΟΥ: Αὐτοδιοίκηση καὶ ἀνασυγκρότηση	505
13. Η «ΕΠ-ΑΝ» ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ: Τὸ Διε- θνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο τοῦ Λονδίνου	507
14. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ: Τὸ 4ο πεντάχρονο σχέδιο — Τὸ ἀπεργιακὸ κύμα στὶς ΕΠΑ — Ἡ ἐθνικοποίηση τῶν βιομηχανιῶν παραγωγῆς ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἀερίοφωτος στὴ Γαλλία (Γ. ΜΑΡΙΝΗΣ)	510
15. ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ "ΕΠ-ΑΝ"	513
16. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας "ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ": Γιὰ τὴν Ἀγροτικὴ Στέγασιν	514
17. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ	514
18. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Α' ΤΟΜΟΥ (ΤΕΥΧΗ 1-24) ΑΝΤΑΙΟΥ	515

ΝΑ 10-6-1946-ΧΡΟΝΟΣ Α'-ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ

23-24

ΑΝΤΑΙΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α' — ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧ. 23 - 24 — 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 1946
ΑΘΗΝΑ, ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 3 — ΤΗΛΕΦ. 21 - 018

Έκδίδεται από συντακτική επιτροπή
πρὸ τῆν ἀποτελοῦν οἱ:

ΗΛΙΟΥ ΗΛ., ΚΙΤΣΙΚΗΣ Ν., ΚΟΚΚΑΛΗΣ Π.,
ΜΑΞΙΜΟΣ Σ., ΜΠΑΤΣΗΣ Δ., ΣΑΚΑΝΤΑΝΗΣ
Κ., ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ., ΣΩΤΗΡΙΟΥ Κ.

Διεύθυνση — Σύνταξη: Δ. Μπάτσας

Συνδρομές:

Για ἕξη μῆνες δραχ. 6.000 Για τρεῖς μῆνες δραχ. 3.000

Για τὶς Τράπεζες καὶ τοὺς Ὁργανισμοὺς τὸ χρόνο δραχ. 30.000

Διαφημίσεις:

Ὁλόκληρη σελίδα δραχ. 50.000 Μισὴ σελίδα δραχ. 25.000

Α. ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ

Τακτ. Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθν. Μετασβ. Πολυτεχνείου

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

- Ἡ νεώτερη ἐξέλιξη τῆς φυσικῆς.
- Τὸ φωτόνιο.
- Ἡ δομὴ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν μορίων.
- Τὸ σωμάτιο νῆμα.
- Ὁ πυρήνας τοῦ ατόμου.
- Ἡ διάσπαση τοῦ πυρήνα.
- Ἀτομικὴ ἐνέργεια.
- Τὰ φιλοσοφικὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὶς προόδους τῆς νεώτερης φυσικῆς.

Κυκλοφόρησε καὶ πωλεῖται σ' ὅλα τὰ μεγάλα βιβλιοπωλεῖα

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ.ΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 24-10-81

ΗΜΕΡΟΜ. 24-10-81

ΑΡΙΘ. 30350

ΑΝΤΑΙΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α'.

ΑΡΙΘ. 23-24

10 ΙΟΥΝΙΟΥ

1946

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ: ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ—ΣΥΝΤΑΞΗ: Δ. ΜΠΑΤΣΗΣ
ΑΘΗΝΑ, ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 3 — ΤΗΛΕΦ. 21 - 018

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ
ΔΡΑΧΜΕΣ 1000

ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ

1. Ἡ Ἑπιστημονικὴ Ἑταιρεία γιὰ τὴ μελέτη τῶν νεοελληνικῶν προβλημάτων «Ἐπιστῆμη — Ἀνοικοδόμησις» παίρνει τὴν πρωτοβουλία καὶ προτείνει σήμερον μὲ τὸ βασικὸ σκοπὸ τῆς, νὰ συγκληθῇ ἐπιστημονικὸ συνέδριον μὲ κεντρικὸ θέμα: Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς νέας Ἑλλάδος καὶ ἡ συμβολὴ τῆς ἑλληνικῆς ἐπὶ τῆς. Γιὰ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ Συνεδρίου θὰ συγκροτηθῇ Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν κατάρτισιν καὶ τὸ ὅλον πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ. Τὸ συνέδριον θὰ ἔχει τὸν τίτλον «Πρῶτον Πανελλαδικὸν συνέδριον Ἑπιστημονικῶν» καὶ θὰ συνέλθῃ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον στὴν Ἀθήναν.

2. Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ἀνοικοδόμησις τῆς χώρας πρέπει νὰ εἴναι ἡ εὐημερία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἡ οἰκονομικὴ ἀκμὴ καὶ ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις τῆς χώρας, τὸ ἀνέβασμα τοῦ ἔθνους σὲ ἀνώτερον ἐπίπεδον τεχνικοῦ, πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ πολιτισμοῦ. Πρέπει λοιπὸν ἡ ἀνοικοδόμησις νὰ ἀπλωθῇ σ' ὅλους τοὺς ἀντιστοιχοῦς τομεῖς καὶ νὰ γίνῃ μὲ τὴν ἀμεση συμμετοχὴ ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, μὲ τὴν ὁργανωμένην προσπάθειαν ὅλων τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων μέσα σὲ συνθήκας δημοκρατικῆς συνεργασίας καὶ ἐθνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀνεξαρτησίας. Γιὰ τὸ λόγον αὐτὸ πρέπει στὸ συνέδριον νὰ πόρουν μέρος ἐκπρόσωποι ἀπὸ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς. Μόνον ἔτσι θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐνότητις στὴν ὁργανωμένη κοινὴ προσπάθεια.

3. Τὸ Συνέδριον μὲ τὴν προϋπόθεσιν τῆς τελικῆς ἐγκρίσεως ἀπὸ τὴν ὁργανωτικὴν ἐπιτροπὴν, θὰ πρέπει νά ᾔσκησιν τὸν σκοπὸν: Νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν μέσση ἐπιστημονικὰ πλοῖσιον ἐλεύθερον ἀνάπτυξιν ἀπόψεων πᾶν ὅπου τὰ θέματα πρὸς τὴν ἀποσχολήσονται τὸ Συνέδριον.

Νὰ συνειδητοποιήσῃ, πῶς ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστῆμη μόνον ἂν μπεῖ στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινοῦ οὐδέποτε, μόνον τότε θὰ ἀνταποκριθῇ στὸν ὕψηλον προορισμὸν τῆς.

Νὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι τῶς ἡ θέσις τοῦ ἐπιστήμονα εἶναι στὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ. Οἱ Ἕλληνες ἐπιστήμονες ποῖται νὰ κατανοήσονται τὴν μεγάλην τοῦς εὐθύνην γιὰ τὴν ὅλην καὶ πνευματικὴν πρόδοσιν τῆς πατρίδος μας. Ἐπομένως, ἐπιστημονικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ τοῦς ἐξέλιξις θὰ πραγματοποιηθῇ μόνον ἂν εὐημερήσῃ ὁ ἐργοζόμενος λαός.

Νὰ καλλιεργήσῃ τὴν συλλογικὴν συνεργασίαν, καὶ νὰ στηρίξῃ τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστῆμην ἐπάνω σὲ γερὰ βάση, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζεταί ἡ ἀπρόσκοπτος καὶ ἐλεύθερη ἐπιστημονικὴ ἔρευνα.

Νὰ προσγειώσῃ τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστῆμην στὴ σημερινὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Νὰ μελετήσῃ δηλαδὴ α) τὶς

παραγωγικὰς δυνατότητας τῆς χώρας καὶ β) τὶς ἀνασταλτικὰς δυνάμεις πρὸς παρεμπόδισιν τῆς παραγωγικῆς ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου, πρὸς δύνανται ὁπισθοδρομικὴν μορφήν στὴν οἰκονομίαν μας καὶ καταπνίγειν ἔτσι τὸ οἰκονομικὸ ἀνθισμα τῆς χώρας, μὲ ἀποτέλεσμα τὰ πρωτόγονα μέσα στὴν παραγωγὴν, τὴν ἀπεμπόλησιν τοῦ φυσικοῦ μας πλοῦτος, τὸ χαμηλὸ ἐπίπεδον τοῦ πολιτισμοῦ, μὲ τραγικὸ λοιπὸν ἀποτέλεσμα τὴν ὅλην καὶ πνευματικὴν ἐξαθλίωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Νὰ τονίσῃ τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην καὶ ν' ἀποδείξῃ πῶς μπορεῖ καὶ ὁ ὄρυχτός, ὁ ἐνεργειακὸς καὶ ἀλιευτικὸς πλοῦτος τῆς χώρας νὰ ἀξιοποιηθῇ, καὶ γερὰ βιομηχανικὴ παραγωγή νὰ δημιουργηθῇ, καὶ ἡ γεωργικὴ οἰκονομία νὰ ἀναπτυχθῇ ἂν χρησιμοποιηθῶν τὰ σύγχρονα ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ μέσα καὶ ἐφαρμοστοῦν καὶ σὲ μᾶς ἀνώτερες παραγωγικὰς καὶ ὁργανωτικὰς μεθόδους.

4. Εἰδικότερα τὸ Συνέδριον θὰ ἐπιδιώξῃ: Οἰκονομικά: Νὰ μελετήσῃ τὴν δημιουργίαν σχεδιασμένης οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης τῆς χώρας μὲ βασικὰς ἀρχὰς, τὴν οἰκονομικὴν μετατροπὴν τῆς διάρθρωσεως τῆς οἰκονομίας, τὴν ὁλόπλευρην παραγωγικὴν κινητοποίησην καὶ τὴν ἀδέσμευτην ἀνάπτυξιν τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου. Παράλληλως μὲ τὴν συσσώρευσιν σὲ μεγάλῃ κλίμακα οἰκονομικῶν πόρων, μέσα στοὺς κόλπους τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὶς μεθόδους γιὰ τὸ ἀνθισμα τῶν ἑλληνικῶν οἰκονομικῶν.

Τεχνικά: Νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ἀνασυγκρότησιν, ἀνάπτυξιν καὶ διαμόρφωσιν τῶν οἰκισμῶν μὲ βασικὰ προβλήματα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν συγκοινωνίαν καὶ τὸν τουρισμὸν, καὶ μὲ ἐξωριστὴν προσοχὴν τὴν συνθήκην γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μεγάλων μας λιμενίων. Νὰ τοποθετήσῃ τὸ ἐνεργειακὸν πρόβλημα στὴν πρὶν ἐξυπηρέτησιν γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ βάσει. Νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατευθυντήριον γραμμὴν γιὰ τὴν συνδυασμένην λύσιν ὅλων αὐτῶν τῶν προβλημάτων σὲ στενὴν συνάρτησιν μὲ τὴν μελλοντικὴν διαμόρφωσιν τῆς οἰκονομίας μας.

Βιομηχανία: Νὰ ἐρευνήσῃ πολὺπλευρως τὴν δυνατότητα γιὰ τὸν ἐκβιομηχανισμὸν τῆς χώρας καὶ ἰδίαιτερα γιὰ τὴν ἱδρυσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βαρὺς βιομηχανίας μὲ πόρισμα ὅσον ἡ τὸ πᾶν τῆς οἰκονομίας καὶ μέσα σὲ ποιεῖς συνθήκας ἐξυπηρετικὰς γιὰ τὸ λαὸν εἶναι πραγματοποιήσιμη.

Ἀγροτικὴ οἰκονομία: Νὰ ἐξετάσῃ τὴν σημασίαν, πρὸς ἔχει τὸ ἀγροτικὸν πρόβλημα γιὰ τὴν ἀνθρώπινον

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗΣ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΣ

Η κατάθεση του προϋπολογισμού στη Βουλή απ' τόν υπουργό τών Οικονομικών κ. Χέλμη βρρίσκει τόν «Ανταίο» στά πιεστήρια. Έτσι, μιά αναλυτική εξέταση του δπως καί τής οικονομικής πολιτικής τής Κυβέρνησης, πού μέ τήν εὐκαιρία τής κατάθεσης του προϋπολογισμού, εξέθεσε ο κ. Χέλμης, δέ μπορεί νά γίνει στό τεύχος αὐτό.

Θά περιορισθῶμε λοιπόν σέ μιά σύντομη επισκόπηση τών κατευθυντήριων κυβερνητικῶν γραμμῶν πού πρῶτον ἀπαιτοῦν τήν εισηγητική ἐκθεση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τών Οικονομικῶν καί σέ μερικές γενικές πρᾶξεις πᾶνω στή σύνθεση τοῦ προϋπολογισμοῦ τών ἐσόδων καί ἐξόδων, πού—θά εἶναι μολαταῦτα ἀρκετές γιά νά δείξουν πόσο ξένο πρὸς τὰ σύγχρονα διεθνή ρεύματα μὰ καί τοὺς πόθους καί τίς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ μας εἶναι τὸ κυβερνητικὸ συγκρότημα πού προήλθε ἀπ' τίς νόθες ἐκλογές τῆς 31 Μαρτίου.

Σὲ ἐποχὴ πού οἱ ἐθνικοποιήσεις τών βιομηχανικῶν

οικονομίας μας καί τὸ ἀνέβασμα τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας.

Εἰδικώτερα ν' ἀποδείξει πὼς εἶναι δυνατό μέ τήν ἐπίλυση τοῦ προβλήματος τῆς γῆς, τήν ἐκτέλεση τών παραγωγικῶν καί ἐγχειροβελτιωτικῶν ἔργων, τὸν ἐπιστημονικὸ καί τεχνικὸ συγχρονισμό τῆς γεωργίας μας, τήν ἐπιστημονικὴ ὀργάνωση τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καί τών συνεταιρισμῶν, ν' αὐξηθεῖ πολλαπλάσια τὸ εἰσόδημα τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας.

Νὰ ἐξετάσει ἀκόμα τὰ ἄμεσα εἰδικὰ μέτρα πού ἐπιβάλλονται νὰ ληφθοῦν γιά τήν ἀνασυγκρότηση τῆς γεωργίας μας καί ἐνίσχυση τῆς θέσεως τοῦ ἀγρότη.

ΥΓΕΙΑ: Νὰ ἀποδείξει μὲ συγκεκριμένα στοιχεῖα πὼς ἡ φροντίδα γιά τὴν ὑγεία τοῦ λαοῦ εἶναι βασικὸς συντελεστής γιά τὴν ἀνοικοδόμηση τῆς καινούργιας Ἑλλάδος, καί ἀκόμα πὼς ἡ ὑγειονομικὴ ὀργάνωση τῆς χώρας γιά τὴν πρόληψη καί τὴν θεραπεία τῆς ἀρρώστειας μόνον μέσα στὰ πλαίσια μιᾶς ἀνοικοδόμησης πού θὰ δημιουργήσει οἰκονομικὴ εὐημερία μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ. Νὰ δείξει πὼς τὸ πρωταρχικὸ βῆμα γιά νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὸν κίνδυνο πού ἀπειλεῖ τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν τρομακτικὴ ἐξαθλίωση τῆς ὑγείας εἶναι τὸ ἀνέβασμα τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου, καί πὼς ἡ πραγματικὴ ὑγειονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας θὰ μπορέσει νὰ γινε μόνον, ὅταν ἐξασφαλίσουμε τὴν ζωντανὴ συμμετοχὴ στὸ πρόβλημα τῆς ὑγείας τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ, σὲ συνδυασμὸ μέ τὴν πλατεῖα ὀρθολογικὴ ἐφαρμογὴ τών κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

ΔΙΚΑΙΟ: Νὰ μελετήσῃ καί σχετικὰ μέ τὴν ἀνασυγκρότηση τῆς διοίκησης καί τῆς δικαιοσύνης μέ βάση τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς ἀνοικοδόμησης καί τών συμφερόντων τοῦ λαοῦ.

Νὰ μελετήσῃ ἰδιαίτερα τοὺς θεσμοὺς ἐκείνους πού ἀποτελοῦν προϋποθέσεις γιά τὴν ὁλόπλευρὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ στήν ἀνοικοδόμηση.

Νὰ ἐξετάσει, ἀν ὀρισμένους βιωτικὰς σχέσεις, ὅπως ρυθμίζονται σήμερα ἀπὸ τὸ ἰδιωτικὸ δίκαιο, ἀποτελοῦν ἀνασχετικὸ φραγμὸ γιά τὴν ἀνάπτυξη τών παραγωγικῶν δυνατοτήτων τῆς χώρας.

Νὰ ἐρευνήσῃ τὸ πρόβλημα γιά τὴν καταπολέμηση τῆς ἐγκληματικότητας καί τὴν κοινωνικὴ ἀνάπλαση τών ἐγκληματικῶν σὲ χρήσιμα γιά τὴν ἀνοικοδόμηση μέλη τῆς κοινωνίας.

ΠΑΙΔΕΙΑ: Νὰ τοποθετήσῃ τὴν παιδεία στήν ὑπηρεσία τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Νὰ μελετήσῃ τὰ καινούργια ἰδανικά, τοὺς σκοποὺς τῆς ὀργάνωσης καί τὸ περιεχόμενον τῆς παιδείας μέ κατευθυντήρια γραμμὴ νὰ γίνῃ ἡ παιδεία χτήμα ὁλόκληρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, νὰ προσαρμοστεῖ στὶς ὁλικές καί πνευματικὲς ἀνάγκες τῆς κοινωνίας καί τίς σωματικὲς καί πνευματικὲς ἰκανότητες τῆς νέας γενιάς, καί νὰ καλλιεργεῖ τὸ ἐπιστημονικὸ πνεῦμα μέσα στήν πα-

καί τών ἄλλων μεγάλων ἐπιχειρήσεων ἀποτελοῦν ζωντανὴ πραγματικότητα σ' ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη, ἀπ' τὴ Γαλλία μέχρι τὴ Βουλγαρία καί ἀπ' τὴν Πολωνία μέχρι τὴ γειτονικὴ μας Ἀλβανία καί πού στήν Ἀγγλία τὸ Ἑργατικὸ κόμμα κερδίζει τίς ἐκλογές μέ βασικὸ σύνθημα τὴν ἐθνικοποίησιν τών ἀνθρακορυχείων καί τῆς Τράπεζας τῆς Ἀγγλίας, ἐμφανίζεται ἔδω ὁ κ. Χέλμης, ρομαντικὸς νοσταλγὸς ἐνὸς μακρυνοῦ παρελθόντος γιά νὰ μᾶς ἀναπτύξῃ σὲ κάμποσες σελίδες διανθισμένες μέ κακῆς ποιότητας θεωρίες τὴν ἀνάγκη τῆς παροχῆς ἐλευθερίας στήν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, σὰ μέσου γιά τὴν οἰκονομικὴ ἀνασυγκρότηση τοῦ τόπου καί τὴ βελτίωση τῆς οἰκονομικῆς κατάστασης τοῦ λαοῦ. Κηρύσσοντας καί πραγματοποιώντας τὴν παράδοση τών πάντων, τών πρώτων ὕλιν, ἐφοδίων, πιστώσεων, συναλλαγμάτων, χρυσοῦ, ἐργατικῆς δυνάμεως, στῆς δδμφαγία τοῦ κερδοσκοπικοῦ κεφαλοῦ βρρίσκει πὼς ἕνας κρατικὸς ἔλεγχος—πού κι' αὐτὸν τὸν δέχεται μόνον καί

ραγωγὴ γιά τὴ δημιουργία ἐιδικευμένων ἐργατῶν τῆς ζωῆς καί τῆς ἐπιστήμης. Ἰδιαίτερα νὰ μελετήσῃ τὸ πρόβλημα τοῦ ἀναλφαριθμητισμοῦ καί τῆς ἀγροσυματοσύνης, καί τῆς ἐπαγγελματικῆς μετεκπαίδευσης τοῦ λαοῦ.

5 Στὸ Συνέδριον θὰ πάρουν μέρος α) ἀντιπρόσωποι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς χώρας, πού θὰ τοὺς ὑπεδείξουν τὰ παραρτήματα τῆς Ἑταιρείας «ΕΠ - ΑΝ» καὶ ὁ κ. Χέλμης ἀναγνωρισμένους ἐπιστημονικὸς ὁργανισμὸς. Ὁ ἀριθμὸς θὰ καθοριστῇ τελικὰ ἀπὸ τὴν Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου β) Τεχνικὰ στελέχη, πού παίρνουν μέρος στήν ἀνοικοδόμηση. Ὁ ἀριθμὸς τοὺς θὰ καθοριστῇ τελικὰ ἀπὸ τὴν Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ καί γ) Γνωστοὶ ἐπιστήμονες γιά τὴ συμβολὴ τοὺς στὴ μελέτη τών προβλημάτων τῆς ἀνοικοδόμησης.

Ἡ Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ καθορίσῃ τὸν ἀριθμὸ τών ἀντιπροσώπων καί τών ἄλλων συνέδρων, μέ βάση τὸν ὁλικὸ ἀριθμὸ τών μελῶν καί τὴν κατανομή τοὺς σὲ εἰδικότητες καί θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀριστερὴν ἐκπροσώπηση καί συγκρότηση τοῦ Συνεδρίου. Γιά τὴν καλύτερη ἐπιτυχία θὰ συγκροτήσῃ ἀντίστοιχες ὁργανωτικὲς ὑποεπιτροπὲς στὰ σημαντικότερα κέντρα τῆς χώρας.

Οἱ ὑποδείξεις ἀπὸ τὰ παραρτήματα τῆς «ΕΠ - ΑΝ» καί τοὺς ἄλλους ἐπιστημονικοὺς ὁργανισμοὺς, καί οἱ ἀτομικὲς αἰτήσεις γιά συμμετοχὴ πρέπει νὰ ὑποβληθοῦν στήν Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ, ὡς τὸ τέλος τοῦ Ὁκτωβρίου. Ἡ Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔδωκε στὰ γραφεῖα τῆς «ΕΠ - ΑΝ».

6. Τὰ πρόγραμμα τών ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου θὰ καθοριστῇ τελικὰ ἀπὸ τὴν Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ καί θὰ κυκλοφορήσῃ τὸ ἀργότερον ἕνα μῆνα πρὶν ἀπὸ τὴν ἑναρξιν. Οἱ διυλίες στὸ Συνέδριον θὰ εἶναι α) εισηγήσεις πού θὰ πλαισιώνουν τὴν κεντρικὴ εἰσήγηση ἐπάνω στὸ βασικὸ θέμα, τοῦ Συνεδρίου καί β) ἀνακοινώσεις εἴτε στὰ βασικὰ θέματα εἴτε καί σὲ τοπικὰ εἰδικὰ ζητήματα, σχετικὰ μέ τὴν ἀνοικοδόμηση.

Ἡ Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ καθορίσῃ τὴν προθεσμία γιά τὴν ὑποβολὴ τών εισηγήσεων καί τών ἀνακοινώσεων. Στὰ ὁριστικὰ πρόγραμμα θὰ ἀναφερθοῦν οἱ εισηγήσεις καί οἱ ἀνακοινώσεις μέ τὰ δυνάμει τών διυλίων Συμπληρωματικὲς ἀνακοινώσεις θὰ γίνονται δεχτές καί ἔπειτα ἀπὸ τὴν καταρτίσιν τοῦ ὁριστικοῦ προγράμματος.

Πιστεύουμε πὼς ὁλόκληρος ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος τῆς χώρας ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐξαιρετικὴ σημασία τοῦ Συνεδρίου γιά τὴν ἀνοικοδόμηση τῆς καινούργιας Ἑλλάδος μέσα ἀπὸ τὰ ἐρεπία τοῦ ἀντιφασιστικοῦ πολέμου καί τῆς τριπλῆς κατοχῆς καί πὼς θὰ συμβάλλῃ στήν ἔσο γίνεταί μεγαλότερη ἐπιτυχία τοῦ.

Ἀθήνα 10 Ἰουνίου 1946

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
"ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ"

μόνο γιὰ τὸ διεθνὲς κλίμα τὸν ἐπιβάλλει—εἶναι ἀρκετὸς γιά νὰ προστατεύσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, κατευθύνοντας τοὺς μεγαλοβιομηχανοὺς στὴν παραγωγὴ ὅχι τών ἐλθῶν πού τοὺς ἐξασφαλίζουν τὰ μεγαλειότερα κέρδη μα ἐκείνων πού εἶναι ἀνάγκη ὁ λαὸς καί καθοδηγώντας τὸ ἐμπόριο νὰ συσχετιστῇ τὰ συμφέροντά τοῦ μπροστὰ στὴν ἀνάγκη τοῦ ἐξουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ μέ τὰ εἶδη πού τοῦ χρειάζονται. Σὰ νὰ μὴν ὑπῆρχε ἡ τόσο γόνιμη πείρα πού ἀπὸ πέρου εἶχε ἀποκομίσει ὁ Ἀγγλος ἐργατικὸς ἡγετὴς κ. Πιπ-γούορθ καί πού τόσο δικαιολογημένα κατ'ἀγγελλε, ἀποχωρῶντας ἀπ' τὴν Κυβέρνησιν πρὶν λίγους μῆνες, ὁ κ. Βαρβαρέσσος.

Ἡ ἴδια συμπάθεια πρὸς τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία διαπνέει καί τὴ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβέρνησης πού ἐκφράζεται στὸν προϋπολογισμὸ τών ἐσόδων. Ἐξασφαλίζονται πλήρης φορολογικὴ αὐτοδυναμία τοῦ κεφαλαίου, μέ τὸ ἐπιχειρηματὴ πὼς γιά φορολογία τῆς περιουσίας δὲ μὴ νὰ γίνῃ λόγος, ἀφοῦ αὐτὴ ὅχι μόνον θ' ἀπέκλειε τὴν ἐισροὴν ἐνῶν κεφαλαίων ἀλλὰ καί θὰ ἐδημιουργεῖ τάσιν πρὸς φυγαδεύσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῶν ἡρῶν ἐν τῇ χώρᾳ ὑπαρχουσῶν μερῶν ἰων ἐξόδων μέ τοὺς ἀμειψοὺς φόρους, δὲν μπορεῖ ν' ἀποδοσεῖ γιὰ τὸν πρόσδοτον σχεδὸν δὲν ὑπάρχουν!

Ἐτοίμοι οἱ ἀμειψοὶ φόροι μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν 15% τῶν τακτικῶν ἐσόδων, ἀναλογίᾳ πολὺ κατώτερη κι' ἀπ' τὴν προπολεμικὴ, ἐνῶ ὁ λαὸς καλεῖται νὰ πληρῶσῃ μέ τὸ ταῖαρο τοῦ, τὸ κρασί τοῦ καί τὰ ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης καί μέ τὸ λαϊκὸ θέαμα, τὰ 80% σχεδὸν τῶν ἐσόδων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξόδα, ἡ κατανομή τοὺς δείχνει καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο τίς διαθέσεις τῆς Κυβέρνησης τοῦ λαϊκοῦ Κομματος ἀπέναντι στὰ προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει ὁ λαός. Σὲ σύνολο τακτικῶν καί ἐκτακτικῶν ἐξόδων 1.576 δισεκατομ., τὰ 367 πᾶνε γιά τίς ἐνὸπλες δυνάμεις καί τὰ σώματα ἀσφαλείας—χωρὶς νὰ λογαριασοῦμε τὴν τροφοδοσίαν καί τὸν ἐφοδιασμὸ τοὺς πού πᾶνε σ' ἄλλο λογαριασμὸ—, ἄλλα τοσα σχεδὸν σὲ μισθοὺς καί συντάξεις καί 460 δισεκ. γιά ἐξόδα διαχείρισης τῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ. Ἐτοίμοι γιά ὅλες τίς ἄλλες τρέχουσες δαπάνες τοῦ κράτους (λαϊκὴ ὑγεία, κοινωνία, πρόνοια, ἐκπαίδευση, δημόσια ἔργα κλπ.) τίς ἐνισχύσεις σὲ νομικὰ πρόσωπα καί ὁργανισμοὺς κοινῆς ἀφάειας καί τὴν ἀνασυγκρότηση διατεταται τὸ μικρὸ ὑπόλοιπο πού μένει.

Γι' αὐτὸ κι' ἡ ἀνασυγκρότηση ἀναβάλλεται, ὥσπου νὰ εἰσπραχθοῦν οἱ ἐπανορθώσεις καί νὰ δοθεῖ ἐξωτερικὴ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση... Πρᾶμα πού σημαίνει πὼς ὁσο τοῦλάχιστο βρρίσκειται στήν ἀρχὴ ἡ «λαοπρόβλητη» Κυβέρνησις, δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ τίποτα, ἀφοῦ οἱ ἐπανορθώσεις, μέ τὸ χειρισμὸ πού ἔκαναν στὸ ζήτημα οἱ μεταδεκεμβριανὲς κυβερνήσεις κι' ἡ σημερινή, εἶναι πολὺ ἀμφιβολη ὑπόθεση. Κι' ἀφοῦ τὸ μόνον ἐσοδο πού ἔχομε στὰ χέρια ἀπ' τὸ κεφάλαιο αὐτό, τίς μεσεγγυημένες ἐχθρικές περιουσίες, τὸ ρίχνει ἡ Κυβέρνησις μαζί μέ τὴν ἴσασιν σήμερα ἐξωτερικὴ οἰκονομικὴ βοήθεια (ἐφόδια Οὐνρα, ἀμερικανικὸ ὕλικο πού παρέχεται μέ πίστωση) κα' ὅλους τοὺς ἐκτακτοὺς ἐσωτερικοὺς πόρους (ὑπεραξία καλυμμάτων, ἀντίτιμο ἐκποίησης καπνῶν Ἀνατολ. Μακεδονίας κλπ.) στοὺς προϋπολογισμοὺς τοῦ περασμένου καί τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Μὰ ἡ Κυβέρνησις τοῦ λαϊκοῦ Κομματος, πιστὴ στήν τακτικὴ τῆς ἐξαπάτησης τῶν λαϊκῶν μαζῶν πού διακρίνει τὸ κόμμα αὐτὸ (ποῖος δὲ θυμᾶται τὸ προεκλογικὸ πυροτέχνημα τοῦ 1933 γιά τὴν ἀπόδοση στοὺς πρόσφυγες τοῦ καθυστερουμένου 25% τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ), ἐπιχειρεῖ ἕνα καινούριο ἐμπαιγμὸ σὲ βάρος τῶν μικροκαταθετῶν μέ τὴν ἐξαγγελία τῆς πληρωμῆς σ' αὐτοὺς μέσα στὰ δύο προσεχῆ οἶκον. Ἐπὶ τοῦ διπλάσιου τοῦ ὀνομαστικοῦ ποσοῦ τῶν καταθέσεων τοὺς σὲ σημερινὲς δραχμὲς ἡ καλλίτερα σὲ δραχμὲς τῆς ἐποχῆς τῆς πληρωμῆς, δηλ. τοῦ 1/100 τῆς ἀρχικῆς

ἀξίας τοὺς. Μέσα ὅμως στὸ δημοκοπικὸ αὐτὸ τέχνασμα καταποντίζεται τὸ λαϊκὸ αἷμα γιά τὴ φορολόγησι τῶν ὠφεληθέντων ἀπ' τὸν πληθωρισμὸ καί ἔτσι ἀπαλλασσονται, ἰδιαίτερα οἱ Τράπεζες, μέ λίγα δισεκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν ἀπ' τὴ σχετικὴ ὑποχρέωσι.

Ὁ κ. Χέλμης τελειώνοντας δὲν ξεχνάει νὰ ψάλῃ καί τὸ τροπαῖο τῆς φτώχειας καί τῆς ἐλλείψεως πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς χώρας μας, πού «περιορίζονται, εἰς ὅριστα μεταλλεύματα μόνον καί ἐνδεχόμενως εἰς τὰς ὑδατοπτώσεις τῆς» πού ἡ Κυβέρνησις μέ τὴ ληστρικὴ συμβάσιν Coorpe, τὴν ὁποία δὲ λῶσε πὼς θὰ ἐφαρμοσθεῖ καί μέ ἄλλα νομοθετικὰ μέτρα πού εἰσιμαίνει, τοὺς παραδίδει στὴ βουλία τοῦ ξένου κεφαλαίου. (Ἀληθεῖς, τὶ συγκινητικὴ ἀφιλοκέρδεια πού ἐπιδειχνοῦν ἀπέναντι μας οἱ ξένοι κεφαλαιοῦχοι νὰ θέλουν νὰ ἀξιοποιήσουν τίς φτώχες αὐτῆς πηγῆς μαζ. Ἰσως νὰ εἶναι μὲ ἐνδειξὴ εὐγενεσμύνης γιά τοὺς ἡμιουργοὺς τοῦ ἀλβανικοῦ ἔπους καί τῆς τριχρονης ἡρωικῆς ἀντίστασης στήν τριεὶ κατὰκτηση...)

Γιὰ ὅποιον διαβάζει τὴν εισηγητικὴ ἐκθεση καί τὸν προϋπολογισμὸ τοῦ κ. Χέλμη—νὰ τὸ φαντάζονται ἀραγε ποιεῖ κείνοι πού ἔχουν τὸ αἷμα τοὺς γιά τὸ διωγμὸ τοῦ κατακτητῆ κι' ὅσοι χάσαν τὰ πάντα στὸν ἀγῶνα αὐτὸ πὼς τὸν πρώτο μεταπελευθερωτικὸ προϋπολογισμὸ θὰ ἴδον καταθεσεῖ οὐ μὴ βουλὴ δοσιλόγων καί ἀποντών» ἕνας Ὑπουργὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος—μερικὰ συμπεράσματα βγαίνουν ἀβίαστα.

α) Ἡ ἀνασυγκρότηση κι' ἡ ἀνοικοδόμηση πού ἐπρεπε ν' ἀποτελοῦν τὸ Α καί τὸ Ω τῆς μέριμνας κάθε Κυβέρνησης, ἀφήνονται στήν περιλήψιμη ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, γιά νὰ τίς κατευθύνῃ συμφωνά μέ τὸν συμφορο τῆς, μεταβαλλόντας τες σὲ εὐκαρία δημιουργίας ἐκτακτῶν κερδῶν, χωρὶς ἡ παραγωγὴ ν' ἀναπτύσσεται στο βαθμὸ πού πρέπει.

β) Τὰ βάρη τοῦ προϋπολογισμοῦ πέφτουν καί πάλι στοὺς ἀδύνατους λαϊκοὺς ὄμους, ἐνῶ τὸ μεγάλο κεφάλαιο ἐξασφαλίζει πλήρη αὐτοδυναμία.

γ) Οἱ δαπάνες διαθέτουνται κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τοὺς γιά τίς ἐνὸπλες δυνάμεις καί τὰ σώματα ἀσφαλείας καί σ' ἄλλους μὴ παραγωγικοὺς σκοποὺς, ἐνῶ τὰ ἐξόδα γιά τὴν συντήρησιν τῶν κοινωνικῶν καί παραγωγικῶν ἀναγκῶν συμπίπτουν ἀφόρητα πρὸς τὰ κάτω.

δ) Ἡ μελλοντικὴ ἀξίωση ὀρισμένων δαπανῶν, γιά τοὺς μισθοὺς καί τίς συντάξεις, πού θὰ γίνῃ σύντομα ἀναπόφευκτη, σὲ συνδυασμὸ μέ τὸ γεγονός πὼς τὰ κυριώτερα ἐξόδα τοῦ κράτους δὲν προέρχονται ἀπ' τὴν παραγωγικὴ λειτουργία, ἀλλὰ ἀπὸ ἐξωπαραγωγικὲς πηγές, δημιουργοῦν κίνδυνο σημαντικῆς ἀξίωσης τοῦ ἐλλειμματος τῶν 175 δισεκατομ. καί σὲ συνδυασμὸ μέ τὴν ἀνεπάρκεια ἀγαθῶν ἀπ' τὴ χαλαρὰ λειτουργία τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς χώρας, καί τὴν παρατηρούμεν ὕψωση τοῦ τιμάρθρου, προκαλοῦν φόβους γιά τὴ σταθερότητα τοῦ νομισματος.

Ὁ κ. Χέλμης μπορεῖ νὰ εἰς εὐχαριστήμενος καί νὰ ζητήσῃ ἀπ' τὴ Βουλὴ νὰ ἐκφράσῃ δημόσια τίς εὐχαριστίες τοὺς τοὺς Ἀγγλους «ἐμπειρογνώμονες», τοὺς καί πραγματικοὺς δραστές τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὅμως ὁ λαὸς μέ πολὺ σκεπτικισμὸ παρακολουθεῖ τὴν δέσιν καί κείνου καί τούτων καί κατατάσσει καί τὸν προϋπολογισμὸ πού κατατέθηκε στὴ σειρά τῶν ἀντιλαϊκῶν μέτρων πού τὸ μεταδεκεμβριανὸ καθεστὼς κι' οἱ πάτρωνές τοῦ τὸν ἔχουν συνήθει.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ:

Ἡ καινούργια μελέτη τοῦ Κ. Β. ΣΑΚΑΝΤΑΝΗ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εἰσαγωγικά—Τὸ ἐδαφικὸ κεφάλαιο—Τὸ οἰκοδομικὸ—Τὸ ζωϊκὸ—Τὸ κεφάλαιο μηχανῶν καί ἐργαλείων—Τὸ κυκλοφοριακὸ—Ὁ συνολικὸς ὄγκος τῶν γεωργικῶν κεφαλαίων καί ἡ κοινωνικὴ κατανομή τοὺς—Τὸ ἰσοζύγιον τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς—Ὁ σωστός τρόπος κατὰταξης τῶν γεωργικῶν κεφαλαίων—Οἱ βασικὲς αἰτίες τῆς φτώχειας τῆς Γεωργικῆς Οἰκονομίας μας σὲ κεφάλαια,

485

ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

Η συνισταμένη κάθε προσπάθειας για την οικονομική ανασυγκρότηση είναι την στιγμή αυτή το εμπόριο το εξωτερικό. Η σύνθεση και η έκτασή του καθρεπτίζουν, όσο κανένας άλλος κλάδος της οικονομικής ζωής, την δηλ. οικονομική πολιτική, που άσκει μια κυβέρνηση ή μια σειρά από κυβερνήσεις. Ανάμεσα από τους εξάγονται βλέπει κανείς ολοκάθαρα, αν η κυβέρνηση αυτή ή οι κυβερνήσεις επιδιώκουν πραγματικά να ανασυγκροτήσουν τη χώρα. Για την Ελλάδα ιδιαίτερα, που και η απλή ακόμα ανασύσταση των στοιχείων της οικονομίας της, ανάγεται τελικά στις εισαγωγές από το εξωτερικό των υλών και των εργαλείων που αναγκαίουν, η διαπίστωση αυτή έχει απόλυτη αξία.

Τι μας λέει από την άποψη αυτή τα υπάρχοντα και έλεγκτο στοιχεία; Τα στοιχεία αυτά μας λένε, ότι η προσπάθεια για την ανασυγκρότηση είναι μηδανική ή δεν υπάρχει καμιά τέτοια προσπάθεια. Δεν έχουμε παρά να αναερόμε τις έπισημες ανακοινώσεις που έκανε η Διεύθυνση Στατιστικής από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, όπου οι εισαγωγές παρουσιάζονται στα 6% των αντίστοιχων προπολεμικών και οι εξαγωγές στα 0,6% καθώς και την κατάσταση των παραγωγικών ως το τέλος Απριλίου, που κρατεί η Τράπεζα της Ελλάδας, έφ' όσον πρόκειται για συνάλλαγμα. Οι παραγγελίες αυτές είναι δυο κατηγορίες: κρατικές και ιδιωτικές. Ανεξάρτητα όμως από την κατανομή τους άφορουν και οι δυο έμπορεύματα παραγωγικής ή άτομικής κατανάλωσης και όχι κρατικά είδη. Έτσι που

στατεύει τα προϊόντα του τράστ, που τη ληστεύει, από το συναγωνισμό των αντιπάλων του. Αυτό σημαίνει ότι και στην περίπτωση που θάθελε να χρησιμοποιήσει τα προϊόντα της Αμερικανικής Έταιρείας πρέπει η ελληνική κατανάλωση να πληρώσει ακριβώτερα στην περίπτωση που θα βρίσκει φτηνότερα προϊόντα από την τιμή της διεθνούς αγοράς, για να «προστατεύσει» τα προϊόντα του προνομιούχου τράστ που την απομυζάει. Κι' ακόμα να επιβαρυνθεί με πληρωμή τιμής τσίφ για προϊόντα που παράγονται μέσα στον τόπο.

γ) Ότι η σύμβαση αυτή κλείνεται για μεγάλη χρονική διάρκεια (πάνω από έβδομη χρονια) με διαρκή προνόμια πάνω σε σπουδαιότερους κλάδους της οικονομίας μας, όπως είναι όλες οι μεταλλουργικές και χημικές βιομηχανίες.

Τέτοιος κλάδος είναι ο μεταλλεύματά μας στην ποσότητα που θέλει και με παρακράτημα ακόμα, έστω κι' αν η ελληνική παραγωγή τα χρειάζεται για παρόμοιο σκοπό, ή για εξαγωγή με πίο συμφετικόδες θρους. Στα προνόμια αυτά δεν μπορεί να υποκαθιστάται το Δημόσιο ούτε πρίν ούτε μετά τη λήξη της σύμβασης γιατί η Έταιρεία δεν έχει άλλως προνόμιο εκμετάλλευσης των βιομηχανικών (όπως στα υδροηλεκτρικά), αλλά αναφαίρετη ιδιοχρησία! Μονάχα ύστερα από το 2010 μπορεί με άποζημίωση ν' απαλλοτριώσει αναγκαστικά της βιομηχανικές εγκαταστάσεις το Δημόσιο. Στο μεταξύ δεν έχει καν δικαίωμα εξαγοράς, όπως είδαμε πίο πάνω!

Η σοβαρότερη όμως συνέπεια από την οικονομική πλευρά σε βάρος της ελληνικής οικονομίας είναι ότι το ξένο κεφάλαιο πραγματοποιώντας οπούδηποτε έστω τη ν' πουλήση των έμπορευμάτων του συσσωρεύει οικονομικούς πόρους όχι στην ελληνική αγορά, αλλά στο εξωτερικό, τριπλασιάζει το διεθνές μονοπωλιακό κεφάλαιο, με την κεφαλαιοποιημένη υπεραξία που άποκτάει από την

τόσο οι πρώτες όσο και οι δεύτερες να είναι στην ουσία το ίδιο. Να αποβλέπουν στην ιδιωτική οικονομία. Ένα μονάχα μέρος από τις κρατικές παραγγελίες αναφέρεται σε κρατικά μονοπώλια ή ανάγκες στρατιωτικές. Όπως φαίνεται και από τους σχετικούς πίνακες που μας δίνουν την εξής εικόνα:

Ιδιωτικές παραγγελίες σε συνάλλαγμα:

Είδη	Σε δολάρια	Σε λίρες	Σε φράγκα
Τρόφιμα	554956	605806	—
Υπόδυση (Έτοιμα, ύλες)	1626665	36168	—
Επένδυση	1850185	465139	7219464
Βιομηχ. ύλες	637190	150875	43601
Οικοδομικά	330830	27118	11517
Φάρμακα Ιατρ. είδη	720056	49869	1756799
Λιπάσματα, φάρμακα	—	—	—
Γεωργ. μηχανήματα	220349	10952	—
Ανταλλακτικά μηχανών	199407	134208	—
αυτοκινήτων	296210	18356	237394
Διάφορα είδη	465807	43363	321617
Αυτοκίνητα	96040	—	—
Μηχανήματα	7478	4548	—
Ταινίες	9900	—	—
Χάρτες	143767	—	—
Χαρτομάζα	555424	—	—
Κάρβουνο	451000	—	—
Σύνολο:	8165264	1546407	9590382

εκμετάλλευση της ελληνικής εργατικής δύναμης. Αυτό σημαίνει ότι τα κεφάλαια που δημιουργούνται μέσα στη χώρα μας, αποταμιεύονται, επενδύονται και κυκλοφορούν έξω από τη χώρα μας.

Για να το πούμε παραστατικώτερα: η εργασία του Έλληνα εργάτη, γίνεται κουπόνι μετοχής του έγγυλζου, ή νεοδουρκέζου καπιταλιστή. Κι' η μετοχή αυτή και τα περιουσιακά στοιχεία του ξένου κεφαλαιοκρατικού οργανισμού αποταμιεύονται — τοποθετούνται — επενδύονται όχι μέσα στη χώρα μας, αλλά σε επιχειρήσεις του τραπεζοβιομηχανικού κεφαλαίου σε ξένες αγορές. Με τον τρόπο αυτό ματαιώνεται η δημιουργία έσωτερικής συσσώρευσης και καταδικάζεται έτσι η οικονομία να παράγει μεγάλες αξίες χωρίς όμως να μεγαλώνει κι' η δυναμικότητά της. Είναι όμως αυτό έκβιομηχάνιση της χώρας;

Ας κρίνει τώρα κι' ως απαντήσει στο έρώτημα αυτό ο έλικρινής επιστήμονας με τα στοιχεία που δόθηκαν πίο πάνω. Ας κρίνει τώρα κι' ως απαντήσει ο έλληνικός λαός που καλείται να δώσει σκλάβους για την έκτέλεση των έργων και ρυγίδες που θα πληρώνουν το χαράτσι για τα προνόμια της ξένης Έταιρείας.

Η αλήθεια για μας είναι μία:

Το ξένο κεφάλαιο με τη σύμβαση Κούπερ — που είναι σύμβαση με τα τυπικά χαρακτηριστικά σύμβασης με θρους άποικιακής εκμετάλλευσης — τοποθετείται στην ελληνική οικονομία μονάχα γιατί βρίσκει ληστρικά προνομιστικούς μονοπωλιακούς θρους δράσης. Όχι μονάχα δεν συντελεί στην ανάπτυξη της οικονομίας αλλά γίνεται και θετικό εμπόδιο για ένα αιώνα στην ανάπτυξη των παραγωγικών δυναμικών της χώρας. Αντί να δημιουργηθούν οι βάσεις για το σοσιαλισμό με τη δημιουργία βιομηχανικής βάσης και έσωτερικής συσσώρευσης υλικών μέσων χαλκεύει τα δεσμά της άποικιακής εξάρτησης της χώρας από τις δυνάμεις του διεθνούς μονοπωλιακού κεφαλαίου.

Αυτές είναι οι ιδιωτικές παραγγελίες ως το τέλος Απριλίου. Ας έρθουμε τώρα στις,

Κρατικές παραγγελίες σε συνάλλαγμα:

Είδη	Σε δολάρια	Σε λίρες	Σε φράγκα
Σιγαρόχαρτο	149060	—	—
Δημοσιogr. χάρτης	458592	46007	—
Κινηματογραφικά είδη	1200	—	—
Υγειονομικό υλικό	59507	—	—
Μεμβράνες πολυγράφου	—	1153	—
Σιδηρά βαρέλια	130272	—	—
Μακαρόνια	352950	—	—
Υλικά για το Β. Ν.	98039	—	—
Ορυκτέλαια, λίπη	333071	24517	—
Ζάχαρη	4756300	—	—
Ναυτικοί χάρτες	—	1247	—
Διάφορα υλικά Β. Ν.	—	122065	—
Βενζίνη, φωτιστ. πετρέλαιον	—	471011	—
Άλειβι για μακαρόνια	—	44088	—
Ηλεκτρονόμοι	—	90	—
Βιβλία	—	19	—
Υλικά Έθν. Τυπογραφείου	—	12943	—
Ρόζι	—	498166	—
Ηλεκτρικό υλικό	—	2052	—
Μετεωρολογικά έργαλ.	—	5060	—
Κριθάρι	312600	593575	—
Λίπος	280000	—	—
Βακαλάος	—	350160	—
Σπέρτα	331843	—	—
Φυσόδια	680000	—	—
Πετρελαιοδή	269763	—	—
Εμβόλια	—	—	—

Σύνολο: \$ 8037137 £ 2172093

Έχουμε έτσι ένα σύνολο από 16 202.401 δολάρια, 3718500 λίρες και 9.590.382 φράγκα, που διαμοιράζονται σχεδόν στα μισά ανάμεσα κράτος και ιδιώτες εισαγωγείς, από άποψη έσωτερική. Από άποψη δέ ξένων χωρών, όπου δίνονται οι παραγγελίες, αταλούν 52% στις Ένωμένες Πολιτείες και 48% περίπου στην Αγγλία. Η καλλίτερα 48% περίπου στο μπλόκ της στερλίνιας έπειδή οι παραγγελίες στην καθ' αυτή άγγλική μητροπολιτική αγορά είναι ζήτημα άν πλησιάζουν το ένα έκατομύριο λίρες δηλαδή τα 25% πάνω στο σύνολο των παραγγελιών. Το τελευταίο αυτό σημείο πρέπει να το προσέξουμε ιδιαίτερα. Αν τώρα χωρίσουμε τις παραγγελίες αυτές στο έξωτερικό κατά βασικά είδη και με κάτοψη την ανασυγκρότηση, ή δηλ. εικόνα είναι αρκετά άπορητική. Τα τρόφιμα, ή επένδυση, ή υπόδυση και τα είδη ύμεσης κατανάλωσης γενικά, πιάτουν τα 75% περίπου, οι πρώτες ύλες τα ανταλλακτικά και τα μηχανήματα ένα 10%, οι κάσιμες ύλες και το κάρβουνο άλλα 10% και τα υπόλοιπα 5% είναι διάφορα. Συγκεκριμένα δέ έχουμε:

Τρόφιμα και είδη ύμεσης κατανάλ.	Πρώτες ύλες μηχαν. και ανταλλ.	Κάσιμη ύλη κάρβουνο
Δολλ. Λίρες	Δολλ. Λίρες	Δολλ. Λίρες
Ιδιωτ. παραγγελίες 4931836 1107113	1787334 346357	451000
Κρατικές παραγγ.	6351853 1185983	602834 495528
Σύνολο 10386556 2593102	1787504 346057	1153834 495528

Η διάθεση αυτή, έτσι όπως είναι, φωνάζει από μακριά, ότι το συνάλλαγμα δεν ξεδεύεται, έδν δαπανάται για την οικονομική ανασυγκρότηση, αλλά για έκροδοσκοπικές επιχειρήσεις παίω στα είδη άμεσης κατανάλωσης. Λέμε δέ έκροδοσκοπικές, έπειδή αν έξαορίσουμε τις κρατικές παραγγελίες που είναι τουτόχρονα και διανομές με διατίμηση, τα υπόλοιπα, δηλαδή οι ιδιωτικές παραγγελίες (4031806 δολλ. + 1107113 λίρες) άποβλέπουν στις κατηγορίες εκείνες που έχουν δυνατό ιδιοέδημο. Όχι στην παραγωγή ή υπόδυση να είπομε (παπούτσια και δέρματα) καθώς και ή επένδυση (υπόματα) φθάνουν τα 5 1/2 περίπου έκατομύρια δολάρια, που θα πη 18%, στο σύνολο των παραγγελιών. Ένδ οι πρώτες ύλες τα μηχανήματα και

τα ανταλλακτικά δέν αναλογούν ούτε στα 10% (3137.504 δολάρια σε σύνολο από 13.410.768 \$)! Αν δέ έδν έκυσωμε ακόμα περισσότερο την σύγκριση καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι όλες αυτές οι παραγγελίες δέν σχετίζονται σχεδόν καθόλου με την ανασυγκρότηση. Και μόνο το γεγονός ότι οι βιομηχανικές ύλες δέν υπερβαίνουν το 1.240.000 δολάρια, τα δέ μηχανήματα δέν φθάνουν ούτε τα 26.000 δολάρια, δηλαδή ποσοστό ίσο πός το 0,08% (!) είναι υπεράκτο για να καταδείξει ότι έξω από τις κρατικές παραγγελίες που άφορουν έπισημιστικές άνάγκες, οι ιδιωτικές, άπευθύνονται — κατά το μεγαλειότερο μέρος τους — σε στρώματα πλούσια, μαυραγοριτικά και παρόμοια. Το τελευταίο αυτό άπλοποιείται και με την έδικη περίπτωση των εισαγωγών στα είδη επενδύσεως. Έδν παρατηρούμε ότι κοντά στις τόσες και τόσες ποσότητες, φάσματα και ένδυμασίες έτοιμες και χιλιάδες τόννους βαμβάκι που έφερν ή Ούνορα, παρουσιάζονται παραγγελίες στο έξωτερικό για φάσματα αξίας 3710741 δολάρια, δηλαδή για ένα ποσό που είναι κατά 573.000 και κάτι άνωτερο από το ποσό που έχουν άπορροφήσει οι πρώτες ύλες! Πού κατευθύνονται τα φάσματα αυτά; Στην αγορά βέβαια. Άλλά ή έλληνική αγορά είναι γνωστό σήμερα ότι άκροβατεί άνάμεσα σε μία πολύ άμφίβολη άγοραστική ικανότητα του μεγάλου λαού και σε μία υπερβάλλουσα άγοραστική δύναμη της μειοψηφίας. Σ' αυτήν την υπερβάλλουσα, σε άγοραστική δύναμη, πελατεία άποβλέπουν οι περισσότερες παραγγελίες στο έξωτερικό και όχι στις παραγωγικές ή μεταφορικές άνάγκες της ελληνικής οικονομίας.

Όστε από τα είδη που έχουν παραγγελθεί και την ποσοτική σύνθεσή τους καταφαίνεται ή άνυπαρξία μιάς πολιτικής έμπορικής που να στρέφεται γύρω από τα προβλήματα της ανασυγκρότησης και να τελεί στην έπίλυσή τους. Οι εισαγωγές, οι ύσήμαντες που έχουν έ γίνει ως τώρα και αυτές που άναμένονται, έξαοκοιόθουν να περιστρέφονται γύρω από έπισημιστικές και άλλες καταναλωτικές άνάγκες, με την έλπιδα ότι ο ύγκος των έμπορευμάτων που θα εισαχθούν και οι τιμές τους θα συμπέσουν τον τιμάριθμο και θ' έπιφέρουν έσοισορροπία άνάμεσα στα έλληνικά έξαογωγικά προϊόντα και στα ξένα. Περιττό να ποίμε, ότι ή πολιτική αυτή δέν δίνει καμιά άπάντηση στα προβλήματα της παραγωγικής άπασχόλησης του πληθυσμού και δέν δημιουργεί δυνατότητες να άναλωθούνη τα έμπορεύματα που εισάγονται άπ' έξω. Και κάτι άλλο ακόμα: δέν πέρνει ύπ' έμφη της ένδεχόμενης ή και βέβαιης άνατιμήτης στις έξωτερικές αγορές του κυφοροούνται μέσα στην έδν ύψη παγκόσμια νομισματική κρίση και που έκδηλώνονται μάλιστα πολύ χαρακτηριστικά στις τελευταίες έξες προσφορές. Είναι μία πολιτική που πάει να κινήσει τον νόμο της προσφορής και της ζήτησης έξω από την καθ' αυτή οικονομική παραγωγική σφαίρα μέσα στην όποια και μόνο είναι δυνατό να δημιουργηθούν δυνατότητες για μιά μεγαλειότερη ζήτηση άπέναντι σε μία μεγαλειότερη προσφορά.

Άλλά δέν είναι ούτε αυτό. Η σημερινή πολιτική στο έξωτερικό έμποριο δέν άποβλέπει ούτε και σ' αυτό, άόμα τους τυπικούς κανόνες της κυκλοφορίας, που για να έχουν αξία πρέπει το έξοφρ κατά τους να είναι στερεό. Μας το λέγει αυτό ο Άγγλοελληνικός Έμπορικός Όργανισμός, που άν τον έξετάσουμε από το πρσάπνο σημείο, της έλευθερίας στην προσφορά και στην ζήτηση, άποτελεί μιά κατάφορη παρβίαση κάθε τέτοιας έλευθερίας και μιά άνηκυστη παρέμβαση προνομιακού μονοπωλίου στις έξωτερικές έμπορικές σχέσεις, ακόμα δέ και στο καθεστώς ύπό το όποιο δρσ το ιδιωτικό έμπόριο. Ο «Όργανισμός» αυτός πιστοποιεί και την ύποτέλειά μας, άλλα και την άνυπαρξία μιάς πολιτικής στα ζητήματα της ανασυγκρότησης, που έμρνίζονται σήμερα σόν ιδιαίτερα προβλήματα έμπορίου και έμπορικων σχέσεων με τις άλλες έξες χώρες.

Ο «Όργανισμός» άπορρέει από την «Συμφωνία του Λονδίνου» που άποτελεί πιά έναν καταστατικό χάρτη για την όλιγαρχική μεταδεκεμβριανή Ελλάδα. Είναι το

επακόλουθό της. Στη σειρά των ξένων παρεμβάσεων που ή συμφωνία εκείνη προβλέπει και νομιμοποιεί ο «Όργανισμός» αυτός έχει μια θέση περιβλεπτή. Πρέπει δὲ νὰ υποθέσουμε, ὅτι θὰ συνοδευθεῖ πολὺ σύντομα καὶ ἀπὸ ἄλλους παρόμοιους ποὺ θὰ ἀφοροῦν τὴν βιομηχανία ἰσως τὴν ἐλληνικὴ ἢ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία. Γὰρ νὰ δλοκληρωθεῖ ἔτσι ὁ ἐλεγχος καὶ ἡ ξένη κυριαρχία ἐπάνω μας, ποὺ ἀπὸ οἰκονομικὴ ἀποψη ἔχει τὴν ἀρχὴ τὴς στὰ καλύμματα καὶ στὸ νόμισμα, τὸ δὲ τέλος τὴς, στὴν ἀνεξάντλητὴ ἐφευρετικότητά τῆς ἀγγλικῆς χειρωναγούρας νὰ δημιουργεῖ ἀφορμὲς καὶ τρόπους ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας πλούτου.

Ποιὰ δὲμος πρέπει νὰ εἶνε πραγματικὰ σήμερα ἡ ἐμπορικὴ μας πολιτικὴ; Ποιοὶ βασικοὶ παράγοντες θὰ ἦταν δυνατό νὰ τὴν προσδιορίσουν; Γὰρ νὰ ἀπαντήσει κανεὶς στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ πρέπει νὰ ἀνυποχρήσει ἀπὸ δυὸ κύριες διαπιστώσεις. Ἡ πρώτη εἶνε ὅτι τὸ ἐξωτερικὸ ἐλληνικὸ ἐμπόριο διατρέχει μιὰ κρίση ἀγορῶν. Κτὶ ἡ δεύτερη, ὅτι κατὰ ἀπὸ τὴς μεγάλης καὶ ἄμεσες ἀνάγκες τῆς ἀνασυγκρότησης, τὸ περιεχόμενον τῶν συναλλαγῶν μας μὲ τὸ ἐξωτερικὸ ἀλλάζει καὶ ποσοτικὰ καὶ στὴ σύνθεσιν, ἔτσι ποὺ τὰ δυὸ σκέλη τοῦ — ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς — νὰ εἶνε λογικὰ ἀδύνατον νὰ πλησιάζουν, ἀν δὲν παρέμβουν στὴ μέση μακρὲς πιστωτικές εὐκολίες.

Ἡ πρώτη διαπίστωση ἀφορᾷ μιὰ δλόκληρη πραγματικότητα σχέσεων, δημιουργημένη παλαιότερα, ποὺ μεταβάλλεται σήμερα, ἀπὸ πολιτικούς, ἰσὰμ' ἓνα σημεῖο δὲ καὶ ἀπὸ ὀργανωτικούς καὶ οἰκονομικούς λόγους. Πρόκειται γιὰ τὴς μεταβολὲς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς φύσης, ποὺ ἐπῆλθανε στὴς χώρες ἐκείνες τῆς Μέσης Εὐρώπης, οἱ ὁποῖες ἦταν καὶ παραμένουν οἱ μεγάλες ἐξωτερικὲς φυσικὲς ἀγορὲς γιὰ τὸ ἐλληνικὸ ἐξαγωγικὸ καὶ εἰσαγωγικὸ ἐμπόριο. Οἱ ἀγορὲς αὐτὲς παρουσιάζουνται σήμερα κλειστὲς — θὰ ποῦμε τὸ γιατί — καὶ αὐτὸ γινεῖται ἀπὸ τὴν κρίση προσανατολισμοῦ γιὰ δλόκληρο τὸ ἐξωτερικὸ μας ἐμπόριο, κρίση ποὺ πλησιάζει νὰ ἐξελιχθεῖ σὲ πραγματικὴ καταστροφὴ γιὰ ὀρισμένους ἐξαγωγικούς κλάδους τῆς παραγωγῆς μας, ὅπως τὰ καννὰ, ποὺ στέκονται ἀδιάθετα, καὶ ἡ σταφίδα καὶ τὸ κολοφώνιο καὶ ἄλλα. Πάνω στὴν κρίση αὐτὴ ἐξ ἄλλου στηρίζεται τὸ ἀγγλικὸ κερδοσκοπικὸ σχέδιο γιὰ τὸν «Όργανισμός».

Ἡ κυβερνήσιον Τσαλδάρη στὴς σχετικὲς περικοπὲς τῶν ἀπεριόριστων δηλώσεών τῆς στὴ Βουλὴ, ἔγραψε ἀπὸ τὴς ἐπιδιώξεις τῆς τὴς μεγάλες αὐτὲς εὐρωπαϊκὲς ἀγορὲς καὶ εἶπε πὼς θὰ ἀναζητήσῃ γιὰ τὰ ἐλληνικὰ προϊόντα, ἄλλες καλλίτερες! Στὴν κυβερνητικὴ αὐτὴ περὶ τὴν ἀνακοίνωσιν πρέπει νὰ ἀναζητήσουμε τὴν καθ' αὐτὸ αἰτία ποὺ δὲν ἐπαναλαμβάνονται οἱ ἐμπορικὲς μας σχέσεις μὲ τὴν Σοβιετικὴ Ἐνωση, τὴν Πολωνία, τὴν Τσεχοσλοβακία, τὴν Αὐστρία, τὴν Φινλανδία, τὴν Ρουμανία, τὴν Γιουγκοσλαβία κτλ. κτλ. Παρὰ δὲ τὸ γεγονὸς ὅτι, ὅλες αὐτὲς οἱ χώρες ἐπιθυμοῦν νὰ συνεργασθοῦν ἐμπορικὰ καὶ οἰκονομικὰ μὲ τὴν Ἑλλάδα, ἔχουν δὲ προτείνει μιὰ τέτοια συνεργασία.

Οἱ κοινωνικὲς καὶ πολιτικὲς μεταβολὲς ποὺ ἐπῆλθαν ἡ ἐπέρχονται στὴς παραπάνω χώρες, ἐπηρεάζουν βέβαια τὴς ἐξωτερικὲς ἐμπορικὲς τους σχέσεις, ἐφ' ὅσον ἀλλοιώνουν τὴν ἐσωτερικὴ οἰκονομικὴ τους διάρθρωσιν. Σὲ μερικὲς περιπτώσεις τὴν θέση τῶν ἐμπορικῶν σπιτιῶν, ποὺ διατηροῦσαν σχέσεις μὲ τὴν Ἑλλάδα, τὴν πῆραν ὑπερρεϊστικὰ κρατικὲς, ἐπειδὴ τὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο μῆκε ὑπὸ ἐλεγχον. Φύγαν ἰσως ἀπὸ τὴ μέση οἱ προσωπικὲς γνωριμίες καὶ οἱ προσωπικὲς σχέσεις. Οἱ ἀνάγκες δὲμος πορμεῖναν, καὶ ἰσως τώρα νὰ εἶνε μεγαλύτερες, καὶ προγραμματισμένες. Πάνω δὲ στὴς ἀνάγκες αὐτὲς στηρίζονται τελικὰ οἱ ἐμπορικὲς συναλλαγὲς καὶ ὅχι στὴς προσωπικὲς γνωριμίες. Οὕτε ἡ Αὐστρία, οὕτε ἡ Τσεχία, οὕτε ἡ Πολωνία παύσαν νὰ θέλουν καπνὰ ἢ ἄλλα προϊόντα ἐλληνικὰ. Ὅπως δὲν παύσαμε κι' ἐμεῖς νὰ θέλουμε ζάχαρ, σφάνια ἢ πετρέλαια ἀπὸ τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Σ. Ἐνωση. Τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ λοιπὸν κανεὶς, ὅτι δὲν συνάπτουμε ἐμπορικὲς σχέσεις μὲ τὴς χώρες αὐτὲς ἐπειδὴ ἐκεῖ εἶνε λαοκρατικά καθεστῶτα, σημαίνει πὼς παραγνωρίζει τὰ δικά

του συμφέροντα ποὺ ἐπιτάσσουν αὐτὲς τὴς σχέσεις, σημαίνει πὼς καταδικάζει μυριάδες Ἑλλήνες παραγωγὸς στὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν παραγωγὴ σὲ μαρasmus. Σημαίνει νὰ πωλᾷ τὰ ἴδια προϊόντα δσα - δσα σ' ἐκείνους ποὺ δὲν ἦταν ποτὲ ἀγοραστές τους (Ἀγγλοελληνικὸς Ὀργανισμός). Μιὰ τέτοια πολιτικὴ πᾶει νὰ ἀκολουθεῖ ἡ σημερινὴ κυβερνήσιον, ποὺ θὰ πεί ὅτι αὐτὴ ἴδια, μὲ τὰ δικά τῆς τὰ χέρια καὶ κατὰ ξένῃ ἐπιταγῇ, ἀποκλείει τὰ ἐλληνικὰ ἐμπορεύματα ἀπὸ ἀγορὰς ποὺ εἶνε ἐτοιμὲς νὰ τὰ δεχθοῦν, σὲ τιμὲς πολὺ ἱκανοποιητικὲς. Παράδειγμα ἡ Τσεχοσλοβακικὴ παράκλησις νὰ σταλεῖ ἐλληνικὴ ἐμπορικὴ ἀποστολὴ στὴ Πράγα, ποὺ δὲν ἔγινε δεκτὴ, παράδειγμα ἡ σοβιετικὴ ἐπιθυμία νὰ ἐπαναληφθοῦν οἱ ἐμπορικὲς σχέσεις μὲ τὰ Σοβιὲτ ποὺ δὲν ἱκανοποιήθηκαν ὡς τὰ σήμερα, παράδειγμα ἡ περιουσιὰ γιουγκοσλαβικῆς πρότασις νὰ ἀνταλλάξουν μακεδονικὰ νήματα μὲ καννὰβι ποὺ ἀπορρίφθηκε καὶ πόσα καὶ πόσα.

Τὶ σημαίνουν στὸ τέλος δλ' αὐτὰ; Αὐτὰ σημαίνουν ὅτι, ἀν τὸ ἐλληνικὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο διατρέχει κρίση ἀγορῶν ἢ κρίση προσανατολισμοῦ, ποὺ εἶνε τὸ ἴδιο, ἡ αἰτία δὲν βρίσκεται στὸ ὅτι οἱ παραδοσιακὲς δσο καὶ μεγάλες ἐξωτερικὲς μας ἀγορὲς τῆς Μέσης Εὐρώπης, τῶν Βαλκανίων καὶ τῶν Σοβιὲτ κλείσανε, ἀλλὰ στὸ ὅτι ἡ κυβερνήσιον ἡ μοναρχικὴ τὴς ἀποκλείει κατὰ ξένῃ ἐπιταγῇ καὶ προκαλεῖ ἔτσι μιὰ συσσωρευμένη ἀπὸ τεράστια ἀποθέματα στὸ ἐσωτερικὸ, μὲ ἄμεση συνέπειαν τὴν διαρπαγὴ τους σὲ χαμηλὰς τιμὲς. Ἡ περίπτωση τῶν καπνῶν εἶνε κλασσικὴ.

Ἀς ἔρθουμε τώρα στὴν δεύτερη διαπίστωση: Εἶνε ἀναντίρρητο ὅτι καὶ ἡ ἄπλη κατόπτευσις τῶν προβλημάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, στὸ φῶς τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀνασυγκρότησης, ὁδηγεῖ ἄμεσα στὸ συμπέρασμα πὼς ἡ Ἑλλάδα δὲν πρόκειται νὰ γνωρίσῃ μικρότερο παθητικὸ ἐμπορικὸ ἰσοζύγιον γιὰ πολλὰ χρόνια. Οἱ εἰσαγωγὲς τῆς θὰ ὑπερβαίνουν καὶ εἶνε φυσικὸ, τὴς ἐξαγωγῆς τῆς κατὰ ποσοστὸ πολὺ ἀνώτερο τοῦ μέσου ὅρου τῶν 40%, ὅπως συνέβαινε προπολεμικὰ (!). Ἐν τῷ μέτρῳ ποὺ ἡ Ἀνασυγκρότιση θὰ περιελάμβανε ὀργανικὲς ἀνασυνθέσεις κλ' δων, ἡ ἐξαγωγὴ πρώτων ὕλων θὰ μειωνόταν ἀκόμα περισσότερο, ἐνῶ οἱ εἰσαγωγὲς θὰ βαρυνόταν μὲ ἐξαιρετικὲς ποσότητες μηχανήματα.

Ἡ ἰσορροπία θὰ μπορούσε νὰ ἀποκατασταθῇ μὲ βεβαιότητα μετὰ μερικὰ χρόνια σὲ χαμηλότερα ὕψη, ποὺ θὰ τὰ προσδιόριζε ὁ βαθμὸς στὸν ὁποῖο ἡ βιομηχανοποίησις θὰ μπορούσε νὰ ἀνταποκριθεῖ σὲ ἀνώτερες παραγωγικὲς καὶ καταναλωτικὲς ἀνάγκες. Γὰρ τὴν ὥρα δὲμος τὰ ἀνοίγματα θὰ ἦταν καὶ μεγάλα καὶ ἀκαλύπτα. Ὅσοδήποτε δὲ καὶ ἀν παρεμβαῖναν τὰ μεταναστευτικὰ ἐμβάσματα ἢ ἄλλοι πόροι, τὰ κενὰ θὰ παραμέναν κενὰ, πράγμα ποὺ τελικὰ θὰ δημιουργοῦσε ἀδυναμία πληρωμῆς καὶ κατὰ συνέπειαν σταμάτημα κάθε ἀνασυγκρότησης.

Τὸ ὁλοφάνερο αὐτὸ σχῆμα, οἱ μεταδεκεβριανοὶ βρίσκουν τρόπο νὰ τὸ ἐπικαλεσθοῦν σάν ἓνα κύριο ἐπιχείρημα γιὰ ξένα δάνεια ἢ πιστώσεις σὲ μηχανήματα καὶ ἐμπορεύματα. Καὶ δὲ θὰ εἶχε κανεὶς ἀντίρρησιν νὰ ἀποδεχθεῖ μιὰ λογικότητα στὰ ἐπιχειρήματά τους, ἀν δὲν συνέβαινε νὰ εἶνε σαθρὴ ἡ βάση τους, τὸ θεμέλιόν τους. Εἶνε δὲ ἐπικίνδυνα σαθρὴ καὶ τὴν καταπολεμοῦμε μὲ δλ' τὴν δυνάμει μας. 1ο Γιατὶ οἱ μεταδεκεβριανοὶ κάθε ἀπόκρυψιν δὲν ἔχουνε στὸ μυαλὸ τους τίποτε τὸ συγκεκριμένον δσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τὴν φύσιν καὶ τὴν διάταξιν τῶν ἀναγκῶν ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἀνασυγκρότησιν, δὲν ἔχουνε συνθεῖσι τὸ ὅλο πρόβλημα, ἔτσι ποὺ νὰ μπορούν νὰ μᾶς ποῦν ὅτι σ' αὐτὴ τὴν χρονικὴ διάρκειά μῶς, εἶνε δυνατό καὶ θὰ πρέπει νὰ γίνῃ αὐτὸ κι' ἐκεῖνο καὶ ἀπαιτοῦνται αὐτὰ κι' ἐκεῖνα τὰ ποσά, ἀλλὰ «ζητᾷν δάνεια». 2ο Ἀρνοῦνται ὁλότελα

(1) Ἐμπορικὸ ἰσοζύγιον	σὲ ἑκατομμύρια χρυσὲς δραχμ.	
Ἐτὴ	Εἰσαγωγὲς	Ἐξαγωγὲς
1935	305,2	202,9
1936	335,7	209
1937	420,9	264,5
1938	410,4	282,1

ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

Πόρισμα τοῦ κύκλου μελέτης γιὰ τὰ ἄμεσα αἰτήματα τῆς Παιδείας, πούγινε δεκτὸ ἀπὸ τὸν τομέα Ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας γιὰ τὴ μελέτη τῶν νεοελληνικῶν προβλημάτων «Ἐπιστῆμη-Ἀνοικοδόμησις».

Ὁ βαθμὸς τῆς ἀνάπτυξης τοῦ σχολικοῦ βιβλίου στὸν τόπο μας, ἀντανάκλᾳ τὸ βαθμὸ τῆς ἀνάπτυξης καὶ τῆς ἐξέλιξης τῆς παιδείας μας γενικότερα καὶ εἰδικὰ τῆς σχολικῆς μας πραγματικότητος, ὅταν τὸν ὁρο τὸν παίρνουμε σάν τὸ ἀποκρυστάλλωμα τῆς καλλιέργειας τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης στὴ χώρα μας καὶ τῶν δυνατοτήτων ποὺ ἔχει στὰ χέρια τοῦ ὁ παράγοντας δάσκαλος, μέσα στὰ δοσμένα κοινωνικὰ πλαίσια, νὰ μετασχηματίσῃ τὴν παιδαγωγικὴ θεωρίαν σὲ γόνιμη σχολικὴ πράξι.

Ἡ διαπιστωμένη καθυστέρηση στὸν τομέα τοῦ σχολικοῦ μας βιβλίου, ἔχει τὴν αἰτία τῆς στὴ γενικότερη οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ καθυστέρηση τῆς Χώρας, στὸ ψευτοκλασικὸ καὶ ἀντιδραστικὸ περιεχόμενον ποὺ ἔδωσε στὴν ἐκπαίδευσιν ἡ κυρίαρχη τάξι, τὸ λογικωτισμὸ καὶ τὴν καθαρῆσιν, στὴν ἄλλειψη παιδικῆς λογοτεχνίας, καθὼς καὶ στὴ φοβερὴ καθυστέρησιν μας στὸν τομέα τῆς σχολικῆς μας πράξης.

Σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ περασμένου αἰῶνα, καὶ ὡς τὴς ἀρχὲς ἀκόμα τοῦ αἰῶνα μας, δὲν εἴχαμε ἐπιστημονικὰ συνταγμένα σχολικὰ προγράμματα. Τὰ Ἑλληνόπουλα διδάσκονταν μὲ τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴ καὶ τὴ συνδιδασκτικὴ μέθοδο. Κυρίαρχη θέσι ἀνάμεσα στὰ σχολικὰ βιβλία εἶχαν οἱ «Ἀισώπειοι μῦθοι», οἱ «Χρηστομάνθειες» μὲ τὸ ποικίλο ἀρχαῖστον ἠθικοπονησκευτικὸ περιεχόμενον, καθὼς καὶ τὸ Ὀκταήχι, τὸ ψαλτήρι, τὸ Μηνναῖ. Ὅταν, στὸ τέλος τῆς πρώτης δεκαετίας τοῦ αἰῶνα μας, ἔγινε προσπάθεια νὰ ἐφαρμοστοῦν καινούργια συστήματα στὰ σχολεῖα μας, ἀπὸ παιδαγωγοὺς ποὺ εἶχαν σπουδάσει στὴν Εὐρώπῃ (Παπαμάρκος), τὰ νέα βιβλία μὲ τὴ φωνημιμητικὴ μέθοδο γιὰ τὴν ἡλικία τῶν 7 χρόνων ἦταν, στὸ περιεχόμενον καὶ τὴ γλωσσικὴ μορφή, ὁλότελα ξένα καὶ ἀκατανόητα στὰ παιδιά, καθὼς μπορεῖ νὰ κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ κείμενα σάν τὸ ἀκόλουθον: «Αἱ ὀρνιθεὶς καὶ αἱ ἀζουσίιν. Οἱ χεῖροι ὕψιζουσιν. Τὰ χοῖροι δὲ καὶ κοῖζουσιν. Οἱ ὄφεις ἰψῖζουσιν. Οἱ νεοσσὸι τιτὶβίζουσιν καὶ πιπίζουσιν. Οἱ ἄνεμοι συρίζουσιν. Ὁ Ἰούλιος καὶ ὁ Ἰούλιος εἶναι μῆνες. Τὸ τίμιον παιδίον λέ-

τὴς ἐσωτερικὲς κεφαλαιουχικὲς δυνατότητες καὶ μόνο τὴν συνδρομὴ τῆς ἐργασίας ἐπικαλοῦνται, χωρὶς νὰ καταλαβαίνουν ὅτι ξένα κεφάλαια καὶ ἐθνικὴ ἐργασία ἰσον ἀποικία. 3ο Γιατὶ στὸν ξένο δανεισμὸ ἀποφύγουν νὰ διακρίνουν ποῖα εἶνε τὰ εὐνοϊκὰ καὶ ποῖα τὰ δυσμενῆ τὰ παθητικὰ στοιχεῖα, ἔτσι ποὺ παρουσιάζουν τὴν λύσιν τους σάν εἰδύλλιον, καὶ παρασιτοποῦν τὸ κυριώτερον γεγονός ποὺ εἶνε ὅτι ἓνας ξένος δανεισμὸς κατὰ ἀπὸ τὴς σημερινῆς συνθήκης τῆς ἐθνικῆς ὑποτέλειας ἰσοδυναμεῖ πρὸς μιὰ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσιν ἱκανὴ νὰ γονατίσῃ κάθε ἀνασυγκρότησιν. Τέλος οἱ μεταδεκεβριανοὶ δανειολάτρεις δὲν μᾶς ἔχουνε διόλου ἐξηγήσει ἂν συμφέρει στὸ ξένο κεφάλαιο καὶ στοὺς δανειστὰς μας ἰδιαίτερα, ἡ παραγωγικὴ ἀξιοποίησις τῆς Ἑλλάδας πρὸς τὴν διεύθυνσιν μιᾶς βαρεῖας σχετικῆς βιομηχανίας. Ὅσο γιὰ τὴ ψυχολογικὴ αἰτία ποὺ τοὺς ὠθοῦν νὰ λατρεύουν τὸν δανεισμὸ μέχρι παραφοράς, αὐτὲς τὴς καταλαβαίνουν πολὺ καλά: Στὰ ξένα κεφάλαια βλέπουν τὴν προσωπικὴ τους ἀσφάλεια. Βλέπουν τὴν ξένῃ ἐπέμβασιν πρὸς προστασίαν τους.

Ἐμεῖς δὲμος λέμε κάτι ἄλλο: Λέμε πρῶτα, νὰ φύγῃ, νὰ καταργηθεῖ κάθε ξένος ἐλεγχος, παλαιὸς καὶ νέος, πάνω στὰ οἰκονομικά μας, νὰ ἀνακτήσουμε δηλαδὴ σάν ἔθνος τὰ κυριαρχικά μας δικαιώματα καὶ

γείνῃ ἡ ἀλήθεια». Δὲν μπορεῖ κανεὶς ν' ἀρνηθεῖ πὼς τὸ μεγάλο ποσοστὸ ἀπὸ τοὺς ἀναλφάβητους καὶ τοὺς ἀγράμματοις ποὺ ἔχει σήμερα ἡ χώρα μας, τὸ γρῶσθ, ὡς ἓνα βαθμὸ, καὶ σ' αὐτὴ τὴν κατάστασιν, ποὺ κράτησε ὁλόκληρο αἰῶνα ὅστερα ἀπὸ τὴ συγκροτήσιν μας σὲ ἐλεύθερο κράτος.

Μὲ τὸ ἀνέβασμα τῆς ἀστικῆς μας τάξης, ὕστερα ἀπὸ τὸ 1909 καὶ τὴν πνευματικὴ κίνησιν τοῦ δημοτικισμοῦ, ἰδιαίτερα ὕστερα ἀπὸ τὸν α' μεγάλο πόλεμον, τὰ σχολικὰ βιβλία σημείωσαν σημαντικὴ βελτίωσιν σὲ σχέση μὲ τὸ περυσμένο: δημοτικὴ γλῶσσα γιὰ τὰ βιβλία τῶν κατώτερων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, φροντισμένο λογοτεχνικὸ ὕψος, προσπάθεια νὰ τὸ πλησιάσουν τὸ παιδί, σχετικὴ ἐκμετάλλευσιν τοῦ λογογραφικοῦ μας πλούτου, κάποια ἐκτίμησιν, στὰ γυμνάσια, τῆς νεοελληνικῆς μας λογοτεχνικῆς παραγωγῆς καὶ σχετικὴ προσοχὴ γιὰ τὴ φροντισμένη ἐμφάνισιν.

Ἡ φροντίδα γιὰ τὸ σχολικὸ βιβλίον ὡς τόσο, σταμάτησε, καθὼς ἦταν ἐπόμενο, στὴ μορφή μόνο. (Χωρὶς νὰ δώσει κι' ἐδῶ, φυσικὰ, ἱκανοποιητικὰ ἀπονέλεσματα). Δὲν ἄγγιξε τὸ περιεχόμενον, ποὺ, ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς μεταξικῆς δικτατορίας, εἶναι πᾶς ποιημένο μὲ τὸ φασιστικὸ πνεῦμα καὶ τὸ φασιστικὸ ἰδανικόν. Ἡ κυρίαρχη τάξι, τὸ φρόντισε τόσο μόνο τὸ σχολικὸ βιβλίον, ὅσο τῆς ἦταν χρεαζόμενον γιὰ νὰ διοχετεύσῃ, μὲ τὸ ἐνδιάμεσόν του, στὸ παιδικὸ μυαλὸ τὴ δικὴ τῆς ἰδεολογία. Ὅργανο ἀληθινὰ παιδικόν, τέτοιο ποὺ νὰ ἱκανοποιεῖ τὰ διαφέροντα καὶ τὴς ἀνάγκες τοῦ παιδιοῦ, τρεῖς ὅπου νὰ βρίσκουν τὴν ἐκφράσιν τους τὰ προβλήματα τῆς νεοελληνικῆς πραγματικότητος καὶ οἱ ἀγῶνες τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τὴ λευτερίαν καὶ τὴ δημοκρατίαν, δὲν ἦταν ποτὲ στὴ χώρα μας.

1ο

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Α'. Γενικά.

Τὰ σχολικὰ βιβλία εἶναι γραμμένα μὲ βάση τὴς ἀρχὲς καὶ

στὴν οἰκονομικὴ του ζωῇ. Λέμε, δεύτερον, νὰ κινητοποιηθοῦν ἐσωτερικὰ ὅλοι οἱ πόροι τῆς ἀνασυγκρότησης: κεφάλαιο, ἐργασία, ἐγκαταστάσεις, ὕλεις, ποὺ ἔχει ὁ τόπος. Λέμε, τρίτον, νὰ ἐπιτύχουμε πιστώσεις καὶ σὲ μηχανήματα καὶ σὲ ὕλεις καὶ σὲ χρήματα, ἢ ἀπέναντι σὲ ἐπανορθώσεις, χωρὶς ὑποχρέωσιν σὲ προνομιακὲς ἐκχωρήσεις καὶ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὴς ἀποσβέσουμε — ὅχι βέβαια τὴς πιστώσεις ἀπέναντι σὲ ἐπανορθώσεις — ἀπὸ τὴν παραγωγικὴ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξιν μας, πράγμα ποὺ ζητᾷ καὶ ἡ Πολωνία, τὸ ἐπέτυχε δὲ σ' ἓνα βαθμὸ ἡ Τσεχοσλοβακία. Λέμε, τέλος, ἐλευθερίαν στὴν ἐμπορικὴ μας πολιτικὴ ποὺ θὰ πεί καὶ ἀνασύνδεσιν μὲ τὴς παλῆς μας ἀγορὰς καὶ διάνοιγμά νῶν, κατὰ τρόπο ποὺ νὰ μπορούμε νὰ κινήσουμε τὰ ἐμπορικὰ ἐνεργητικά μας πρὸς διάφορες κατευθύνσεις καὶ ὅχι πρὸς ὀρισμένες.

Ὑπάρχει μιὰ ἀπόστασις ἀνάμεσα στὰ δσα ὑποστηρίζουμε ἐμεῖς καὶ οἱ μεταδεκεβριανοί. Ποὺ καθορίζεται ἀπὸ τὴν ἀντίθεσιν ἀνάμεσα μας ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ἀνασυγκρότησης. Ἡ ἰδία ἀντίθεσις παρουσιάζεται καὶ στὸ πεδίο τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς. Οἱ πίνακες ποὺ παραθέσαμε τῶν παραγγελλίων σὲ συνάλλαγμα δείχνουν ποῖος εἶνε ὁ δικὸς τους δρόμος καὶ ποὺ ὁδηγεῖ. Εἶνε ὁ δρόμος τοῦ μουλαριοῦ ποὺ ἀναζητᾷ ἓναν καλὸ ἀγωγιάτη.

το πνεύμα που διέπουν την παιδεία μας γενικά και καθρεφτίζονται τα ιδανικά της κυρίαρχης κοινωνικής τάξης.

Όπως την παιδεία μας, έτσι και τα σχολικά βιβλία τα χαρακτηρίζει:

Η Βυζαντινοεκκλησιαστική παράδοση. Σ' όλη τη διάρκεια του περασμένου αιώνα, τα πιά πολλά βιβλία που προορίζονταν για τα παιδιά ήταν εκκλησιαστικά και αρχαία ελληνικά. Στά 1854' με την υπ' αριθ. 11498/20.11.54 εγκύκλιο του, το Υπουργείο της παιδείας συνιστά «την ανάγνωση και αυτής ακόμη της αφορώντας χλευασμένης παρά των δοκησιολόγων 'Οκταήχου και εκ του ψαλτήρος και εκ των Μηναιών και εις αυτά μάλλον παρά τους Αλσωπέους μύθους προσημειώνοντας τους μαθητές». Σε πίνακα της υπ' αριθ. 1012 του 1855 εγκυκλίου του ίδιου Υπουργείου, που ορίζει τα εγχειρίδια, βιβλία για τα σχολεία, από το σύνολο των 36 βιβλίων, τα 15 είναι εκκλησιαστικά—ηθολογικά, τα 6 διαφορά παιδικά διηγήματα, τα 5 αλφωβητάρια και τα άλλα 10 για όλα τα άλλα μαθήματα: φυσική, γεωγραφία, αριθμητική κλπ.

Το πνεύμα της προγονοπληξίας και του στείρου ψευτοκλασικού ιδανικού, ιδιαίτερα στα βιβλία της Μεσης Ιατρικής. Η τάση αυτή, συνδυασμένη με την τάση για την υπερεκτίμηση των αρετών μας και την υποτίμηση των άλλων, που παραπλάνα τη νεολαία μας και παύσει καθορά ανιδεαστικό περιεχόμενο, αποξενώνει την παιδεία μας από τη νεοελληνική πραγματικότητα και από τα σημερινά έπειτα προβλήματα του ελληνικού λαού. Άγνοια της νεοελληνικής λαϊκής ζωής, τη ζωντανή παράδοση της νεοελληνικής ιδιότητας—περιφρονεί τα πνευματικά δημιουργήματα του λαού μας και τα δημιουργήματα της λαϊκής τέχνης, περιφρονεί τη λαϊκή γλώσσα. Η μελέτη των έργων του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, περιορίζεται στη μορφή μόνο.

Ο στείρος εγκυκλοπαιδικός και η έλλειψη σωστού επιστημονικού προσανατολισμού. Συντομμένα με τη μέθοδο της καθαρής επιστήμης, δίνουν γνώσεις θεωρητικές και όλη ρημένες, που, όσο δυσκολότερα αποχτιούνται, τόσο ευκολότερα ξεχνιούνται, δε δίνουν γνώσεις ενεργητικές συνδυασμένες με το άμεσο περιβάλλον και τα προβλήματα της σημερινής πραγματικότητας, που να μπορούν εύκολα να γίνουν πράξη. Παρασιωπούν, είτε συσκοτίζουν την επιστημονική αλήθεια, δε δίνουν σωστές επιστημονικές κατευθύνσεις.

Το τυχοδιωκτικό και πατριδοκαπηλικό ιδανικό της Μεγάλης Ιδέας, που δημιουργεί αυταπάτες, καλλιεργεί, το σωβινιστικό πνεύμα και το φυλετικό μίσος ενάντια στους γειτονικούς λαούς, παρατλανά τις μάζες για να αποτροπήσει την προσοχή τους από τα εσωτερικά προβλήματα και τις οδηγεί σε καταστροφικές, για το έθνος, εξωτερικές περιπέτειες.

Το άσκητικό πνεύμα της λιτότητας. Οι θεωρίες για τη λιτότητα του ελληνικού λαού (Καισαρία κ. α.) ή έξοχη της άρετης τάχα της λιτότητας, της εγγράμειας και του πνεύματος της άποιαμείωσης για το γυμνό και πεινασμένο λαό μας, για την υποσιτισμένη και προφυματική νεολαία μας.

Το τεταρτομυριαστικό φασιστικό πνεύμα, από το 'Αλ. Φιλιππίδη με την εικόνα του Σκαπούνε και το σχετικό γι' αυτόν μάθημα, ως το ιστορικό εγχειρίδιο, τη Γεωγραφία και την Αριθμητική ακόμα, με το περιεχόμενο των προβλημάτων που το δανείζονται από το πριστατικά της 4ης Αυγούστου.

Η άγνοια της ατομικότητας του παιδιού. Άγνοούνται και παραγνωρίζονται βασικές παιδαγωγικές και ψυχολογικές αρχές, που έχουν σχέση με τις πνευματικές και ψυχικές ανάγκες του παιδιού. Προσαρμοσμένα στενά στο 'Ανατολικό πρόγραμμα τα σχολικά βιβλία, δε λογαριάζουν την παιδική ψυχή και σκέψη. Όχυρωμένοι πίσω από την ψεύτικη θεωρία για την 'αντιληπτική ικανότητα του παιδιού', αποκλείουν από τα βιβλία τις νέες ιδέες, ακόμα και τη λαϊκή γλώσσα.

Όπου υπάρχει πρόθεση για την ευθύνη και τη διασκαδική διήγηση, αυτό γίνεται σε βάρος της παιδαγωγικής αξίας και της κοινωνικής σημασίας του περιεχομένου.

Η υποτίμηση της λογοτεχνικής μορφής και της καλλιτεχνικής εμφάνισης. Στα 'Αναγνωστικά του δημοτικού και σε άλλα βιβλία, δύσκολα συναντούμε τη λογοτεχνική δημιουργία γιατί πολλά κομμάτια το διακρίνει ανυπόφορη και στείρα ήθολογία, υποκριτική αγάπη και ρομαντική φιλανθρωπία. Η εικονογράφηση δεν προσαρμόζεται στο γούστο και τις ιδιορρυθμίες της αντίστοιχης παιδικής ηλικίας.

Β'. Ειδικότερα για μερικά βιβλία.

Τα 'Αναγνωστικά του Δημοτικού Σχολείου. Όταν τα 'Αναγνωστικά βιβλία τα εξέταζουμε με τα δυο ακόλουθα κριτήρια: αν κλείνουν μέσα τους πραγματικά παιδικά λογοτεχνήματα και αν τα λογοτεχνήματα αυτά εκφράζουν κάπως τα ζωντανά προβλήματα του ελληνικού λαού, πρέπει να δεχτούμε πως μπορούμε να σταθούμε σε μερικά από τα παλαιότερα αναγνωστικά μας, καθώς τα 'Ψηλά Βουνά' του Παπαντωνίου, τις 'Ιστορίες και παραμύθια' του Άγγελου Πούλου ('Ιορδανίδη) και ίσως ένα—δυο άλλα ακόμα. (Σήμερα φυσικά δεν ικανοποιούν κι' αυτά). Γενικά όμως, σε πλήθος 'Αναγνωστικά που κυκλοφορούν τις τελευταίες δεκαετίες, πρέπει να ψάξουμε πολύ για να βρούμε, δώ και κεί, κάτι που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του παιδικού λογοτεχνικού βιβλίου, καθώς πρέπει να είναι το 'Αναγνωστικό βιβλίο. Τα πιά πολλά κομμάτια είναι συμβατικά, υπερπαιδικά κατασκευάσματα, χωρίς την απαραίτητη αλληλογένεια, με φανερά, αντίθετα την πρόθεση να εγκωμιάσουν το καλό, το τίμιο, το έργατικό ποίδι, καλλιεργώντας έτσι τον άττιμισμό, τον έγωισμό, την ύλησεία και την ψευτιά. Δεν άνηχούν την παιδική ψυχή και σέψη, δεν προσπαθούν να πλησιάσουν την παιδική γλώσσα και το παιδικό ύφος. Κι' ακόμα δεν έμπνέονται από τη σημερινή πραγματικότητα και δε εκφράζουν τα προβλήματα που βασανίζουν το λαό μας, τους γονείς των παιδιών, τα παιδιά τα ίδια δεν καλλιεργούν τα κοινωνικά συναισθήματα των παιδιών.

Αιτία για την κακή ποιότητα των 'Αναγνωστικών μας είναι η καθυστέρησή μας—σε σύγκριση και με τις βουλκανικές ακόμα χώρες—στον τομέα της παιδικής λογοτεχνίας. Λίγοι από τους δοκιμους λογοτέχνες μας καταδέχτηκαν το ποίδι κι' αυτόι χωρίς έπιτυχία. Κινένας νεοέλληνας λογοτέχνης δεν μπορεί να καιχηθεί πως έχει κερδίσει τη συμπάθεια των παιδιών μας, πως είναι γνωστός και αγαπητός στον παιδικό μας κόσμο, πως τα κρατά μαγεμένα τα παιδιά μας με τα βιβλία του.

Η Γραμματική της Νεοελληνικής του Δημοτικού (στο Γυμνάσιο δε διδάσκει καθόλου).

Είναι βιβλίο θεωρητικό, περιλήψη της επιστημονικής γραμματικής, βιβλίο με κανόνες, που δεν μπορεί να τοις συλλάβει το παιδί. Η γραμματική καθιστάται, για τις δύο αυτές τάξεις είναι ή ίδια ή γραμματική της αρχαίας αττικής γλώσσας, σύντομη και περιληπτική. Γραμμένη με την επιστημονική μέθοδο, δεν εξυπηρετεί παιδαγωγικούς σκοπούς, δε δίνει πολλές ευκαιρίες, πολλά κείμενα με τα αντίστοιχα γλωσσικά φαινόμενα, δε βοηθά το παιδί να αποκτήσει στέρεο γλωσσικό όργανο και αυτοκυριαρχία στην όμιλία του.

Τα Νεοελληνικά 'Αναγνώσματα του Γυμνασίου.

Αντικατάστησαν, στις αρχές του αιώνα μας, τις περίφημες Χρηστομάθειες και, αντίθετα προς τα 'Αναγνωστικά του Δημοτικού, δε σημείωσαν σημαντική εξέλιξη—πράμα διότι, φυσικά, αν έχουμε ύψει μας το πόσο η έπισημη πολιτική καταδίδει κάθε τι γραμμένο στη λαϊκή γλώσσα, το πόσο οι λογώτατοι υποτιμούσαν και περιφρονούσαν—θαμπωμένοι από το κάλλος της αρχαίας λογοτεχνίας—την έθνική μας νεοελληνική λογοτεχνία κι' ακόμα το πόσο άσκημο το τοποθετούσαν στον κύκλο των γυμνασιακών μαθημάτων. για λόγους ιστορικούς και για σκοπούς αποκλειστικά γλωσσικούς. Μόνο τις τελευταίες δεκαετίες έγινε ή σωστή τοποθέτησή του και καθορίστηκε σωστά ο σκοπός τους.

Με την εδολογική κατάταξη που έχουν σήμερα και το ανάκατα της λογοτεχνίας της δημοτικής και της καθαρεύουσας, δεν κατορθώνουν να δώσουν στους εφήβους μας καθορή ιδέα για τις νεοελληνικές λογοτεχνικές αξίες. Μοναδικό κριτήριο για την έκλογη των αναγνωσμάτων είναι ή οίσητική αξία του κομματιού του αντίστοιχου λογοτεχνικού είδους, ανεξάρτητα από το περιεχόμενό του, από τις ιδέες και τη θέση που παίρνει ο λογοτέχνης στις κοινωνικές και τις ιδεολογικές αντιθέσεις της εποχής του.

Τα κλασικά κείμενα (αρχαία Έλληνικά και Λατινικά).

Η έκλογη των κειμένων σήμερα γίνεται με κριτήριο τη γλώσσα έλληνορωμαϊκού κόσμου στα διάφορα στάδια της εξέλιξής της. Όσο για το περιεχόμενο των κλασικών κειμένων, φροντίζουν να είναι αδιάφορο ή σύμφωνο με τις σημερινές επιδιώξεις της κυρίαρχης τάξης. Κείμενα που αναφέρονται σε κοινωνικούς αγώνες της αρχαιότητας, ανάλογους με τους (Συνέχεια στη σελίδα 512)

Γ. ΛΑΜΕΡΑ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π. Ο. ΦΥΜΑΤΙΚΩΝ

(Από το Συνέδριο Π. Ο. Φυματικών)

Η έργασία αυτή που μία περίληψη της παραθέτει σήμερα ο 'Αντατοξ, είχε σκοπό να απαντήσει στα ερωτήματα που ή Παν. 'Οργ. Φυματικών υπέβαλε στο υγειονομικό τμήμα της ΕΠ-ΑΝ και τα μελετήσαμε στον κύκλο των Φυματιολόγων. Στο Πανελλήνιο όμως συνέδριο της Π.Ο.Φ. ή εισήγηση έγινε χωρίς να αντιπροσωπεύουμε έπισημα το υγειονομικό τμήμα της ΕΠ-ΑΝ αλλά σαν άλλα μέλη, που είχαμε σύμφωνη τη γνώμη των συναδέλφων του κύκλου μας, και με την επιφύλαξη να δώσουμε από τον κύκλο μας, όσο το δυνατό πιο σύντομα, μία ολοκληρωμένη μελέτη για τη φυματίωση. Το συνέδριο μας έδωσε την ευκαιρία να απαντήσουμε και σε μερικές περιέργες απόψεις, ξένων έπιστημόνων, που για μας είναι άπαράδεκτες, σαν έπιζημίες για τη ζωή των φυματικών και τον αντιφυματικό αγώνα γενικά.

Το πρώτο ερώτημα με το οποίο άσχοληθήκαμε ήτανε το πως βλέπουμε το συνέδριο και πως δικαιολογούμε τη συμμετοχή μας, κι' αυτό γιατί επικρατεί γενικά ή αντίληψη, πως οι άρρωστοι πρέπει να μένουν στα κρεβάτια τους και να μην άσχολούνται με συλλόγους και συνέδρια, και πολύ περισσότερο να μη τους ένισχύουμε ο' αυτό έμεις οι γιατροί.

Η άποψη αυτή θάτανε βέβαια σωστή, αν ή κοινωνία σήμερα βρισκότανε σε συναγερμό, για να αντιμετώπισει το φοβερό κύμα της φυματίωσης και οι γιατροί έφρόντιζαν, κυρίως με την οργανωμένη τους μορφή, στους Συλλόγους και τις 'Εταιρείες να σχηματίσουν ένα σταθερό φραγμό στο έπερχόμενο κίνδυνο.

Αυτά όμως διαπιστώνουμε πως δεν γίνεται. Η Κοινωνία και το Κράτος έπαναλαμβάνουν το άπαράδεκτο τροπάριο, πως είμαστε μικροί και φτωχοί και δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε, και έτσι θάβουν κάθε έλπίδα άνόρθωσης της υγείας του λαού μας, και οι γιατροί άσχολούνται με ή,τι μόνο άφορά τον κύκλο της έπαγγελματικής ή και έπιστημονικής τους άπασχόλησης, παραβλέποντας την κοινωνική άποστολή τους. Και για τους λόγους αυτούς, οι ίδιοι οι άρρωστοι άναγκάζονται να οργανωθούν και να συνέλθουν για να βρουν τρόπους με τους όποιους θα έξασφαλίσουν τη ζωή τους. Έτσι οι έκατοντάδες χιλιάδες των φυματικών θα παρακολουθούν με εδνώνουσένη την προσπάθεια των αντιπροσώπων τους στο συνέδριο, ή κοινωνία που δοκιμάζει τόση σγκίνηση από τον κίνδυνο, το βλέπει με χαρά και έλπίδα πως κάτι μπορεί να γίνει, και οι γιατροί το παρακολουθούν με ή,τι τους τη συμπάθεια και την κατανόηση και προσπαθούν να δώσουν ο' αυτό, όσο το δυνατό περισσότερα στοιχεία, για να αξιοποιηθούν.

Έμεις όμως πιστεύουμε ότι, και αν ακόμα βλέπαμε να γίνεται ή,τι έπρεπε από την κοινωνία και τους γιατρούς, οι άρρωστοι πρέπει να ζούνε την οργανωμένη τους ζωή, να βρίσκονται σε στενή έπαφή με τους γιατρούς και παίρνουν μέρος σε κάθε προσπάθεια σχετική με τον αντιφυματικό αγώνα. Η έπαφή και συνεργασία αυτή, που σε πολλούς φαίνεται σαν παρεμβατισμός, είναι για μας άπαραίτητη, γιατί όχι μονάχα παρεμβατισμός δεν είναι, αλλά διευκολύνει την πρακτική έφαρμογή των συμπερασμάτων της έπιστήμης. Αντίθετα ή άπομόνωση των γιατρών στα εργαστήριά τους άφίνει την έπιστήμη έκτεθειμένη στις πανάρχαιες αντιλήψεις για τη φυματίωση, που σήμερα κατήντησαν προλήψεις και σαν τέτοιες δεν έχουν καμιά σχέση μαζί της. Μ' ακόμα ή έπαφή αυτή θα δημιουργήσει δλες τις άπαραίτητες προϋποθέσεις για την καταπολέμηση των προλήψεων που επικρατούν σήμερα τόσο στο λαό, όσο και τον κρατικό μηχανισμό, την προσαρμογή της σχετικής νομοθεσίας στις σύγχρονες αντιλήψεις της 'Ιατρικής, και την πρακτική έφαρμογή των συμπερασμάτων της έπιστήμης, για ή,τι άφορά τον αντιφυματικό αγώνα γενικά.

Σχετικά με το αν θεραπεύεται ή φυματίωση συμφωνήσαμε στην άποψη, ότι δεν μπορούμε να άπαντήσουμε με ένα ναι ή ένα όχι, γιατί και στις δυο περιπτώσεις θα είμαστε έξω από τα πράγματα και εξήγησαμε πως όφείλεται ή συμφωνία πάνω ο' αυτό το ζήτημα. Η σωστή άπάντηση είναι ότι ή φυματίωση σε πολλές περιπτώσεις θεραπεύεται άσφαλώς, άλλοτε πάλι χρονίζει ή άφνει μια άναπηρία, και τέλος υπάρχουν περιπτώσεις που καταλήγουν στο θάνατο.

Δεν δεχθήκαμε την άποψη των ξένων (Dumarest κλπ.) που ίσχυρίζονται ότι δεν έχει σχέση ή έγκαιρη διάγνωση και έφαρμογή θεραπείας για την καταπολέμηση της νόσου. Για τον όρο κλινική ίαση ή ύποστηρίξαμε ότι μόνο ο χρόνος μπορεί να μας δώσει το δικαίωμα να τον χρησιμοποίησουμε για ένα άρρωστο. Και όταν πρόχειρα οι γιατροί τον μεταχειρίζοστε έθετούμε τους άρρώστους στον κίνδυνο της ύποτροπής, όποτε όχι μονάχα ή ζωή τους κινδυνεύει, αλλά εξατμίζεται και κάθε προσπάθεια που γίνικε για να έξασφαλιστεί κάποια σταθερή κατάσταση στον άρρωστο.

Σχετικά με την ύποτροπή άντικρούσαμε την άποψη των ξένων έρευνητών, ότι ο κλινικός ίασις πρέπει να έξισωθεί άπόλυτα με ένα άτιμο υγιές. Η γνώμη αυτή που καταλήγει στο ότι και ένας σιδηρουργός κλινικός ίασις μπορεί να ξαναπαίσει την ίδια δουλειά, είναι για μας άπαράδεκτη. Αντίθετα τονίσαμε ότι για τη χώρα μας τα περισσότερα έπαγγέλματα είναι ακατάλληλα κι' αυτό γιατί δεν είναι μόνο το είδος του έπαγγέλματος, αλλά και οι συνθήκες της έργασίας πολύ άνθυγιεινές. Διαπιστώσαμε έπίσης ότι οι ίδιοι συγγραφείς που ύποστηρίζουν πως δεν υπάρχουν ακατάλληλα έπαγγέλματα, άναγκάζονται τελικά να ύποδείξουν μερικά σαν ακατάλληλα, όποτε όχι μόνο άντιφάσκουν, αλλά άναγνωρίζουν μία ιδιαίτερη ευπάθεια στο φυματικό που θεραπεύθηκε.

Από την έκθεση της γνώμης σχετικά με τη θεραπεία, την κλινική ίαση και την ύποτροπή, καταλήξαμε στο συμπέρασμα, ότι πρέπει να έξασφαλίσουμε τα μέσα της θεραπείας στους άρχοντες προστατεύοντας με ένα άσφαλιστικό σύστημα, όσους δεν προστατεύονται από τα μέσα, να συμπληρώσουμε στην κρατική πρόνοια τις καλοήθεις μορφές της νόσου και άναπηρία από την φυματίωση, να βοηθήσουμε εκείνους που μετά τη σταθεροποίησή της έχουν άνάγκη ενός χρονικού διαστήματος για να έξασφαλίσουν την κλινική ίαση, να έπεκτείνουμε τη μαζική έρευνα σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό, να χρησιμοποίησουμε κάθε μέσο για την καταπολέμηση των προλήψεων και για να προκαλέσουμε το ένδιαφέρον του λαού για τον αντιφυματικό αγώνα.

Για τη μετασταντοριακή άγωγή και έπαγγελματική αναπροσαρμογή, νομίζουμε άπαραίτητη την ίδρυση φυματικοέλεγχου των συνθηκών έργασίας από μέρος της ύπηρεσίας βιομηχ. υγιεινής, χωρίς τον όποιο και τα έλαφρότερα έπαγγέλματα γίνονται ακατάλληλα για τον πάσχοντα ή τον κλινικός ίασις.

Σχετικά με το κλίμα στο όποιο πρέπει να έλθει ο παλαιός φυματικός πιστεύουμε και μες ή ή έσοχή θά.αι ο καλύτερος τόπος διαμονής. Έπειδή όμως σήμερα δεν έχουμε έγκαταστάσεις και συγκοινωνίες εινε προτιμότερο να μένει κανείς μέσα στην πόλη από το να ταλαιπωρείται καθημερινά, άνεβοκατεβαίνοντας π.χ. από την Πεντέλη έξοδώνοντας πολλές ώρες από την άάπαυση και τον ύπνο του.

Για την οίκογενειακή άποκατάσταση του φυματι-

Η ΛΙΡΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ!

Η χρυσή λίρα είναι εμπόρευμα, λένε Κυβέρνηση και Άγγλοι «έμπειρογνώμονες» και με την θεωρία αυτή πολεμάνε την δίψα του χρυσού. Άλλά με τα ίδια λόγια της ειρωνεύονται την Κυβέρνηση οι άγορα-στές λιρών στην ελεύθερη αγορά.

Η Άγγλο-Κυβερνητική θεωρία, όπως κάθε θεωρία που «φουρνιέται» έχει το λόγο της. Και η θεωρία: «η χρυσή λίρα είναι εμπόρευμα», θέλει να «επιδάξει» τους κάτοχους λιρών, ότι όπως κάθε εμπόρευμα διακυμαίνεται, άρα και η χρυσή λίρα, όντας «εμπόρευμα» θα διακυμαίνεται. Συνεπώς δεν είναι ένα σταθερό, «εμπόρευμα», άρα πουλάτε το «εμπόρευμα» αυτό για να αποφύγετε τις διακυμάνσεις. Σε έφαρ-μογή μάλιστα της θεωρίας, Άγγλοι, Κυβέρνηση και Τράπεζα Έλλάδος αναβοκατέβασαν την τιμή της χρυ-σής λίρας. Από 135.000, την διατίμησαν 130.000 κατό-πιν 120.000 και τέλος 132.000 (έπίσημες τιμές). Σε πεί-σμα όμως της Άγγλο-Κυβερνητικής θεωρίας οι κάτο-χοι του εμπορεύματος χρυσή λίρα, όχι μόνο δεν βοή-θησαν τις διακυμάνσεις, αλλά και έσπευσαν να έμπο-ρευθούν για να κερδίσουν μερικές εκατοντάδες εκα-τομμυρίων από την έφαρμογή της θεωρίας, έφαρμό-ζοντας όπως και όλοι οι άλλοι κάτοχοι εμπορευμάτων την πρακτική «θεωρία» ότι όποιος έχει στα χέρια του εμπορεύματα κατέχει θετικές αξίες και μπορεί να ελ-παι σίγουρος.

Άλλά η χρυσή λίρα είναι εμπόρευμα; ο χρυσός είναι εμπόρευμα, ενώ η χρυσή λίρα είναι νόμισμα, το κύ-ριο νόμισμα, που βρίσκεται σε κυκλοφορία στην Έλ-λάδα και εκπληρώνει όλες τις λειτουργίες του χρήμα-τος και συνεπώς του νομίσματος. Η δραχμή είναι έπι-σης νόμισμα σε κυκλοφορία, αλλά έπειδή είναι χάρ-τινη, γιαυτό αποτελεί την σκιά της χρυσής λίρας, δα-νίζεται από αυτήν το φως, όπως το φεγγάρι δανίζεται το φως από τον ήλιο. Είναι σύμβολο μόνο της αξίας χρυσής λίρας. Το σύμβολο της αξίας, το χαρτί λ.χ. που λειτουργεί ως νόμισμα, είναι σύμβολο του ποσού του χρυσού που εκφράζεται στο νομισματικό του όνομα, είναι λοιπόν σύμβολο χρυσού. (Σελ. 176, Κ. Μάρξ, Κρι-

κού νομίζουμε ότι πρέπει να είναι άπόλυτη. Όταν όμως η κλινική ίαση δεν έχει εξασφαλισθεί πρέπει να είμαστε έπιφυλακτικοί, κι' αυτό γιατί ο γάμος, έκτός από τόν κίνδυνο της μεταδόσεως της νόσου, αναγκά-ζει τα άτομα να αναπτύξουν περισσότερη δραστηριό-τητα άπ' ό,τι πρέπει και έτσι να παραβλέψει τους κα-νόνες της βαθμιαίας αναπροσαρμογής του στη ζωή. Όταν όμως πάσχουν και τα δύο μέρη ή ύγεια έχει σταθεροποιηθεί και υπάρχουν οικονομικές δυνατότη-τες, τότε μπορούμε να έπιτρέψουμε το γάμο, λαμβά-νοντας υπ' όψει πολλούς άλλους παράγοντες που δεν μπορούμε να παραβλέψουμε.

Τελικά, ύποστηρίζουμε ότι οι Όργανώσεις των Φυ-ματικών πρέπει να ένδιαφερόντων και για την εξασφα-λισή όλων εκείνων των συνθηκών που η έπιστήμη ά-παιτεί για την διατήρηση της ύγείας του ανθρώπου και που συνωμίζονται στο άνέβασμα βιωτικού και έκ-πολιτιστικού επιπέδου του πληθυσμού.

Αν δεν γίνει αυτό, ο άρρωστος, άφου θεραπευθεί, δεν πρόκειται ν' άπαλλαγεί από τόν κίνδυνο της άρ-ρώστειας, αλλά να βρίσκεται πιδ κοντά σ' αυτόν από τόν άλλο πληθυσμό.

Και μέχρι να πετύχουμε αυτό, ο φυματικός θα πρέ-πει να εξασφαλίσει την πρώτη θέση στην κρατική μέ-ριμνα και πρόνοια.

τική Πολιτικής Οικονομίας). Η χρυσή λίρα είναι νόμι-σμα και εκπληρώνει τις νομισματικές λειτουργίες μέσα σε όρισμένη σφαίρα της κυκλοφορίας των εμπορευμά-των—τις μεγάλες, χοντρές συναλλαγές—, ενώ η δραχμή έχει περιορισθεί μόνο στις κοινές συναλλαγές και έκ-πληρώνει όρισμένες μόνο νομισματικές λειτουργίες. Η χρυσή λίρα άσκει τις έξης λειτουργίες: είναι μέσο κυ-κλοφορίας των εμπορευμάτων, είναι μέσο πληρωμής, είναι μέσο αποθησαυρισμού, είναι τέλος παγκόσμιο χρήμα, δηλαδή γίνονται με τις χρυσές λίρες οι πλη-ρωμές στο έξωτερικό (κατά κύριο λόγο στα Βαλκάνια και στην Μέση Άνατολή). Η δραχμή έπίσης άσκει μόνο μια λειτουργία, την λειτουργία του μέσου κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Τις άλλες, δηλαδή του μέσου πλη-ρωμής, που σημαίνει τις πληρωμές σε καθωρισμένη με-ταγενέστερη από την αγορά του εμπορεύματος κατα-βολή των δραχμών (άγορά με πίστωση), και του μέσου αποθησαυρισμού, δεν τις άσκει πιά η δραχμή. Προπο-λεμικά άσκούσε και τις δυο αυτές λειτουργίες, γιαυτό ήταν και το έθνικό νόμισμα, την λειτουργία του διε-θνούς μέσου (παγκόσμιο χρήμα) δεν την άσκησε ποτέ η δραχμή και ούτε πρόκειται να την άσκήσει. Στο παγ-κόσμιο έμπόριο και στους παγκόσμιους λογαριασμούς (πρόκειται για τις πληρωμές στο έξωτερικό) δεν έχουν πέρασι οι νομισματικές μονάδες, που ισχύουν σε κάθε χώρα και το χρήμα έμφανίζεται σαν άγκος μετάλλων χρυσαφίου και άσημιού. Έτσι το χρήμα άσκει την λει-τουργία του παγκόσμιου χρήματος. (Σελ. 63, Α. Σεγ-κάς. Άρχες Πολιτικής Οικονομίας).

Η χρυσή λίρα είναι το πρώτο κατά σειρά νόμισμα που κυκλοφορεί μέσα στην οικονομική έπιφάνεια της Έλλάδας. Δεν είναι λοιπόν, εμπόρευμα, αλλά νόμισμα σε έπληρη και καινική λειτουργία. Το γιατί όμως σήμερα παίζει αυτό το ρόλο, ενώ άλλοτε δεν τόν έπαιζε—άλλοτε, πριν από το 1931 η στερλίνα (χάρτινη λίρα) και το δολάριο, έπαιζαν το σημερινό ρόλο της χρυσής λίρας—αυτό πρέπει να έξηγηθεί. Σε καιρούς πολύ ταραγμένων και άβέβαιους, ειδικότερα όταν γί-νονται έσωτερικές ταραχές ή έπιδρομές, τα χρυσά και τ' άσημνια αντικείμενα γρήγορα μετατρέπονται σε νό-μισμα. Ένδ' σε ήμερες κι' εύτυχισμένες έποχές, το νόμισμα μετατρέπεται σε σερβίτινα και κοσμήματα. Το άπόσπασμα αυτό του Jacob το αναφέρει ο Μάρξ στην κριτική της πολιτικής του οικονομίας (σελ. 213). Η περικοπή αυτή έξηγεί τόν άποθησαυρισμό σε ρά-βδους χρυσού που έγινε στην κατοχή. Οι κάτοχοι τι-μαλμών τα πούλησαν, αυτά χύθηκαν σε ράβδους που σήμερα είναι κρυμένες στην γή. Ταυτόχρονα όμως η περικοπή αυτή έξηγεί και έπιβεβαιώνει την εισαγωγή στην κυκλοφορία των χρυσών λιρών, που έκοψαν οι Γερμανοί στο Παρίσι. Άλλά η περικοπή αυτή δεν έξη-γεί την «δίψα» των χρυσών λιρών. Η αίτία της δίψας έξηγείται με την κρίση, μέσα στην όποια βοιοδέρνεται η Έλλάδα, με άποτέλεσμα τόν νομισματικό πληθωρι-σμό. Και η κρίση και το άποτέλεσμά της, ο πληθωρι-σμός, όφείλονται στο γεγονός ότι η οικονομία μας είναι καταστραμμένη και δεν άνασυγκροτείται. Όσο θα κρατάει ή ίδια αυτή κατάσταση, η χρυσή λίρα θα άσκει τις νομισματικές λειτουργίες, που αναφέραμε πιδ πά-νω. Αν η χρυσή λίρα θα γίνει το μόνο νόμισμα στην Έλλάδα, ή άν η δραχμή θα επανέλθει στο «θρόνο» της, αυτό θα έξαρτηθεί και μόνο από την άνασυγκρό-τηση—άνοικοδόμηση της χώρας. Και αυτή, έφόσο έξαρ-τάται από την Κυβέρνηση όχι μόνο δεν πραγματοποιεί-ται, αλλά και έμποδίζεται. Άπόδειξη είναι ότι η Κυβέρνηση διέθεσε για την άνασυγκρότηση μόνο 100 δ'ς για την χρήση 1946—47.

Η ΑΛΙΕΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ "ΚΛΕΙΣΤΩΝ", ΤΗΣ ΥΔΑΤΩΝ

(Συνέχεια άπ' το προηγούμενο)

γ) Ίχθυοτροφεία

Τα πιδ σπουδαία ίχθυοτροφεία της Μακεδονίας είναι τα ίχθυοτροφεία Καρυάς και Καβούρας στο Θερ-μαϊκό κόλπο και της Κεραμωτής και Καράσσο κοντά στην Καβάλλα. Τα δύο πρώτα δεν λειτουργούν σήμερα έπειδή έχουν ύποστη σημαντικές καταστροφές στην κατοχή. Προπολεμικά κυριώτερη παραγωγή τους ήταν οι κέφαλοι, τσιπούρες, τα λαβράκια, τα χέλια και άλλα. Το ψάρεμα στα ίχθυοτροφεία αυτά γινόνταν με μέσα πρωτόγονα και άπλά κατασκευασμένα από κοινά καλάμια. Οι ίχθυοφραγμοί και τα άλλα φράγματα που ρυθμίζουν την είσοδο και έξοδο των ψαριών δεν λει-τουργούν κανονικά και έπιτρέπουν την έξοδο των ψα-ριών άπ' τις λιμνοθάλασσες στην άνοικτη θάλασσα. Η διαρύθμιση των συλληπτικών έγκαταστάσεων είναι ως έπί το πλείστον άτελής. Οι ποταμοί που χύνονται στις λιμνοθάλασσες από έλλειψη προστατευτικών φραγμάτων, έπιχλωματώνουν συνήθως αυτές (δπως συ-νέβη και τελευταία με τα ίχθυοτροφεία Καρυάς, Κα-βούρας και Κεραμωτής) χωρίς να παίρνεται από το Κράτος ή τους ένοικιαστές καμιά φροντίδα έκβαθύν-σεως. Τέλος πρέπει να έχωμεν υπ' όψει την άχαλίνωτη δράση των μηχανοτρίτων στα στόμια των λιμνοθαλασ-σών, που έπιφέρει σοβαρές καταστροφές στα είδη των ψαριών που μιλνουν στα ίχθυοτροφεία.

Το σύστημα του ψαρέματος στα ίχθυοτροφεία, στη-ρίζεται στο φαινόμενο της παλλίρροιας. Η ίχθυοπαραγωγή λοιπόν έξαρτάται άποκλειστικά από τη φυσική άνοδο, ενώ αυτή θα μπορούσε ν' αύξηθι σημαντικά με την είσοδο μικρών ψαριών με τεχνητό έμπλουτισμό.

Η άπόδοση των ίχθυοτροφείων αυτών την πιδ ευ-νοϊκή χρονία πλησιάζει το 1700.000 κιλά, ποσότητα που ίσοδυναμεί με 6 κιλά κατά στρέμμα. Η ποσότητα αυτή ως τόσο είναι πολύ χαμηλή και θα μπορούσε άσφαλώς ν' αύξηθι στο τετραπλάσιο τουλάχιστο άν γινόταν οι κατάλληλες διαρρυθμίσεις στα ίχθυοτροφεία αυτά.

Νομίζουμε πως θα μπορούσε η παραγωγή να φθάσει κατά μέσον όρον τα 20—25 κιλά άν πολλές άπ' αυτές τις λιμνοθάλασσες (δπως η Μπουρού, ή Καρυά και άλλα ίχθυοτροφεία στη Μακεδονία και Θράκη) είχαν μετασχηματισθεί σε άληθινούς valli (φραγμούς)—ίχθυο-τροφεία δηλ. κατά το σύστημα της Βενετίας—περιτοι-χισμένους με προχώματα μόνιμα και με τελειότερους πασσάλους άλιεας στα σημεία της άμεσης ή έμμεσης συγκοινωνίας με τη θάλασσα και άν άκόμα με κατάλ-ληλη ύδραυλ. διαρρύθμιση είχε διευκολυνθεί ή κανο-νική είσοδος γλυκού νερού ή θαλασσινού που έχει με-γάλη σημασία γιατί έπηρεάζει την πυκνότητα σε άλατα του περιβάλλοντος και παίζει σπουδαίο ρόλο στην άνάπτυξη των ύδροβίων ζώων και την εύχυμό-τητα της σάρκας των.

Με τη ρύθμιση της ποσότητας του γλυκού ή άλμυ-ρού νερού που εισάγεται στα ίχθυοτροφεία, άποφεύ-γονται οι ύπερβολικές διακυμάνσεις της θερμοκρασίας ή της άλμυρότητας που λόγω των κλιματολογικών μας συνθηκών και της μικρής γενικά στάθμης των νερών των ίχθυοτροφείων γίνονται άφορμή όμαδικού θανάτου των «στενοθέρων» ή «στενοάλων» ψαριών (δπως συ-νέβη τελευταία στο ίχθυοτροχείο της Μπουρού). ενώ ταυτόχρονα ρυθμίζεται ή κίνηση των ψαριών και προ-καλείται ή άνοδος του γόνου ή ή έξοδος και σύλληψις των ώριμων γεννητσιακώς άτόμων ή τέλος ο χωρι-σμός των μικρών άτόμων σε ειδικούς χώρους διακυμάν-σεως. Τα ίχθυοτροφεία αυτά που άποτελούν συνδυασμό

πολυπληθών γηβαριών και φράσσονται με τεχνητούς φραγμούς, θα έπιτρέπουν τη διαμονή και άνάπτυξη σ' αυτά των ψαριών από τη νεαρή ήλικία τους μέχρι της στιγμής της ώριμάνσεώς τους, πρᾶγμα που θα δικαιο-λογεί την όνομασία τους σαν «ίχθυοτροφείον» και θ' άποτελούν ένα από τους πιδ σπουδαίους κλάδους της ίχθυοπαραγωγής μας.

Στον κόλπο της Θεσσαλονίκης, της Κασσάνδρας, του Άγ. Όρους, της Καβάλλας και άλλου, ύπάρχουν άρκετές τοποθεσίες φυσικές κυρίως στις έκβολές των ποταμών που σχηματίζονται από χαμηλές λωρίδες ξη-ράς και άποτελούν μικρές λιμνοθάλασσες και είναι έπιδεκτικές μετατροπής σε ρυθμιζόμενα ίχθυοτροφεία σύμφωνα με τις παραπάνω ύποδείξεις μας. Η δουλειά αυτή, θα άπαιτούσε έκσκαφή του βυθού και διευσθέτηση της κοίτης των ποταμών που έκβάλλουν στη λιμνο-θάλασσα.

Η Ύπηρεσία του ΥΠΕΜ (Ύπηρεσία Παραγωγικών Έργων Μακεδονίας) θα είχε την δυνατότητα με τα τεχνικά μέσα και το προσωπικό που έχει στη διάθεσή της να άξιοποιήσει πολλές από τις τοποθεσίες αυτές μετατρέποντες αυτές σε τέλεια ίχθυοτροφεία, τα όποια θα έκμεταλλεύονταν οι κατά τόπους άλιευτικοί συιε-ταιρισμοί.

Πάντως για να καταστρωθούν οι σχετικές μελέτες και τα σχέδια για τα έργα αυτά, πρέπει να ξεφύουμε με άκρίβεια τα βιολογικά, φυσικά και χημικά χαρα-κτηριστικά των λιμνοθαλασσών και τις μεταβολές της θερμοκρασίας και της πυκνότητας.

Για την άνάπτυξη των σχετικών έπιστημονικών έρευ-νών, πρωταρχικός όρος πρέπει να θεωρηθεί ή διάθεση έκ μέρους του Κράτους των καταλλήλων πιστώσεων.

Άπαραίτητος όρος έπίσης για την εξέυωση της ίχ-θυοτροφείας μας είναι ή κατάργηση του άντιοικονομι-κού και άντιέπιστημονικού τρόπου έκμεταλλεύσεως των ίχθυοτροφείων και λιμνών με την ένοικίαση που άποτελεί μεγάλο έμπόδιο στη συστηματική ύδροβιολο-γική μελέτη, των ίχθυοτρόφων νερών. Χωρίς τη μελέτη αυτή δεν είναι δυνατόν να γίνει σοβαρός λόγος για τη βελτίωση της ίχθυοκαλλιέργειας και γενικότερα για την άνάπτυξη της άλιείας.

Η έκμετάλλευση αντίθετα από τους συνεταιρισμούς με την έποπτεία του Κράτους, έκτός του ότι προσφέ-ρεται άπόλυτα λόγω της διαρκούς παρουσίας ύπαλλή-λων τεχνικών σε έπιστημονική μελέτη, είναι και πιδ συμφέρουσα για το Κράτος έφ' όσον ή συνεχής του προσπάθεια για την καλύτερη συντήρηση, βελτίωση και έμπλουτισμό των ίχθυοτροφείων, θα συνδυάζεται με άνάλογη συμμετοχή του στην πραγματοποιούμενη αβ-έση της ίχθυοπαραγωγής, που θα έχει σαν άποτέλε-σμα την άντίστοιχη αύξηση των έσόδων του προύπολο-γισμού.

Η συνεταιριστική όργάνωση των ίχθυοτρόφων, και γενικά των άλιευτικών πληθυσμών των παραλλίων πε-ριοχών, θα δώσει σ' αυτούς την δυνατότητα να βρουν εύκολα και οικονομική ένίσχυση και προστασία και καθοδήγηση μακριά από τους οικονομικές έξαρτήσεις διαφόρων τοκογλόφων, των μανδύβων που είναι οι μεσάζοντες μεταξύ παραγωγής και καταναλώσεως και από τους δεσμευτικούς προσανατολισμούς του Τραπε-ζικού κεφαλαίου.

Δ) Η Ύδροκαλλιέργεια και ή Γεωργική Ίχθυοκομία

Η ύδροκαλλιέργεια, κλάδος της ζωοτεχνίας που έχει άναχθεί σε άλλα μέρη σε εύρύτατη βιομηχανία και παρέχει μεγάλες όφέλειες στους λαούς που την

χρσιμοποίησαν, θα μπορούσε ν' αποδώσει εξαίρετα αποτελέσματα και ν' αποτελέσει ένα αληθινά εθνικό πλούτο εάν άσκηθι στα πλαίσια της Γεωργικής Οικονομίας.

Ο γεωργικός κλήρος στην Μακεδονία όπως και σ' άλλη τη χώρα είναι ανεπαρκής ώστε να μην εξασφαλίσει την συντήρηση των γεωργικών οικογενειών. Θα μπορούσαν επομένως οι γεωργοί μας στις περιοχές όπου τού επιτρέπουν οι υδρολογικές συνθήκες, να επιβοηθηθούν στην αύξηση της προσόδου των με την παράλληλα προς την Γεωργία άσκηση της Ιχθυοκομίας σε μικρά Ιχθυοτροφεία ή υδροστάσια οικιακής χρήσεως, εξασφαλίζοντας έτσι με εύκολο τρόπο το προϊόν της δουλειάς τους, χωρίς να εξαρτώνται κατά την παραγωγή αυτή δραστηριότητα, απ' τον ευνοϊκό καιρό και γενικά από την τύχη όπως συμβαίνει στην ελεύθερη άλιεία των λιμνών και των άνοικτών θαλασσών.

Η «οικόσιτος» Ιχθυοκομία θα μπορούσε δίχως άμφιβολία να πάρη την πρόποσα διάδοσης και ες την Ελλάδα. Θα έπρεπε γι' αυτό να γίνουν γνωστές οι σχετικές οδηγίες, άσφορικά με τον τρόπο της άσκήσεως παρόμοιων «Ιχθυοκαλλιερνεϊών» για οικιακούς σκοπούς. Τέτοιες οδηγίες θα έπρεπε να προπαγανδισθούν και με προφορική προπαγάνδα (διαλέξεις και μαθήματα) που θα γίνεται μέσω του ραδιοφώνου. Θα ήταν καθήκον στη προκειμένη περίπτωση των τεχνικών άλιείας, των ειδικών υδροβιολόγων, των γεωπόνων και των γεωργικών συνεταιρισμών, να διισαλπίσουν κατά τρόπον έκλαυτευτικό τις βασικές γνώσεις και τις σχετικές οδηγίες για την εφαρμογή της Υδροκαλλιέργειας, να βοηθήσουν τους άγρότες και ειδικότερα τις άγρότιδες νοικοκυρές στη καινούργια και άπικερδή αυτή παραγωγική δράση και να κατανικήσουν, αν παρίσταται ανάγκη, τις τυχόν άμφιβολίες ή δυστορίες εκ μέρους των χωρικών. Σε μεγάλη σκετική κλίμακα και υπό μορφήν έντατικής ή Ιχθυοκομίας θα μπορούσε ν' άσκηθι στις άποκαλυπτόμενες γάτες και ειδικότερα στις περιοχές που έχουν κατασκευασθεί άρδευτικά δίκτυα (πεδιάδα Σερρών, Θεσσαλονίκης, Άρτζάν, Άματόβου).

Θα επιβάλλουν νομίζουμε, σε όρισμένες περιοχές της Μακεδονίας, Θεσσαλίας και άλλου όπου έκτελούνται υδραυλικά έργα, ή λήψη μέτρων που θα άποσκοπούν στην παρεμπόδιση της άλογάριστης και ληστρικής διενέρνεας της άλιείας μέσα σε Ιχθυοτρόφα νερά (ποταμοί, τεχνιτές διώρυγες) όπως επίσης ή εφαρμογή Ιχθυοκαλλιερνεϊών και ό πλουτισμός πτωχών σε ψάρια νερών διαφόρων άρδευτικών διωρύγων, άποστραγγιστικών τάφρων, πρωτευουσών και δευτερευουσών, χανάκων, δεξαμενών και άλλων νερών πεδινών τημημάτων.

Παρόμοια μέτρα έπρεπε να ληφθούν για τους μικροχειμάρρους ή καταρράκτες και γενικά για νερά που βρίσκονται σε τμήματα στα όποια έκτελούνται έργα άναβάσεως και διευθετήσεως χειμάρρων.

α) Οι Ιχθυοκαλλιέρνεες και τó ύγειονομικό πρόβλημα της γεωργικής υπαίθρου.

Οι Ιχθυοκαλλιέρνεες είναι επιβεβλημένες σε πολλές περιοχές της Χώρας μας που μαστίζονται από Έλονοσία και για ύγειονομικούς λόγους άκόμη επειδή ή χρησιμοποίηση όρισμένων ειδών ψαριών, άποτελεί άριστο και άνθελονοσιακό μέσον.

Σε πολλές χώρες του Έξωτερικού, γίνεται χρήση από τις άουδίες ύγειονομικές ύπηρεσίες (τελευταία και στην Ελλάδα), της Gambusia μικρού ζωτόκου ψαριού, εξαίρετικά λαμβοφάγου, που παρουσιάζει εξαίρετική προτίμηση για τις λάρβες του άνωφελου. Καλά όμως άποτελέσματα από την άποψη της καταπολεμήσεως της Έλονοσίας, παρέχει ώστόσο και το Γριβάδι που παρουσιάζει γι' αυτό διττή ώφελιμότητα.

Οι κλιματικές συνθήκες του τόπου μας είναι επιβάλλουν την εξαφάνιση των έλδων για την έξυλιανση και αξιοποίηση των βαλτωδών έκτάσεων.

Άρκετά όμως τμήματα των έκτάσεων αυτών έχουν χαμηλή στάθμη, ώστε ή άποξήρανσή τους να είναι τεχνικά μόν δυνατή αλλά οικονομικά άσύμφορη. Τά βαλτωδή, αυτά τμήματα των έλδων, πρέπει να δοθούν εις

την Ιχθυοκαλλιέργεια όποτε θα πετύχουμε δυό μεγάλους σκοπούς, παραγωγή και έξυλιανση. Γιατί με μία καλή διευθέτηση των έκτάσεων που καταλαμβάνουν τά Ιχθυοτρόφα νερά (που μόνο στη Μακεδονία ύπολογίζονται σε 60.000 στρέμματα), ή άνάπτυξη των κωνοποιδών άποφεύγεται γιατί ή ποροισία των άδηφάγων ψαριών δέν άφίνει να ξεφύγη καμιά απ' τις προνύμφες των βλαβερών έντόμων.

Στην πεδιάδα Θεσσαλονίκης και Γιαννιτσών μία σημαντική έκταση των έλδων περιοχών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την Ιχθυοκομία.

Οι διάφορες τεχνικές ύπηρεσίες του Κράτους και ειδικότερα ή ύπηρεσία του ΥΠΕΜ στη Μακεδονία, πρέπει κατά τις μελέτες τους για την άποξήρανση έλδων έκτάσεων και την κατασκευή άρδευτικών έργων, να συμβουλευόμναι τη γνώμη των υδροβιολόγων που ή συμβολή τους θα είναι πολυτιμότερη στον τομέα αυτόν. Ο υδροβιολόγος θα άναζητήσει και θα έπισημάνει τις κατάλληλες για την Ιχθυοκαλλιέργεια θέσεις, θα συντάξει μελέτες διευθετήσεως των έκτάσεων, θα φροντίσει να βρεί και να μεταφέρει τά κατάλληλα ψάρια γιό τη διάδοση, τον πλουτισμό και για την έγκατάσταση των καταλλήλων τόπων που εύνοούν τη φυσική άναπαραγωγή που θα εξασφαλίσει τον άναγκαίο όρισμό ψαριών που μας χρειάζονται για καλλιέρνεες, θα φροντίσει γιό την καλή έρέση των ψαριών με την έξασφάλιση του άναγκαίου ποσού και ποιότητας και τροφής.

Τά άπαραίτητα τεχνικά μέσα και έπιστημονικά έφόδια ύπάρχουν εύτυγώς.

Στις πεδιάδες Θεσσαλονίκης, Άρτζάν, Άμστόβου, Σερρών και Δράμας ή ΥΠΕΜ που έκτελεί άποξηραντικά έργα και επομένως έχει τά χρειζόμενα μηχανικά μέσα και τεχνικό προσωπικό για την έκτέλεση των έργων βελτιώσεως της άλιείας πρέπει να άναλάβει σε συνεργασία με τους τεχνικούς του Υπουργείου Έθνικής Οικονομίας και Γεωργίας και με την έπιστημονική καθοδήγηση των ειδικευμένων στην υδροβιολογία γεωπόνων και φυσικών, την έκτέλεση των παραπάνω έργων και την έφορμγή των άπαραιτήτων μέτρων.

Άλλες εφαρμογές της ύδροκαλλιέργειας μέσα στα πλαίσια της άγροτικής οικονομίας.

Η Ιχθυοκαλλιέργεια σε όρυζώνες.

Μία άλλη άκόμα από τις πολλές εφαρμογές της Ιχθυοκομίας είναι ή συνδυασμός της καλλιέρνεας του ρυζιού με τό γριβάδι και τά άλλα κυρινοειδή (γληνάρια κλπ.). Σε πολλά κράτη, όπως ή Ιταλία, δέν περιωρίσθηκαν μόνάχα στην καλλιέρνεα του γριβαδιού σε τεάνγνη. Έλη, φυσικά ή τεχνητά υδροστάσια, άλλα έχουν συμβιβάσει την καλλιέρνεα αυτή με τη ρυζοκαλλιέργεια, σημαντική δε έχει προέβει άπείδοση από τη διττή κπ τάυτόχρονη αυτή συγκαλλιέργεια. Οι γεωργοί π. χ. της Λομβαρδίας, καλλιερνώντας τό ρύζι, καλλιερνούν ταυτόχρονα μέσα στους ίδιους άγρούς τό γριβάδι και σε κάθε έσοδεία ρυζιού συλλέγουν τά γριβάδια που έχουν καλλιερνηθεί και άναπτυχθεί άρκετά μέσα σε μερικούς μήνες. Στην περίπτωση αυτή, έκτός από τά ώφέλη που προκύπτουν από την επιπρόσθετη πρόσοδο, έχουμε και όλα τά πλεονεκτήματα από την εύνοϊκή άλληλεπίδραση των δύο καλλιερνεϊών. Πράγματι τό ρύζι αντί να ζημιώνεται όπως θα έπίστευε κανείς από την παρουσία των γριβαδιών, αντίθετα εύνοείται γιατί αυτά καταβροχθίζουν όλους τους όργανισμούς που παρεμποδίζουν την άνάπτυσή του—ζωϊκά ή μυκητολογικά παράσιτα του ρυζιού που άποτελούν τη μικροχλωρίδα και μικροπανίδα του όρυζώνα—συμβάλλοντας έτσι έμμεσα στον καθαρισμό του άγρού από κάθε επιβλαβή και νοσηρό γιό την καλλιέρνεα παράγοντα. Άντίστοιχα πάλι εύνοείται και ή γριβαδοκαλλιέρνεα επειδή λόγω της πλούσιας τροφής (σκουλήκια, σπόροι, φυτικές και όργανικές ύσες) που συναντούν τά γριβάδια, δημιουργείται ένα ίδεώδες περιβάλλον γιό την άνάπτυσή τους.

Στην Ελλάδα καλλιερνούνται σήμερα με ρύζι περίπου 22.000 στρέμματα.

Η έκταση αυτή θα ήταν δυνατόν ν' αύξηθει σημαντικά με την επέκταση της ρυζοκαλλιέργειας σε άποκαλυφθέντα έδάφη της Μακεδονίας (μετά την περάτωση των άποστραγγιστικών και άρδευτικών έργων) των οποίων δέν είναι δυνατή ή χρησιμοποίηση προς τό παρόν λόγω της άλατούχου ύφης των. Τέτοια έδάφη θα μπορούσαν θαυμάσια να χρησιμοποιηθούν για Ιχθυοκαλλιέρνεες. Η ύπηρεσία ΥΠΕΜ μελετά την δυνατότητα βελτιώσεως μιάς μεγάλης περιοχής άλατούχων έδαφών του άρδευτικού δικτύου Σερρών (που ή έκτασή τους ύπολογίζεται σε 20.000 περίπου στρέμματα) με τη μέθοδο της «άποτλύσεως» και την περίπτωση της χρησιμοποίησεως των με τη ρυζοκαλλιέργεια. Στην περίπτωση αυτή όπως και σ' άλλες περιπτώσεις παθογενών έδαφών είναι δυνατή ή συγκαλλιέργεια του ρυζιού με τό γριβάδι. Υπολογίζουμε σε 30.000 περίπου στρέμματα τά έδάφη στη Μακεδονία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν γιό τό σκοπό αυτό.

Άν ύπολογίσουμε σε 10 όκάδες την άπόδοση κατά στρέμμα σε γριβάδια, θα έχουμε άπόδοση του χρόνου 300.000 όκάδες περίπου θρεπτικού κρέατος με αντίστοιχη αύξηση της προσόδου των ζωοκαλλιερνητών.

Επιβάλλεται να γίνει έναρξη της σχετικής προεργασίας για τό προσεχές έτος ώστε να μωρέσουμε να εξασφαλίσουμε σοβαρό ποσό λευκοματωδών ούσιων που τόσο στερείται ή Χώρα μας και να επιτύχουμε ταυτόχρονα μείωση του κόστους νής παραγωγής ρυζιού.

γ) Οικόσιτος Ιχθυοκομία

Μία από τις πολλές άλλες εφαρμογές της ύδροκαλλιέργειας που σ' άλλα πολιτισμένα μέρη έχει πάρει μεγάλη διάδοση (Ιταλία, Ούγγαρία, Γερμανία, Έλβετία) είναι εκείνη που άποβλέπει στη χρησιμοποίηση των πολυληθών ύγρων έκτάσεων και ύδατοσυναγωγών που χρησιμοποιούνται στην ύπαιθρο για γεωργικούς σκοπούς, ή όποια δίδει γένεση στη μικρή εκείνη βιοτεχνία που έχει όνομασθεί «οικόσιτος Ιχθυοκομία» γιατί προορίζεται άκριβώς να έξυπηρετήσει τις οικονομικές άνάγκες του άγρότου.

Σε πολλά άλιευτικά και γεωργικά συνέδρια που έγιναν κατά καιρούς στην Ιταλία, χώρα γειτονική που παρουσιάζει κλιματολογικές και γεωργοοικονομικές συνθήκες παρόμοιες με τις δικές μας, έχει ύποδειχθεί ή μεγάλη σημασία μιάς τέτοιας βιοτεχνίας τόσο από την άποψη της ένισχύσεως της οικονομίας του άγρότου όσο και από την πλευρά ζωοτεχνικού προβλήματος της χώρας, επειδή αυτή συμβάλλει στην αύξηση της καταναλώσεως των ψαριών στους τόπους εκείνους ειδικώς όπου είναι δύσκολος ό έφοδιασμός με άλιευτικά προϊόντα σε νωπή κατάσταση, με συνέπεια τη μείωση της καταναλώσεως του κρέατος που σήμερα βαρύνει στην πλάστιγγα των εισαγωγών.

Οι γεωργικές Ιχθυοκαλλιέρνεες έχουν εξ άλλου τό πλεονέκτημα ότι, κατ' άντίθεση προς άλλες γεωργοβιοτεχνικές δράσεις, όπως ή πτηνοτροφία, ή σηροτροφία, ή κονικλοτροφία, ή μελισσοκομία, δέν παρουσιάζουν τό πρόβλημα έξερέσεως ζωοτροφών επειδή γιό τό σκοπό αυτόν μπορούν θαυμάσια να χρησιμοποιηθούν τά διάφορα άπορρίματα της κουζίνας, των σιτηρών κλπ. για την προμήθεια των όποιων δέν απαιτείται ή καταβολή κεφαλαίων, πράγμα που έχει εύεργετική επίδραση σε μία επιχείρηση. Με την εύκαιρία αυτή θ' άναφερθούμε στα άποτελέσματα που έπεται χθηκαν στην Ιταλία στον τομέα της Ιχθυοκομίας γιό τη δραστήρια ώθηση που δόθηκε εκεί από τό Έπιτροπάτο Άλιείας και ειδικότερα απ' τό Υπουργείο Γεωργίας και Δασών.

Ιδιαίτέρως μεγάλη ώθηση στη γεωργική Ιχθυοκαλλιέρνεα δόθηκε τελευταίως κατά την περίοδο 1942—43 στη Βόρειο Ιταλία και ειδικότερα στη Λομβαρδία από τον έπι τούτω διαγωνισμό που προκήρυξε τό Υπουργείο Γεωργίας μεταξύ των άγρότιδων νοικοκυρών, που με έξαιρετικό ζήλο και έπιμέλεια έπεδόθηκαν στη πρωτότυπη αυτή βιοτεχνία. Τά άποτελέσματα δέν άρνησαν να άναφανούν και έτσι ό σκοπός του Υπουργείου να δη να έγείρεται σε κάθε γεωργικό οικημα, κοντά στον όρνιθώνα, στην κυψέλη και ένα μικρό ύδροστά-

σιο με πέστρφες, γριβάδια, γληνιά ή χέλια, ή ένα μικρό Ιχθυοτροφείο απ' τό όποιο ό άγρότης να έξασφαλίσει τό ψάρι για την οικονομική του έστία, δέν άρνησε να γίνει πραγματικότητα. Η Ιχθυοκαλλιέργεια άπέβλεπε στην έξασφάλιση της οικονομικής άυτορκείας λόγω των συνθηκών που έδημιούργησε ό πόλεμος επειδή με τον τρόπο αυτόν αξιοποιούνταν ύγρες έκτάσεις άχρησιμοποίητες με την καλλιέρνεα των όποιων έξασφαλιζόνταν σημαντικά άποθέματα σε τροφές.

Γιό να λάβη κανείς μία ιδέα του πόσον έπικερδής μπορεί ν' άποβη μία τέτοια όργανωμένη προσπάθεια, άναφέρουμε μερικά άπό τ' άποτελέσματα που έπεται χθηκαν στη Β. Ιταλία από τον Έθνικό Όργανισμό για την Γεωργική Ιχθυοκομία (Ente Nazionale per la Piscicoltura Agricola) που έχει την έδρα του στο Vercelli. Ο Όργανισμός αυτός συντονίζοντας τη δράση του με τους συνεταιρισμούς για την προστασία της Άλιείας, προβαίνει:

1) στη τεχνική καλλιέρνεα και διάδοση της πέστρφας που άφθονεί στις ροές που προέρχονται από τά νερά του συγκροτήματος Άλπεων, με την ίδρυση μικρών Ιχθυοτροφείων (λεκανών έκτροφής με κυμισμένες διαστάσεις από τσιμέντο) με μικρές και άπλές Ιχθυοεκκολαπτικές έγκαταστάσεις κοντά σε κάθε ύδατοσυναγωγή που πρόκειται να πλουτισθι με τέτοια ψάρια.—Άν και ή προσπάθεια δέν έχει ολοκληρωθεί ώστόσο μόνάχα σε 5 κοινότητες ή σε έπαρχίες λειτουργούν 4 έγκαταστάσεις που έληφθητεούν 32 μεγάλες λεκάρες (απ' τις όποιες 14 για την έκτροφή της κοινής πέστρφας fario και 18 για την ποικιλία irridea) που καλύπτουν μία συνολική έκταση 1800 στρεμμάτων.

Η έντατικά καλλιερνούμενη σ' ή έκταση άποτελεί ένα ύποδειγματικό φυτώριο που παρέχει τό άναγκαίο Ιχθικό ύλικό γιό τον έμπλουτισμό ευσιών ροών έκτάσεως άρκετών χιλιάδων στρεμμάτων.

2) Στην άνάπτυξη της φυσικής έκτροφής των κυπρινοειδών (γριβαδιού, γληναριού, πλατίτσας κλπ. ειδών), ειδικότερα όμως του γριβαδιού σε όλα τά άβαθη νερά άρδευομένων περιοχών και σε ύδροστάσια των πεδινών έκτάσεων με ιδιαίτερη προώθηση της οικιστικού Ιχθυοκομίας και της καλλιέρνεας του γριβαδιού σε συνδυασμό με τό ρύζι.

Πραγματικά από 14 κοινότητες με κέντρο τό Asti ή γριβαδοκαλλιέρνεα άσκεείται συνολικά σε μία έπιφάνεια 600.000 στρεμμάτων. Στα στρέμματα αυτά περιλαμβάνεται και ή έκταση των όρυζώνων μέσα στους όποιους γίνεται έκτροφή γριβαδιών.—Η παραγωγή σε ψάρια είναι τέτοια, ώστε να καλύπτει τις άνάγκες των κατοίκων της περιοχής και να γίνεται έξαγωγή σε άλλες περιφέρειες.

3) Στην αύξηση των χελιών και των έμπλουτισμό μ' αυτά των διαφόρων νερών στα όποια σπανίζουν τά χέλια, με τη μέθοδο εισαγωγής μικρών χελιών που προμηθεύονται απ' τον Ιχθυογενετικό Σταθμόν της Brescia. Ο πλουτισμός με χέλια των διαφόρων ύδατιών μικροσυλλογών, καναλιών, άρδευτικών διωρύγων, τάφρων, που χρησιμοποιούνται για γεωργικούς σκοπούς, έδωσε έξοχα άποτελέσματα, ένώ ή συμβολή τους με τά γριβάδια δέν παρουσίασε κανένα άτοπό.

Η άνάπτυξη της χελοκαλλιέρνεας στην περιοχή της Brescia έδωσε άφορμή στην άνάπτυξη της μικρής έγχώριας βιομηχανίας παστών χελιών.

4) Στην άνάπτυξη άνάμεσα στους γεωργούς της Ιχθυοοικιακής συνειδήσεως, με τη διάδοση των πορισμάτων της πρακτικής, ύδροκαλλιέρνεας (Acquicoltura Pratica) και στη προκήρυξη διαγωνισμών γιό τη βράβευση των γεωργών που έπιτυχάνουν τά καλύτερα άποτελέσματα.

Η έξάπλωση της Ιχθυοτροφίας σε πολλές άλλες περιφέρειες, όφείλεται κατά ένα μέρος στο ένδιαφέρον που έδειξαν πολλοί ιδιώτες, ιδίως διαγινόμενοι, άσχοι, λούμενοι με την ψυχιαγωγική ένασχόληση της άλιείας, οι όποιοι έτσι έγιναν οι πρωτοπόροι στην ίδρυση Ιχθυοτροφικών συνεταιρισμών και κάθε άλλου μέτρου καταλλήλου γιό την καλλιέρνεα των νερών.

Γι' αυτό λοιπόν σήμερα βλέπει κανείς με τόσο θάρρος τους γεωργούς ν' άναγωνίζονται την τάξη αυτή

των διανοομένων για την αξιοποίηση για ιχθυοτροφικούς σκοπούς κάθε πιθανής υδάτινης έκτασης της γεωργικής υπαίθρου.

Οι μικρές λίμνες, οι στέρνες των επαύλεων, αδειάζουν από τα άχρηστα καλλωπιστικά ψάρια, για να παραχωρισουν τη θέση τους, στις στέρφες, αρθροειδείς χάνδακες φράσσονται καταλλήλως με μεταλλικά δίκτυα για να φιλοξενήσουν γριβάδια ή γληνάρια, ποτίστρες, δεξαμενές διάφορες, δορύγματα διάφορα, ντεπόζιτα νερού, μικρά έλη κλπ. διευθετούνται καταλλήλως μετατρεπόμενα σε κατάλληλα περιβάλλοντα για την έκτροφή διαφόρων ειδών βρωσίμων ψαριών.

Θα ήταν ενδιαφέρον πολύ να έβλεπε κανείς με πόσο πάθος οι γεωργοί της Villanueva d'Asti και άλλων γειτονικών κοινοτήτων, επιδίδονται στις ιχθυοκαλλιέργειες, πόσον ένθουςιασμό δείχνουν και πόση επιμονή καταβάλλουν για την αναζήτηση καινούργιου ιχθυικού, υλικού, προκειμένου να συζητήσουν και εκπαιδεύουν μετά την πάροδο των πρώτων πειραμάτων το βαθμό και την έκταση των ιχθυοκαλλιεργειών, ενθαρρυνόμενοι πάντοτε στην προσπάθειά τους αυτή από τα θαυμάσια αποτελέσματα που έπεταιχθηκαν και που έχουν ξεπεράσει και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις.

Η οικόσιτος ιχθυοκομία, αν και δεν απαιτεί μια ειδική τεχνική προεργασία, (κατασκευές εγκαταστάσεων κλπ.) και η έφορμή της είναι στις κύριες της γραμμές απλούστατη, ωστόσο για να έχει επιστημονική βάση και να εξασφαλίζει σίγουρα και θετικά αποτελέσματα, πρέπει τουλάχιστον στην αρχή της να κατευθύνεται από ένα τεχνικό ο οποίος θα υπαγορεύσει τους απαραίτητους εκείνους κανόνες, είτε για την εκλογή των ειδών των ψαριών που προσαρμόζονται καλύτερα στη ποιότητα των νερών που πρόκειται να καλλιεργηθούν (θερμοκρασία, ΡΗ, ανιδρώσεις, διαφάνεια, μικροτροφικό περιεχόμενο, πλανκτόν κλπ.) είτε για την ποσότητα του γόνου ή των αναπαραγωγών που θα χρησιμοποιηθούν ανάλογα με την έκταση των υδάτων που προορίζονται για ιχθυοκαλλιέργεια. Ο τεχνικός αυτός θα υπαγορεύσει τέλος όλες εκείνες τις απαραίτητες τεχνικές λεπτομέρειες για την επίτευξη ενός καλού αποτελέσματος.

Πολλές τέλος άλλες εφαρμογές της Γεωργικής Ιχθυοκομίας μπορούν να παρουσιάζουν πρακτικόν ενδιαφέρον από την άποψη της συνδυασμένης εκμεταλλεύσεως του εδάφους. Σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να εναλλασσεται η καλλιέργεια αγροστωδών (σταριού, κριθαριού, κλπ.) με την ιχθυοκαλλιέργεια, με την εναλλαγή δε αυτή προκύπτουν αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα.

Πράγματι η εξήρανση ενός φυσικού ή τεχνικού λιμνοστασίου που προκαλείται κατά διαστήματα με σκόπιμη εκκένωσή του για να διευκολυνθεί ο άερισμός του εδάφους και η ανάπτυξη των μικροοργανισμών (σκυλίων, έντόμων, μαλακίων κλπ.) που αποτελούν τη φυσική τροφή των ψαριών, μας παρέχει τη δυνατότητα να καλλιεργήσουμε τον χώρο που καταλαμβάνουν τα νερά με φυτά μεγάλης καλλιεργείας, έπειδή το έδαφος γίνεται εξαιρετικά γόνιμον με την δράση των διαφόρων μικροοργανισμών και την ευνόικη επίδραση των περιττωμάτων των ψαριών. Στην περίπτωση αυτή έχουμε μεγάλες έσοδες ψαριού, καλαμποκιού, κριθαριού κλπ.).

Η χρησιμοποίηση τέτοιων εδαφών σε άλλα μέρη (Αυστρία, Ουγγαρία, Ηνωμένοι Πολιτεία, Ρωσία), με το σύστημα της συνθέτου εκμεταλλεύσεως αυτών, με εναλλαγή δηλαδή της υδροκαλλιέργειας με την εδαφοκαλλιέργειαν, συνδυάζεται πολλές φορές με την εντατική χρήση χημικών λιπασμάτων (υπερφωσφορικών) που ευνόουν ακόμη περισσότερο την αύξηση των αποδόσεων σε ψάρια και δημητριακά και συμβάλλουν έμμεσα στη βελτίωση της υφής και στην αύξηση της μονίμου γονιμότητος του εδάφους.

Σε άλλες περιπτώσεις πάλι με τον πιο πάνω τρόπο εκμεταλλεύσεως επιδιώκεται ταυτόχρονα η βελτίωση ή η μεταπλάση παθογενών εδαφών, σε τρόπο ώστε η σημασία της υδροκαλλιέργειας να αποβαίνει σύμφορος και ευεργετική από πολλές άποψεις.

Όσες φορές δηλαδή επιζητείται σε άρδευόμενες περιοχές η διόρθωση ή η βελτίωση με τη μέθοδο της αποπλύσεως, της αποστραγγίσεως ή διηθήσεως αλάτων (άλμυρων) εδαφών που δεν μπορούν για μια μακρινή περίοδο (καλοκαίρι) να καλλιεργηθούν λόγω της συσσωρεύσεως αλάτων (φαινόμενο της «τριχοειδούς ανυψώσεως του αλάτων»), τότε η χρησιμοποίηση μεγάλης ποσότητας νερού που κατακλύζει επιφανειακά τα έδαφη και ρέει ελαφρώς μέσα σε επίτηδες κατασκευασμένα αλάκια, επιτρέπει την καλλιέργεια κυπρινειδών που η ανάπτυξή τους ευνόείται το καλοκαίρι σε υφάλμυρα, ρηχά και ζεστά νερά. Ανεξάρτητα από το ευεργέτημα που απορρέει από την απομάκρυνση του κινδύνου της έλυνοςας, ο συνδυασμός με ώρισμένες προϋποθέσεις της ιχθυοτροφίας αυτής με την καλλιέργεια φυτών ανθεκτικών στην κατάκλυση νερού (μηδικής, σακχαροτεύλων κλπ.) μπορούν να μας εξασφαλίσουν όλα τα πλεονεκτήματα που αναφέραμε σε σχετική παράγραφο, ενώ τα υπολείμματα της τεχνητής τροφής που χορηγούμε (διάφορα απορρίμματα, νωπή κοπριά χοίρου) μαζί με τα περιττώματα των ψαριών, αποτελούν άριστο λίπασμα από το οποίο έπωφελείται μετά την απόφραση του νερού και το στέγνωμα ή φθινοπωρινή καλλιέργεια που επακολουθεί.

Ζητήματα τέτοιας φύσεως, που αφορούν εφαρμογές της Υδροκαλλιέργειας στην Έδαφονίαν, θα μπορούσαν να έχουν ιδιαίτερο πρακτικό ενδιαφέρον στην Ελλάδα, σχετική δε περίπτωση μερικώς εδαφών παθογόνων της πεδιάδος Θεσσαλονίκης θα μπορούσε να αποτελέσει από την άποψη αυτή αντικείμενο μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες μελετών. το Υπουργείο Γεωργίας και ειδικότερα της Δίσεως Υδάτων και της ΥΠΕΜ (Υπηρεσία Παραγωγικών Έργων Μακεδονίας).

δ) Η δργάνωση της ιχθυοκομίας μας και οι συνεταιρισμοί

Η γεωργική ιχθυοτροφία σε άλλα μέρη έχει πάρει μεγάλη ανάπτυξη και διάδοση. Το Κράτος μας και στο τομέα αυτό δεν έχει κάμει απολύτως τίποτε. Η φυσική και τεχνητή ιχθυοτροφία, δεν εφαρμόστηκαν ποτέ σε μας, το δε πορίσμα της υδροβιολογίας που σε άλλα Κράτη βρήκαν ευρύτατη εφαρμογή και πλούτισαν τις εκτάσεις των γλυκών νερών είναι άγνωστα εδώ.

Την κρατική άδυναμία θα μπορούσε ωστόσο να αντικαταστήσει κατά ένα μέρος η ιδιωτική πρωτοβουλία με τη σύσταση συνεταιρισμών όπως συνέβη ες την Ιταλίαν όπου η Ένωση Συνισμών στην περιοχή του Asti παράγει το χρόνο 1.250.000 πέστροφες και 2.500, 000 κορέγους, ενώ ο Έθνικός Οργανισμός Γεωργικής Ιχθυοκαλλιέργειας που λειτουργεί στο Βερτσέλι σε συνεργασία με τους γεωργολογικούς συνεταιρισμούς έχει δώσει ιδιαίτερη ώθηση στον κλάδο αυτόν. Με συνεταιριστική εκμετάλλευση επίσης έχει αναπτυχθεί η αγροτική ιχθυοκομία στην Ελβετία. Ουγγαρία, όπου τα ιχθυοτροφεία και υδροστάσια καλύπτουν έπιφάνεια 140.000 στρεμμάτων και ανήκουν σε 50 συνεταιρισμούς, αποδίδουν δε το χρόνο μόνον σε σαζάνια 20.000 στατήρες.

Εύχης έργο θα ήταν αν και σε μας πρωτοστατούσε ή συνεταιριστική κίνηση στην άλιευτική και ιχθυοκομική πρόοδο της χώρας με την υλική και ήθική υποστήριξη του Κράτους, της UNRRA, της Αγροτικής Τράπεζας και των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας όποτε και τον πληθυσμόν μας θα εξυπηρετούσε και ταυτόχρονα μεγάλες υπηρεσίες θα προσέφερε στη Λαϊκή μας οικονομία. Επιδόλλεται και σε μας η ανάθεση του δικαιώματος της εκμεταλλεύσεως των ιχθυοτρόφων νερών στους συνεταιρισμούς στους όποιους να παρασχεθούν τα μέσα για την εκτέλεση έργων βελτιώσεως της άλιείας, γιατί η εκμετάλλευση από ιδιώτες με το σύστημα της πολυετούς εκμίσθσεως λόγω της έλλείψεως ενισχύσεως και ολισθηρής μέριμνας, υποβοηθεί τη ληστρική εκμετάλλευση και οδηγεί στην εκμηδένιση του ιχθυολογικού πλούτου.

Σκόπιμο θα είναι όπως το ζητήματα που όφονουν την άλιεία υπαχθούν στο Υπουργείο Γεωργίας που

Κ. ΣΙΔΕΡΗ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ

(Συνέχεια απ' το τεύχος 17-18)

Στην περίοδο της δικτατορίας η Α.Τ.Ε. εφαρμόζοντας την πολιτική της φασιστικής διευθυνομένης οικονομίας της «αυταρκείας» μείωσε τα δάνεια με ένεχυρο στα καπνά, ενώ τα αύξησε στο σιτάρι για τη συγκέντρωση, όπως φαίνεται παρακάτω.

Πίνακας Β'.

Δάνεια σε εκατομμ.

	Για καπνά	Για «δημητριακά» *
1936	Δρ. 912.7	83.7
1937	» 955.4	479.1
1938	» 689.6	450.1
1939	» 734.3	593.4

* Η Α.Τ.Ε. πάνω σ'αυτό δηλώνει:

«Η συνολική παραγωγή των καπνών έσοδειας 1939 ήτο ανώτερα του έτους 1938 κατά 6.792.425 οκάδας, ή αύξηση των δανείων έπ' ένεχυρώ καπνών θα ήτο κατά πολύ μεγαλύτερη, εάν η Τράπεζα διά λόγους προνοίας και προς εξυπηρέτησιν των καλώς νοουμένων συμφερόντων των παραγωγών δεν έμείωνε κατόπιν συνεννοήσεως μετά της Σής Κυβερνήσεως τα κατ' όκων ποσοστά των δανείων τούτων εις τα 1/6 των χορηγθέντων κατά το παρελθόν έτος 1938 λόγω των συνθηκών αίτινες έδημιουργήθησαν εκ της διεθνούς καταστάσεως» **.

Τα πλασματικά δάνεια στα καπνά κατά μέσο όρο στην όκ' ήταν στα 1937 δρχ. 27.9, 1938 δρχ. 29.2, στα 1939 δρχ. 23.4 που χορηγούνταν σε τρεις δόσεις. Μέρους μάλιστα, από τα γλιόχρα αυτά ποσά, 7—10 δρχ. συμ-

* Σ η μ. «Η Α.Τ.Ε. σκόπιμα αναφέρει για «δημητριακά» ενώ τα δάνεια αυτά βασικά 75—80% είνε για να συγκεντρωθεί το σιτάρι.
** Άπολογισμός Α.Τ.Ε. 1939 σελ. 21.

είναι αρμοδιώτερο όπως κατά κανόνα ισχύει σε όλα τα άλλα πολιτισμένα λέρη.

Ένας από τους πιο σοβαρούς λόγους της ανεπαρκούς προστασίας και της χαμηλής αποδόσεως του ιχθυολογικού μας πλούτου είναι και ο τρόπος της εκμεταλλεύσεως των κλειστών υδάτων (λιμνών, λιμνοθαλάσσιων και ποταμών) που βρίσκονται στη κυριότητα του Κράτους.

Στο τομέα της άλιευτικής πολιτικής και διοικήσεως επικρατεί μια κατάσταση μισοφειδωδισμού. Θά ήταν απαραίτητο πριν ακόμη με την ένοικίαση και την ληστρική μισθωτική εκμετάλλευση εκμηδενισθεί ολότελα ο ιχθυολογικός μας πλούτος, να διαλυθούν οι μισθώσεις των ιχθυοτροφείων και να αποδοθούν στους όργανωμένους συνεταιρικούς ψαράδες που είναι οι φυσικοί διαχειριστάι του πλούτου αυτού. Οι συνεταιρισμοί με τη βοήθεια και επιστημονική καθοδήγηση των ειδικών των Υπουργείων Ε.Ο. και Γεωργίας που μέχρι σήμερα δυστυχώς δεν χρησιμοποιούνται έπαρκώς, θα μπορούσαν να θέσουν τις βάσεις, να πάρουν τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα και να εκτελέσουν τα αναγκαία έργα για την πρόοδο της άλιείας και την ανάπτυξη της ιχθυοκομίας.

Για την επιθεώρηση, συντήρηση και επαύξηση του ιχθυολογικού πλούτου, απαραίτητο είναι η διάθεση εκ μέρους του Κράτους μικρού συνεργείου ειδικών ιχθυολόγων (με την ειδικευση στο «Εξωτερικό φυσικών και γεωπόνων»), οι όποιοι θα υποδεικνύουν έπειτα από μελέτη των συνθηκών ποιές εγκαταστάσεις είναι ένδεειγμένες για την αύξηση της ιχθυοπαραγωγής των λιμνών και λιμνοθαλάσσιων, θα επιδιώκουν με συνεχή μελέτη του είδους και των συνθηκών διαβιώσεως των

ψαριών με την άξια λιπασμάτων ή καθυστερούμενα καλλιεργητικά δάνεια.

Μεταπολεμικά ενώ έπιταχτική είνε η ανάγκη να αύξηθεί η γεωργική μας παραγωγή κι' ιδιαίτερα η καπνοπαραγωγή, το Κράτος και η Α.Τ.Ε. καθώρισαν μικρές πιστώσεις, για πλασματικά δάνεια, με δόσεις πολύ καθυστερημένες. Άρχισαν από το Μάη με το διπλάσιο των προπολεμικών δανείων δηλ. 50 δρχ. στην όκ' για να φθάσουν το τετραπλάσιο τον Ιούλη και πενταπλάσιο τον Οκτώβρη, σε περίοδο που όλα τα είδη ακριβαίνουν κατά 80—100 φορές. Η Α.Τ.Ε. με την ύπ' αριθ. 6693/4/45 έγκυκλίο της αύξησε μάλιστα τον τόκο από 7% στα 1939 σε 8 1/2% τώρα για τους μεμονωμένους και 7 1/2% στους συνεταιρισμένους, με έπιβαρυνση 1/4% «έφ' άπαξ» σαν έξοδα έκτιμητου για τη χορήγηση των δανείων, 1/2% προμήθεια όταν τα ποσά χορηγούνται έπιτόκια, για όδοιπορικά, και πέντε τοις χιλίοις (5%) για όσφάλιστρο. Με πρόσθετο δικαίωμα 10% πάνω στο όσφάλιστρο, 50 δρχ. για «δικαίωμα συμβολαίου» με 10 δρχ. χαρτόσημο και αναλογικό έμπορικής κλίμακος πάνω στο συνολικό ποσό των όσφαλιστρών και δικαιωμάτων. Η Α.Τ.Ε. για πρώτη φορά καθιέρωσε σαν υποχρεωτική την όσφάλιση στα καπνά για τα ποσά των δανείων που χορηγεί και μάλιστα πλέον 20%. Έτσι τα πλασματικά δάνεια έπιβαρύνονται με 12—13%.

Για καλλιεργητικά δάνεια στο περασμένο πρώτο μεταπολεμικό χρόνο η Α.Τ.Ε. για όλα τα προϊόντα χορήγησε 2240 περίπου δισεκατομ. δρχ. όσες δηλ. ήταν και τα προηγούμενα δάνεια. Σε περίοδο που το κράτος άνογει πιστώσεις από δεκάδες δισεκατ. δρχ. στις βιομηχανίες και καπνεμπορικές έπιχειρήσεις, το παραπάνω ποσό, που διατέθηκε για τις τεράστιες άνάγκες των άγροτών, δεν αποτελεί συμβολή για την προώθηση της καλλιεργείας αλλά έμπαιγμό όλοφάνε-

ψαριών κάθε λίμνης και του πλαγκτού της, τον κατάλληλο έμπλουτισμό με την αύξηση του περιεχομένου τους και τον έξευγενισμό των ειδών (σχιζανιών, χειλών).

Μια τέτοια επιστημονική κατεύθυνση στην εκμετάλλευση των κλειστών άλιευτικών περιοχών μας θα είνε προωρισμένη να φέρει γρηγορότερα και ταχύτερα αποτελέσματα για την αύξηση της ιχθυοπαραγωγής και την παραγωγή των άλιευτικών μας ζητημάτων προς το συμφέρον των ψαράδων, της καταναλώσεως και της λαϊκής μας οικονομίας.

Η ανάγκη να ένισχυθεί παράλληλα με την άλιεία θιλάσσης και ο κλάδος αυτός της έθνικής μας οικονομίας, γίνεται σήμερα περισσότερο έπιτακτική έπειδή η Χώρα μας, λόγω των συνθηκών που δημιούργησε ο πόλεμος στις μεταφορές, στο συνάλλαγμα κλπ., στερήθηκε από τροφές με τ' απαραίτητα ζωικά λευκάματα, όπως είναι το κρέας, η αντικατάσταση του όποιου θα ήταν δυνατή μόνο με αύξηση της ιχθυοπαραγωγής.

Στην έπίλυση του προβλήματος του λευκάματος διά την άνακούφιση του μεγάλου μέρους του άγροτικού και του άστικού πληθυσμού μας, που η κατάσταση του σήμερα από την πλευρά της διαίτας είναι εξαιρετικά τραγική, θα μπορούσε να μας συντρέξει και η γεωργική ιχθυοκομία με την εξασφάλιση φθηνής και όγινης τροφής.

Η Ελλάδα είναι, έπαναλαμβάνομεν, χώρα πλουσιωτάτη σε έσωτερικά ιχθυοτρόφα νερά και έπομένως η αξιοποίηση των νερών της για ιχθυοκομικούς σκοπούς πρέπει να είναι μια από τις κυριώτερες πηγές του πλούτου και κάθε εϋημερίας και ό ύψιστος όρος της οικονομικής μας ανεξαρτησίας.

Έν Θεσσαλονίκη 20 Δεκεμβρίου 1945

ρο. Στην ουσία, σε σύγκριση με την ακρίβεια σε όλα τα είδη και την μεγάλη πτώση της δραχμής το ποσό αυτό είναι ολότετα άσημαντο.

Τα συμπεράσματα που βγαίνουν από τη δράση της Α.Τ.Ε. είναι: "Οτι έξελήθη αὐτὴ σένα κεφαλαιοκρατικό οργανισμό που άπομυζά με μισοφεουδαρχικά πρόνομία και μέσα μεγάλο μέρος από τὸ εισόδημα τοῦ αγρότη.

Ἡ Α.Τ.Ε. παρά τὴν ἴδρυσή της σάν «κοινωφελούς» οργανισμού στὰ δέκα χρόνια 1930—1939 συγκέντρωσε τὸ τεράστιο ποσὸ τῶν δύο δισεκατομμυρίων δρχ. από τόκους, προμήθειες και κέρδη από τις ἐμπορικές ἐργασίες της. Ἀπό τὸ ποσὸ αὐτὸ διάθεσε 804 ἑκατομμύρια γιὰ τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως της, πού από 28 ἑκατομμύρια τὸ 1930 και 55 ἑκατομμύρια στὰ 1934, ἔφθασαν σὲ 151 1/2 ἑκατομμύρια στὰ 1939 δηλ. ὑπερπενταπλασιάσθηκαν σὲ μιὰ δεκαετία. Ἐνῶ τὰ ποσὰ πού χορήγησε συνολικά στοὺς αγρότες γιὰ δάνεια από 1306 ἑκατομμύρια στὰ 1930 αὐξήθηκαν σὲ 4316 ἑκατομμύρια στὰ 1939 δηλ. μόνο ὑπερτριπλασιάσθηκαν. Εἶναι γεγονός διὰ προπολεμικά ἢ διοικήσεως τῆς Α.Τ.Ε. κατηγορήθηκε διὰ τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχείρησης, πληρώνει ὑπὲρτοκούς μισθοὺς στοὺς διοικητὲς και ἀνώτερους ὑπαλλήλους της. Ἡ Α.Τ.Ε. γιὰ τις καταθέσεις και τὰ κεφάλαια πού δανειζόνταν από τὴν Ἑθνική και Τράπεζα Ἑλλάδος στὴ δεκαετία ἔδωσε περίπου 720 ἑκατομμύρια δραχμές.

Τὴν κρατικὴ παρέμβαση στὶς Συνεταιριστικὲς ὁργανώσεις προσπάθησε νὰ ολοκληρώσει ἡ Δικτατορία, γιὰ νὰ ὑποδουλώσει ολότετα τοὺς Συνεταιρισμοὺς σὸ τραπεζοβιομηχανικὸ κεφάλαιο και τοὺς μεταβάλει σὲ τυφλὰ ὄργανα γιὰ τις φασιστικὲς πολιτικὲς της ἐπιδιώξεις. Ἡ 4η Αὐγούστου ὕστερα από τις ἀγριεὲς διώξεις φυλακίσεις και ἐξορίες αγροτικῶν και συνεταιριστικῶν στελεχῶν με τοὺς Ἄναγ. Νόμους 1154 και 1490/1938 ἴδρυσε τὴν Ἑθνικὴν Συννομοσπονδία Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν (ΕΣΣΕ) με διορισμένη διοίκησιν, και κατορήσε και τις μικρὲς ἀόμῃ ἐλευθερίες πού ἔμειναν γιὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν τῶν Συνεταιρισμῶν.

Ἡ διοίκησιν κι' ἰδιαίτερα ὁ πρόεδρος τῆς ΕΣΣΕ πού ταυτόχρονα ἦταν ὑποδιοικήτης τῆς Α.Τ.Ε. και Ὑφ' ὄς Συνισμῶν, εἶχε δικτατορικά δικαιώματα: νὰ παύει και νὰ διορίζει τις διοικήσεις και τοὺς ὑπαλλήλους στοὺς Συνεταιρισμοὺς και Ἐνώσεις, νὰ τροποποιεῖ τὰ καταστατικά τους, νὰ μὴν ἐπιτρέπει συνελεύσεις, νὰ καταργεῖ τις ἀποφάσεις τους και νὰ διορίζει «Ἐπιτρόπους» δικτατορικούς στὶς Ἐνώσεις. Με τὴν ἐπέμβαση τῆς δικτατορίας καταργήθηκε κάθε τυπικὴ ἀκόμῃ ἐννοία τῆς αὐτοτέλειας τῶν Συνεταιρισμῶν, πού μεταβλήθηκαν σὲ γραφειοκρατικὲς ὁργανώσεις γιὰ ὕμνους και γεῦματα στοὺς πράκτορες τῆς δικτατορίας με σπατάλες στὴν περιουσία τῶν αγροτῶν.

Στὶς συνελεύσεις και συνεδριάσεις σταμάτησε κάθε ἐλεγχος και κριτικὴ πού εἶνε ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν και πρόοδο τῶν συνεταιριστικῶν ὁργανώσεων. Οἱ ἀποφάσεις τοῦ προέδρου—δικτατορικοῦ τῆς ΕΣΣΕ ἦταν ὑποχρεωτικὲς γιὰ τοὺς συνεταιρισμοὺς σάν νόμοι κρατικοί. Γενικά αὐτοὺς εἶχε και ὅλα τὰ δικαιώματα γιὰ οικονομικὸ και διοικητικὸ ἐλεγχος και ἐπιβολὴ κυρώσεων, στοὺς Συνισμοὺς στὶς διοικήσεις και τὸ προσωπικὸ τους.

Ἡ δικτατορία γιὰ νὰ συγκεντρώσει σιτάρη και βαμβάκι με πθηνὲς τιμὲς ὑποχρέωσε τις Ἐνώσεις νὰ ἱδρύνουν τὴν Κ.Υ.Δ.Ε.Π. σάν Κοινοπραξία δῆθεν, τῶν Συνεταιρισμῶν, με διορισμένη ὁμῶς διοίκησιν.

Ἡ Α.Τ.Ε. παρέλαβε στὰ 1929 τὴν ἐποπτεία της 5186 συνεταιρισμοὺς και ἱδρυσεν νέους στὴ δεκαετία ἴσαμε τὰ 1939 ἄλλους 3160. Τελικά ὁμῶς με διαλύσεις κλπ. στὶς 31/12/39 ὁ ἀριθμὸς τῶν Συνισμῶν ἦταν:

	1929	1939
Πιστωτικοί	3912	4269
Προμηθευτικοί	190	97
Παραγωγικοί	247	990
Πωλήσεως	394	518
Διάφοροι	443	629
Σύνολο	5186	6503

Ἡ αὐξηση πού ἔγινε με τὴν Α.Τ.Ε. στὴν οὐσία εἶναι ἐπιφανειακὲς. Κι' αὐτὸ βγαίνει από τὰ στοιχεῖα πού μᾶς δίνει. Ἀπό τοὺς 6503 συνεταιρισμοὺς στὰ 1939 λειτουργοῦσαν μόνο 4959 με 390.000 περίπου μέλη και 1444 σὲ ἀδράνεια δηλ. 22 1/2 %. Ἐπίσης από 113 Ἐνώσεις Συνισμῶν λειτουργοῦσαν 90.

Στὸ σύνολο ὁπως βλέπουμε τὰ 67 1/2 % εἶνε πιστωτικοί ἐνῶ στὴν περίοδο τῆς Ἑθνικῆς Τράπεζας ἦταν τὰ 75 1/2 % και ἡ διαφορὰ εἶνε ἀσημαντός. Γιατὶ οἱ παραγωγικοὶ συνεταιρισμοὶ εἶνε μόνο 15 % βασικά γιὰ νὰ ἐκτετραπλασιάζουν τοὺς ἀποδοκίμους: γαλακτοκομικοί, ἐλαιουργικοί, οἰνοποιητικοί κλπ. Ἡ Α.Τ.Ε. γιὰ τις ἐργασίες τῶν Συνισμῶν σημειώνει: «Ἡ Τράπεζα μὴ ἐπιδιώξασα θεαματικὴς ἐπιδεικτικῆς αὐξησης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁργανώσεων ἀλλὰ τὴν σταθεράν. ἐξέλιξιν τῶν ἐργασιῶν τῶν, ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν ἐνδυνάμωσιν τῶν συνεταιρισμῶν και τὴν συνεχὴ ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν τῶν». * Σχετικὰ ὁμῶς ἡ Α.Τ.Ε. δίνει στοιχεῖα μόνο γιὰ τέσσαρα χρόνια, τονίζοντας διὰ και προμηθευτικὰ ἐργασίαι τῶν συνεταιρισμῶν από 119 ἑκατομ. δραχμ. στὰ 1933 ἔφθασαν σὲ 201 ἑκατομ. στὰ 1936, ποσὸ φυσικά ἀσημαντὸ γιὰ τις χιλιάδες τῶν συνεταιρισμένων αγροτῶν. Ἡ Α.Τ.Ε. ἀποσιωπᾷ τὴν δράσιν τῶν συνεταιρισμῶν στὰ 1937—1940 τὴν 4ετίαν τῆς δικτατορίας, με τὴν πρόσθεσιν διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν στοιχείων.

Χωρὶς μεγάλη ἐπίσης σημασία εἶνε οἱ ἐργασίες τῶν Συνεταιρισμῶν γιὰ τὴν ἀπὸ κοινού ἐπεξεργασία και πούλησιν προϊόντων, πού ἡ ἀξία τους ἀπὸ 8 1/2 ἑκατομ. δραχ. συνολικά ἔφθασε στὰ 1936 σὲ 34 ἑκατομ. δραχ. Παράλληλα ἔγινε ἀπὸ κοινού πούλησιν προϊόντων ἀξίας 293 ἑκατομ. στὰ 1933 πού ἴσαμε τὸ 1936 αὐξήθηκε σὲ 375 1/2 ἑκατομ. Δὲ βλέπουμε τὴ σοβαρὴ και ἀποτελεσματικὴ συμβολὴ τῆς Α.Τ.Ε. στὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν τῶν Συνεταιρισμῶν, πού ὁπως ὁμολογεῖ ἡ ἴδια «καὶ κυριώτεροι ἐργασίαι τῶν ὑπῆρξαν πιστωτικοί». Καὶ οἱ συνεταιρισμοὶ ἀπεδείχθησαν πολῦτιμοι συνεργάτες τῆς Τραπεζῆς» **.

Στὴν Α.Τ.Ε. ἀνατέθηκε παράλληλα ολότετα ἀντικονομικά και ἡ εἰσπράξιν τῶν χρεῶν ἀπὸ τοὺς αγρότες και ἀστοὺς πρόσφυγες καθὼς και γηγενεῖς ἀκτήμονες, γιὰ τὴν ἀποκατάστασίν τους.

Ἡ ἀνάμιξη τῆς Α.Τ.Ε. σὲ παρόμοια ἀντικοινωνικά ἐργα «εἰσπράκτορα φόρων» εἶχε φυσικά ἔντονη ἐπίδρασιν στὴν ἐξάσκηση—τοῦ βασικοῦ προορισμοῦ—τῆς γεωργικῆς πίστεως και ἐνίσχυσε ἐμποροτοκογλυφικὴ τῆς πολιτικῆς. Γιατὶ ἦταν ἐπόμενο κατὰ τὴν χορήγησιν δανείων νὰ κρατᾷ και τις δόσεις τῶν παραπάνω χρεῶν, πού ἔφθασαν σὸ τεράστιο ποσὸ τῶν 43 δισεκατ. δρχ.

Ἐδῶ ὁφείλουμε νὰ σημειώσουμε διὰ προπολεμικά 643.620 αγροτικὲς οἰκογένειες χρεωστοῦσαν:

Σὲ δισεκατομμύρια

- α) σὲ ἰδιώτες δραχ. 5.2
β) στὴν Α.Τ.Ε. γιὰ δάνεια » 2.3
γ) στὸ Κράτος γιὰ ἀποκατάστασιν » 4.3

Σύνολο περίπου Δώδεκα δισεκατομμύρια δραχμὲς χρέη.

Ὁ ὅγκος στὰ τεράστια αὐτὰ χρέη δειχνεῖ διὰ τὰ 60 οἷο τῶν αγροτῶν ἦταν καταδικασμένοι νὰ πληρῶνουν δυσβάσταχτα χρεωλύσια ἀπὸ τὸ μικρὸ εισόδημά τους πού περιορίζονταν σὲ 10—15.000 δραχ. στὴν πλειοψηφία τῶν χρεωμένων. Με τέτοια καταθλιπτικὰ βάρη και με φορολογίες κάθε μορφῆς ἦταν ἐπόμενο νὰ φυτοζωοῦν οἱ αγρότες στὴ χώρα μας.

Στὴν περίοδο κατοχῆς με τὰ Ν.Δ. 21 και 251/1941 κα-

* Βλ. ἀριθ. 5 σελ. 168.
** Στὸ ἴδιο σελ. 172.

ταργήθηκε ἡ Ε.Σ.Σ.Ε., πού τὰ δικαιώματα τοῦ προέδρου της μεταβιβάσθηκαν στὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας και ἐπανιδρύθηκε ἡ Πανελλήνιος Συννομοσπονδία Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Ἡ Συννομοσπονδία σόλο τὸ διάστημα της κατοχῆς παρέμεινε σχεδὸν νεκρὴ ἴσαμε τὴν ἀναδιοργανώσιν της με τὸ Ν. 479/10-8-43 και ἀνάθεσιν τῆς διοικήσεως κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Μακεδονίας σὲ ἐκπροσώπους τους. Ἡ διοίκησιν προσπάθησε—ὅσο ἐπέτρεπαν οἱ τοτινὲς συνθήκες—γιὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐργασίας τῶν ἀνταλλαγῶν.

Πρέπει νὰ τονισθεῖ διὰ, στὴν «Ἐλευθερία Ἑλλάδα» στὰ βουνὰ τὸ Κίνημα Ἀντίστασης μέσα στὴν πορεία τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα προσπάθησε νὰ ἀνασυγκροτήσῃ και τοὺς Συνεταιρισμοὺς. Ἀποκατέστησε τὴν πλήρη ἀνεξαρτησία και αὐτοδιοίκησιν στὶς συνεταιριστικὲς Ὀργανώσεις, πού ἐνισχύθηκαν με τὴν ἀθρόα ἐγγραφή καινούργιων μελῶν και τὴν ἐκλογὴ αἱρετῶν συμβουλίων. Οἱ Συνεταιρισμοὶ πρωτοστάτησαν στὴν περίθαλψιν τῶν πυροπαθῶν και στὴν ἐνίσχυσιν γενικά τῶν αγροτῶν με ἀνταλλαγὰς προϊόντων—κάτω ἀπὸ τὴ μύτη τῶν κατακτητῶν—και ἀπευθείας με τοὺς καταναλωτικὸς συνεταιρισμοὺς τῶν μισθῶν στὰ ἀστικά κέντρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔκαναν προμήθειες ἀπὸ λάδι, σταφίδι, σαποῦνι, ἀλάτι, ὑφάσματα, φάρμακα και ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης. Ἐπίσης βοήθησαν στὴν καλλιέργεια και γενικά ἐνίσχυσαν τοὺς αγρότες και ἰδιαίτερα τὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα.

Ἡ Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑθνικῆς Ἀπελευθέρωσης (Π.Ε.Ε.Α.) ἔδωσε ἰδιαίτερη σημασία στὴν ἀνάπτυξιν τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος. Συγκεντρώνοντας τὴν περασμένη και καινούργια πείρα, προσπάθησε με τὴν νομοθετικὴ τῆς Πράξιν ὑπ' ἀριθ. 60/31-8-44 νὰ ὁλοκληρώσει τις ἐλευθερίες στὴ ἴδρυσιν και λειτουργία τῶν Συνεταιρισμῶν με πλήρη αὐτοτέλεια και αὐτοδιοίκησιν. Ἐδωσε τὴ δυνατότητα στοὺς Συνεταιρισμοὺς νὰ ἀναπτύξουν μεγάλες πρωτοβουλίες γιὰ τὴν διεύρυνσιν τοῦ σκοποῦ τους, σάν ἐπαγγελματικὸς και οικονομικὸς περιεχόμενος ὁργανώσεις, γιὰ νὰ διεξάγουν ἀπὸ κοινού κάθε πιστωτικὴ, προμηθευτικὴ και παραγωγικὴ ἐργασία. Κι ὁρίσκει δύο τύπους Συνεταιρισμῶν τοὺς «Γενικοὺς» γιὰ ὅλες τις ἐργασίες και τοὺς Ἐιδίους γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς, και τὴ συγκέντρωσιν, ἐπεξεργασίαν, βιομηχανοποίησιν, πώλησιν και γενικά διαχείρισιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν τὸ μεταδεκεμβριανὸ κράτος κι' ἰδιαίτερα ἡ κυβέρνηση Βούλγαρη με τὸν Ἄν. Ν. 333/5-6-45 κατήργησε τις αἱρετὲς διοικήσεις τῶν Συνεταιριστικῶν ὁργανώσεων και ἐπανέφερε τὰ πρὶν ἀπὸ τις 3/8/1935 συμβουλία. Στὶς διορισμένες αὐτὲς διοικήσεις δόθηκε τὸ δικαίωμα παρὰ τὸ Ν. 602 νὰ διαγράφουν τὰ μέλη πού ἔχουν ἐγγραφεῖ ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου μέχρι σήμερα και νὰ διενεργήσουν ἐκλογές.

Και τὸ ἀποτέλεσμα; Με τὸν ἀντισυνεταιριστικὸ αὐτὸν ἀναγκαστικὸ Νόμο ἔρριξαν—ἐφτά μῆνες τώρα—τις Συνεταιριστικὲς ὁργανώσεις στὸν ἐκλογικὸ σάλο. Σὲ περίοδο δηλαδὴ πού θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ Συνεταιρισμοὶ στὰ ἐργα τῆς ἐνίσχυσε τῶν αγροτῶν και γενικά τῆς ἀνοικοδόμησιν, τὸ Κράτος με συνεργασία τῆς Α.Τ.Ε. προκάλεσε μιὰ ἀπαράδεκτη ἐκλογικὴ ἀναστάτωση. Ἐξοπλισμένες με τὸν παραπάνω Νόμο οἱ διορισμένες διοικήσεις προσπάθησαν με διαγραφὰς, ἐξβιασμούς, ἀποκλεισμούς και συλλήψεις δημοκρατικῶν μελῶν νὰ νοθέψουν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν γιὰ νὰ καταλάβουν τοὺς Συνεταιρισμοὺς. Στὸ ἔργο τους εἶχαν βοηθοὺς τις τοπικὲς ἀρχές, τὴν ἐθνοφυλακὴ, χωροφυλακὴ και σημοφύλακες ἀκόμῃ.

Εἶνε χαρακτηριστικὸ διὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδο ἐνῶ σὲ ὅλες τις χώρες θέτουν τις βάσεις γιὰ μιὰ δημιουργικὴ δημοκρατικὴ ἐξέλιξιν στὸ συνεταιριστικὸ κίνημα, στὴ χώρα μας ἀντὶ νὰ καταργηθοῦν οἱ ἀνελεύθεροι νόμοι, πού ἀναφέραμε παραπάνω, παίρνονται ἀντισυνεταιριστικὰ μέτρα. Γιὰ νὰ καταπινεῖ τὸ ἐνδιαιμένο τῶν αγροτῶν και νὰ μαραζώσει κάθε πρωτοβουλία γιὰ τὴ μαζικοποίησιν και ἀνάπτυξιν τῶν Συνεται-

ρισμῶν. Καὶ ἀκόμῃ νὰ ὑποταχθοῦν οἱ ὁργανώσεις αὐτὲς στὰ τραπεζοβιομηχανικά τράστ πού θέλουν νὰ ἀρπάξουν τὴν ἐσοδὲν τοῦ αγρότη με ἐξευτελιστικὲς τιμὲς κάτω τοῦ κόστους. Καὶ νὰ πουλήσουν τὰ ἐμπορεύματα και τὰ βιομηχανικά εἶδη τους σὲ ἐξωφρενικὲς τιμὲς.

Παρὰ τις ἀντιαγροτικὲς προσπάθειες, οἱ παραγωγοὶ ἔκτος ἀπὸ τὴ νίκη σὲ πολλοὺς Συνεταιρισμοὺς, πραγματοποιήσαν στὸ τελευταῖο δῆμῳ και μιὰ σειρά Συνεταιριστικὰ Συνέδρια ὁπως τὸ Πανελλήνιο Καπνοπαραγωγικὸ, τὸ Βαμβακοπαραγωγικὸ και τὸ Σταφιδικὸ και πῆραν ἀποφάσεις γιὰ τὴν κατάργησιν τῶν Ἀυτονομῶν Ὀργανισμῶν. Σταφιδικὸ (Α.Σ.Ο.), Κ.Υ.Δ.Ε.Π. κλπ. και τὴν ἀντικατάστασίν τους με τριτοβάθμιες Συνεταιριστικὲς ὁργανώσεις, πού νὰ διαχειρισθοῦν τὰ προϊόντα τους.

Ἐξωριστὴ σημασία ἔχει τὸ τελευταῖο Συνέδριον τῆς Πανελληνίου Συννομοσπονδίας Ἐνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν πού συνήλθε στὴν Ἀθήνα στὰ τέλη Γενάρη. Τὸ Συνέδριον ἤρθε ἀποφάσεις: νὰ παύσῃ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα νὰ ἐξασκεῖ τὸν ἐλεγχος και τὴν ἐποπτεία τῶν Συνεταιρισμῶν και νὰ ὁργανωθεῖ ἀπὸ τὴ Συννομοσπονδία ὑπηρεσία αὐτοεποπτείας τῶν Συνεταιρισμῶν. Παράλληλα νὰ ἀνατεθεῖ στοὺς Συνεταιρισμοὺς ἡ χορήγησιν δανείων με «συλλογικὸ» γραμμάτιο. Ἐπίσης νὰ ἀναλάβουν οἱ Συνεταιρισμοὶ τὴν διανομὴ τῶν ἐροδίων και γενικά νὰ χρησιμοποιοῦν στὰ ἐργα τῆς ἀνασυγκροτήσεως στὴν ὑπαίθρο. Τέλος τὸ Συνέδριον ὁμόφωνα ψήφισε: νὰ παύσῃ ὁ παρεμβατισμὸς και νὰ ἀποκτασθεῖ ἡ αὐτοδιοίκησιν και ἀνεξαρτησία στὶς συνεταιριστικὲς Ὀργανώσεις. Πραγματικά εἶναι καιρὸς νὰ δοθεῖ τέρμα στὴν κρατικὴ και τραπεζικὴ παρεμβατικὴ πολιτικὴ.

Παράλληλα με τὸ Συνέδριον τῆς Συννομοσπονδίας συνήλθε και ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῆς «Κοινοπραξίας» Ἐνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν (Κ.Υ.Δ.Ε.Π.) με συμμετοχὴ τῶν ἰδίων σχεδὸν ἀντιπροσώπων τῶν Ἐνώσεων. Ἡ Συνέλευσις παρὰ τὴν ἀντίθεσιν πολλῶν ἀντιπροσώπων ἀποφάσισε τὴν ἀνασύστασιν τῆς «Κοινοπραξίας». Εἶνε ὁμῶς χαρακτηριστικὲς οἱ ἀποφάσεις τῆς νὰ ἀποκρούσῃ με παμπηφία σχεδὸν τις ἐπιμέρους προτάσεις κρατικῶν και τραπεζικῶν ὑπαλλήλων νὰ συμμετάσχουν στὸ Συμβούλιο τῆς ΚΥΔΕΠ ἀντιπρόσωποι τῆς Α.Τ.Ε. και τοῦ κράτους.

Σύμφωνα με τὸ Ν. 602 τὸ Καταστατικὸ τῆς ΚΥΔΕΠ σάν «Κοινοπραξίας» θὰ πρέπει νὰ ἐγκριθεῖ ἀπὸ τις Συνελεύσεις τῶν Συνεταιρισμῶν και Ἐνώσεων. Καὶ μπαίνει στὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας τὸ δίλημμα: θὰ ἐγκρίνει τὴν ἐπανάδρυσιν τῆς ΚΥΔΕΠ με Νόμο συνεχίζοντας τὴν κρατικὴν παρέμβασιν εἰτε ὁπως εἶνε ὁρθὸ και νόμιμο θὰ συστήσῃ τὴν προέγκρισίν του ἀπὸ τις συνεταιριστικὲς συνελεύσεις;

Καὶ στὰ δύο Συνέδρια ὁμόφωνα ἀποφασίσθηκε ὁπως οἱ ἴδιοι οἱ αγρότες με τοὺς Συνεταιρισμοὺς τους ἀναλάβουν τὴν συγκέντρωσιν, ἐπεξεργασίαν και διαχείρισιν στὰ προϊόντα τους.

Παρὰ τὴ σύνθεσίν τους, στὰ συνέδρια αὐτὰ ἐκδηλη ἦταν ἡ ἀντανάκλασιν τῆς ἐντονης ἀγανάκτησε πού ἐπικρατεῖ στὰ πλατεῖα στρώματα τῆς ἀγροτιάς, γιὰ τὴν ἐγκατάλειψιν της.

Ἀπὸ τις συζητήσεις πού ἔγιναν στὰ συνεταιριστικὰ Συνέδρια βγαίνει ἑναεὺδῶνα συμπέρασμα: Πῶς στὴν ὑπαίθρο δημιουργοῦνται βαθεῖες ἀνακατατάξεις. Οἱ αγρότες στὴν πλειοψηφία τους—ἀσχετα ἀπὸ τις πολιτικὲς τους, πρόσκαιρες πιστεύουμε, ἀντιθέσεις—ἐντονα ἐκδηλώνουν τὴν πρόθεσίν τους νὰ ἀγωνισθοῦν ἐνωμένοι γιὰ τις οικονομικὲς και συνεταιριστικὲς τους ἐπιδιώξεις.

Σήμερα ἡ ὑπεύθυνη διαχείρισιν τῆς γεωργικῆς, οικονομικῆς και συνεταιριστικῆς πολιτικῆς βρίσκεται στὰ χέρια μιᾶς πλειάδας ἀπὸ εἰδικούς, ἐπιστήμονες και παλῶς συνεταιριστῆς. Ἐδῶλα λοιπὸν οἱ αγρότες—ὁπως διαπιστώθηκε ἀπὸ τις συζητήσεις στὸ Συνέδριον τῆς Συννομοσπονδίας—ἐλπίζουν πῶς οἱ παλῆς διακηρύξεις γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία, ἐλευθερίαν λειτουργία και ἐνίσχυσιν τῶν Συνεταιρισμῶν θὰ βροῦν τὴν δικαίωσιν τους.

Ὀφείλουμε νὰ βοηθήσουμε νὰ σπάσουν τὰ δεσμά,

* Τὸ ἄρθρο γράφηκε τὸ Φλεβάρη πρὶν ἀπὸ τις ἐκλογές.

ΤΟ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Συνέχεια απ' το τεύχος 17-18)

Στο προηγούμενο τεύχος εξετάσαμε γενικά τη συχνότητα των ξηρών και υγρών μηνών της θερινής και χειμερινής περιόδου. Επειδή όμως για την εξακρίβωση της ανάγκης αρδευσης μιας περιφέρειας είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε και με ποια συχνότητα εμφανίζεται ο ξηρός καθένας μήνας χωριστά, γι' αυτό παρακάτω εξετάζουμε λεπτομερέστερα το θέμα τοῦτο.

Στους χάρτες 5, 6, 18, και 10 έχουν χαραχθεί οι καμπύλες συχνότητας των ξηρών μηνών 'Απρίλη, Μάη, 'Ιούνιο, 'Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβρη για τη δεκαετία 1915-1924.

— Από τον χάρτη 5 που αφορά τον μήνα 'Απρίλη προκύπτει ότι στον μετεωρολογικό σταθμό 'Ιωαννίνων δεν παρατηρήθηκε ούτε ένας ξηρός μήνας. Η καμπύλη 40% ξηρών μηνών για τον 'Απρίλη περιλαμβάνει τη Βορειοδυτική 'Ελλάδα και ιδιαίτερα τις περιφέρειες Κλαμπάκας, 'Αρτας, 'Ιωαννίνων, Λευκάδας, Πάτρας, Τρίπολης, Πύργου, Αργοστολίου και Ζακύνθου. 'Απ' τον ίδιο χάρτη προκύπτει επίσης ότι το μεγαλύτερο μέρος της 'Ελλάδας έχει για τον μήνα 'Απρίλη τη συχνότητα 50, 60, 70, 80 και 90%.

— Από τον χάρτη 6 που αφορά τον μήνα Μάη προκύπτει ότι η καμπύλη συχνότητας 40% περιορίζεται μόνο στις περιφέρειες 'Ιωαννίνων, Κλαμπάκας και Τρικκάλων. Στην υπόλοιπη 'Ελλάδα για το Μάη έχουμε συχνότητα ξηρασίας από 70 μέχρι 100%.

— Από τους χάρτες 7, 8, 9 και 10, που αφορούν τους μήνες 'Ιούνιο, 'Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβρη, προκύπτει ότι η συχνότητα ξηρασίας στους μήνες αυτούς είναι 60, 70, 80, 90 και 100%.

— Θα πρέπει ακόμα να γνωρίζουμε πόσες φορές εμφανίζονται μήνες ξηροί ο ένας ύστερα απ' τον άλλον και μάλιστα δύο, τρεις και περισσότεροι ακόμα μήνες, γιατί μια ξηρασία που συνεχίζεται σε περισσότερους μήνες παρουσιάζει εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες για τη γεωργία.

— Ο πίνακας 7 μας δίνει τον αριθμό για τις διάφορες σειρές ξηρών μηνών στη δεκαετία 1915-24. 'Απ' τον πίνακα αυτόν προκύπτει ότι στην 'Ελλάδα παρουσιάζονται σειρές από 2, 3, 4, 5 και 6 ξηρούς μήνες. Σε όλους τους μετεωρολογικούς σταθμούς παρουσιάζονται σειρές από 2, 3, 4, 5 και 6 ξηρούς μήνες σε συνέχεια, στους περισσότερους μάλιστα σταθμούς παρουσιάζονται σειρές των 6 ξηρών μηνών πολύ συχνά. Στους σταθμούς 'Ηρακλείου και Νάξου παρουσιάζονται ξηρασίες εξαμήνες 8 φορές και στο σταθμό της Θήρας 9 φορές.

— Τον μικρότερο αριθμό σειρών ξηρών μηνών έχουμε

για να δοθεί ή δυνατότητα στις Συνεταιριστικές 'Οργανώσεις να αναπτύξουν τη δημιουργική πρωτοβουλία τους, πρέπει και μπορούν οι Συνεταιρισμοί να γίνουν οι μοχλοί στην ανασυγκρότηση της υπαίθρου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Αριθ. 1. «Η Γεωργική Πολιτική της 'Ελλάδος κατά την λήξασαν εκατονταετία» 1934. 'Αρ. Σίδερη.
- *Αριθ. 2. «Η Γεωργία της 'Ελλάδος» 1944. Χρ. Εύελ-πιδη.
- *Αριθ. 3. «Συνεταιριστής» Περίοδ. 1931 και 1932.
- *Αριθ. 4. «Η νίκη της Δημοκρατίας αναδημιουργία της 'Ελλάδος». Β. Πάνου.
- *Αριθ. 5. «Το έργο μιας δεκαετίας» 1940. 'Εκδοση της Α.Τ.Ε.
- *Αριθ. 6. «Η 'Εθνική Τράπεζα και η 'Αγροτική πίστις» 1928. Γ. Τρακάκη.

φάνιζον οι μετεωρολογικοί σταθμοί Δυτικής 'Ελλάδας. Ο σταθμός 'Ιωαννίνων π. χ. δεν εμφανίζει καμιά σειρά των 6 ξηρών μηνών, παρά μία σειρά μόνο των 5 ξηρών μηνών σε συνέχεια.

		ΠΙΝΑΞ 7						
Αριθ. Σταθμός		2	3	4	5	6	Έτος	
1	'Αθήναι			1	2	7	1916, 17, 18, 19, 22, 23, 24	
2	'Ανδρος	1	1	2	7		1916, 18, 19, 20, 21, 22, 24	
3	'Ανώγεια		3	3	4		1916, 1918, 1922, 1924	
4	'Αργοστόλιον	2	3	1	2	3	1916, 1917, 1918	
5	'Αρτα	2	1	3	4	1	1918	
6	Χαλκίς	1	2	2	3	3	1916, 1918, 1920	
7	Κέρκυρα	2	1	1	5	2	1917, 1924	
8	'Ηράκλειον		1	1	8		1915, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24	
9	'Ιωάννινα	2	4	3	1			
10	Λάρισα	2	2	—	2	5	1917, 1918, 1920, 22, 23	
11	Μεσολόγγιον	—	1	1	2	6	1917, 1918, 1921, 22, 23, 24	
12	Ναύπλιον	5	1	3	1	4	1916, 1917, 1918, 1924	
13	Νάξος	—	—	1	1	8	1916, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24	
14	Πάτρας	—	1	1	5	3	1917, 1918, 1924	
15	Σαντορίνη	—	—	—	1	9	1916, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	
16	Σπάρτη	1	1	4	—	4	1916, 1917, 1918, 1919.	
17	Τρίπολις	2	2	3	2	1	1918	
18	Βόλος	5	2	3	—	2	1917, 1920	
19	Ζάκυνθος	—	2	2	4	2	1922, 1924	
20	'Αλμυρός	3	1	3	1	4	1917, 1918, 1920, 1924	
21	Καλαμπάκα	1	2	5	—	2	1922, 1924	
22	Κόμη	2	3	2	—	4	1916, 1917, 1918, 1920	
23	Λεβάδεια	2	2	3	—	3	1918, 1922, 1924	
24	Λευκός	2	2	2	3		1917, 1918, 1924	
25	Λιδωρκίον	4	4	1	3	1	1918	
26	Πύργος	—	—	3	4	3	1917, 1918, 1924	
27	Σκόπελος	2	1	3	2	3	1916, 1918, 1919	
28	Σκύρος	3	1	3	1	4	1916, 1920, 1922, 1923	
29	Τρίκαλα	—	—	7	1	2	1922, 1924	
30	Θεσσαλονίκη	1	1	2	4	3	1918, 1922, 1923	
31	Καστοριά	2	3	1	3	2	1917, 1922	

ΥΓΡΟΙ ΜΗΝΕΣ

Η εξέταση των υγρών μηνών απ' τους χάρτες 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 και 18 (*) δείχνει πως αυτοί περιορίζονται κατά το πλείστον στην χειμερινή περίοδο.

— Ο θερινός μήνας 'Απρίλιος μόνο στη Βορειοδυτική 'Ελλάδα παρουσιάζει σαν υγρός τη συχνότητα την 60%, και γι' αυτό επιβάλλεται ή 'Εγκαιρή αποχέτευση των νερών που πλεονάζουν τον 'Απρίλιο στα συνεκτικά και τα μέτρια συνεκτικά έδαφη.

— Ο μήνας Μάιος μόνο στην Καλαμπάκα φθάνει στα 30% σαν υγρός.

— Η συχνότητα του Γενάρη σαν υγρού μήνα (κοίτα χάρτη 11) στο μεγαλύτερο μέρος της 'Ελλάδας ξεπερνάει τα 50% και φθάνει μέχρι 80% και 90% στις περιφέρειες Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Τρίπολης. Στα δε 'Ανώγεια Κρήτης φθάνει στα 100%.

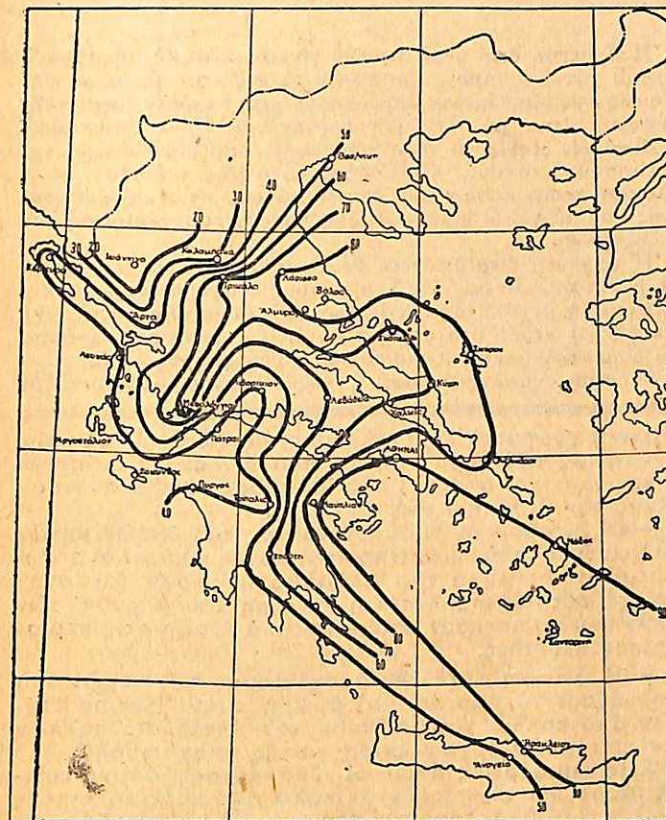
— Για τον Φεβρουάριο (κοίτα χάρτη 12) έχουμε συχνότητα 50% (σαν υγρού μήνα στο Δυτικό μέσο της 'Ελλάδας, στην 'Αρτα, Λευκάδα και Ζάκυνθο έχουμε 70%, στα δε 'Ανώγεια 90%.

— Η συχνότητα του Μάρτη σαν υγρού μήνα (κοίτα χάρτη 13) εξατινώνεται σημαντικά, στο μεγαλύτερο μέρος της 'Ελλάδας αυτή είναι κάτω από 20%. Μόνο στη Βορειοδυτική 'Ελλάδα (Κεφαλληνία, Λευκάδα, 'Αρτα, Γιάννενα και Κέρκυρα) ή συχνότητα αυτή είναι 60%.

— Για τους μήνες 'Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμ-

(*) Οι αντίστοιχοι χάρτες θα καταχωρηθούν στα προσεχή τεύχη.

βριο ή συχνότητά τους σαν υγρών μηνών αυξάνει απότομα. Ο χάρτης 16 δείχνει ότι ο 'Οκτώβριος στο μεγαλύτερο μέρος της 'Ελλάδας δηλ. στο Δυτικό μέσο εμφανίζει συχνότητα πάνω από 50%. Στο Βορειοδυτικό τμήμα αυξάνει μέχρι 80, 90 και 100% (80% στην Πάτρα, Μεσολόγγι και Κέρκυρα, 90% στα Γιάννενα και 'Αρτα και 100% στην Λευκάδα).

Χάρτης 5. Δείχνει την συχνότητα ξηρών μηνών για τον 'Απρίλη σε % στη δεκαετία 1915-1924.

— Οι μήνες Νοέμβριος και Δεκέμβριος (κοίτα χάρτες 17 και 18) εμφανίζουν επίσης μεγάλη συχνότητα σαν υγροί μήνες κυρίως στη Δυτική 'Ελλάδα. Οι σταθμοί στα Γιάννενα και Πύργο δείχνουν συχνότητα για το Νοέμβριο 100%. Για τον Δεκέμβριο μόνο ο σταθμός στα 'Ανώγεια δείχνει συχνότητα 100%. Στους υπόλοιπους μετεωρολογικούς σταθμούς της Δυτικής 'Ελλάδας οι αριθμοί συχνότητας για τους δυο αυτούς μήνες βρίσκονται μεταξύ 70% και 90%.

— Στην Ανατολική 'Ελλάδα έχουμε σχετικά μικρότερη συχνότητα υγρών μηνών. Έτσι για τον Νοέμβριο οι σταθμοί Λάρισας, Βόλου, δείχνουν συχνότητα 40%, οι σταθμοί 'Αθήνας, 'Αλμυρού, Ναυπλίου δείχνουν συχνότητα 30% και οι σταθμοί Νάξου, Θεσσαλονίκης και Θήρας 20% μέχρι 0%. Για τον Δεκέμβριο μόνον ο σταθμός Θεσσαλονίκης δείχνει συχνότητα 0%, της Λάρισας 20%, του Βόλου 30% και οι σταθμοί 'Αθήνας, Τρικκάλων και Λιδωρκίου 40%.

— Σαν συμπέρασμα απ' την παραπάνω εξέταση της συχνότητας των ξηρών και υγρών μηνών της 'Ελλάδας βγαίνει ότι το καλοκαίρι στην 'Ελλάδα παρουσιάζονται εξαιρετικές ξηρασίες και μάλιστα σειρές από περισσότερους ξηρούς μήνες και απ' αυτό συνεπώς βγαίνει ότι ή αρδευση καθίσταται απαραίτητη για την αό-ξηση της απόδοσης των εδαφών και για μια έντατικό-τερη γεωργική εκμετάλλευση.

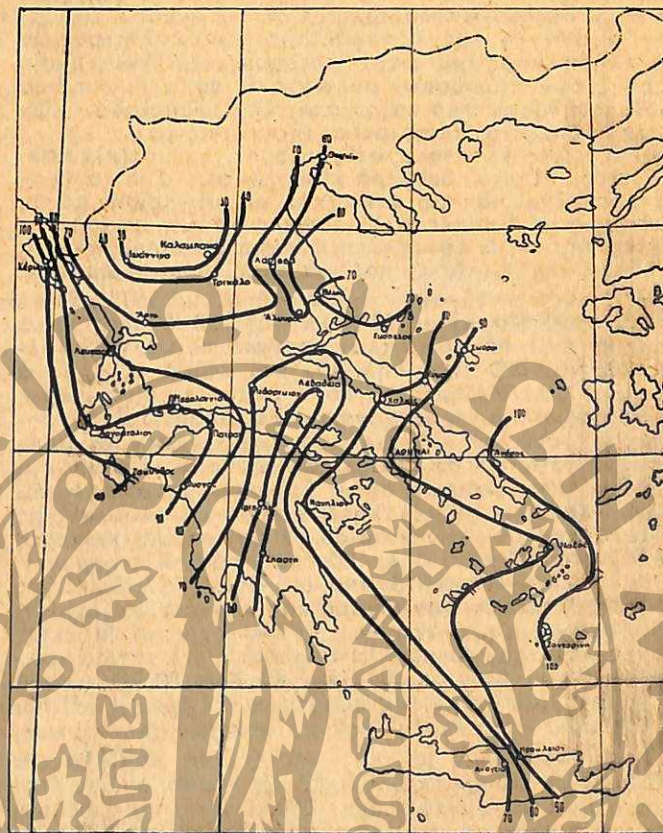
— Όπως αναφέραμε ο Καθηγητής Zunken χαρακτηρίζει ένα έδαφος ότι έχει ανάγκη αρδευσης όταν μέσα σε μια 10ετία εμφανίζονται ξηροί μήνες περισσότεροι από 20 για ελαφρά, 25 για μέτρια συνεκτικά και 30 για συνεκτικά έδαφη.

— Τον χάρτη 3 φαίνεται ότι οι αριθμοί των ξηρών μηνών στη 10ετία 1915-24 σε όλους τους εξεταζόμενους στην παρούσα μελέτη μετεωρολογικούς σταθμούς της 'Ελλάδας είναι κατά πολύ μεγαλύτεροι από 30. Είναι δηλ. από 50 μέχρι 80. Είναι λοιπόν φανερό ότι, για όλα τα άπαντώμενα έδαφη στην 'Ελλάδα, ή αρδευση μπορεί να θεωρείται σαν απαραίτητη για μια έντατικότερη γεωργική εκμετάλλευση.

— Στην περιοχή της Κεντρικής Εύρωπης παρ' όλο που ή κατανομή των βροχών είναι πολύ ευνόικω-τερη παρά στην 'Ελλάδα, από παρακολούθηση σημαντικού αριθμού αρδευτικών έργων που λειτουργούν πριν από πολλές δεκαετίες αποδείχθηκε πως ή κατανομή αυτή δεν είναι κατάλληλη για την ικανοποιητική ανάπτυξη των φυτών και γι' αυτό ή αρδευση είναι απαραίτητη. 'Αφού λοιπόν στην περιοχή αυτή της Εύ-ρώπης κρίνεται απαραίτητη ή με τεχνητή αρδευση συμπλήρωση της απαιτούμενης ποσότητας νερού ένεκα ανεπαρκούς βρο-χής ή παρατεινόμενης άνομβρίας κατά μεγαλύτερο λόγο στην 'Ελλάδα ή αρδευση πρέπει να θεωρηθεί σαν απαραίτητη.

— Αν εξετάσουμε την μέση απόδοση του σταριού σε ξηρικά και ποτιστικά χωράφια στην 'Ισπανία που περιλαμβάνεται στην παραπάνω περιοχή της Εύρωπης, μπορούμε χωρίς ένδοιασμό να κρίνουμε για τη μεγάλη σημασία που έχουν οι αρδεύσεις στη χώρα αυτή.

— Η μέση απόδοση σταριού στην 'Ισπανία για ξη-ρική καλλιέργεια είναι (!) 841 κιλά κατά εκτάριο δηλ. 84 κιλά ή 66 οκάδες κατά στρέμμα, ενώ για ποτιστική καλλιέργεια ή μέση απόδοση είναι 1715 κιλά κατά εκτά-ριο δηλ. 172 κιλά ή 134 οκάδες κατά στρέμμα (10ετία 1922-1931).

Χάρτης 6. Δείχνει την συχνότητα ξηρών μηνών για τον Μάη σε % στη δεκαετία 1915-1925.

— Επίσης ή μέση απόδοση άραβόσιτου για ξηρική καλλιέργεια είναι 1.200 κιλά κατά εκτάριο δηλ. 120 κιλά ή 93 οκάδες κατά στρέμμα, ενώ για ποτιστική καλλιέργεια ή μέση απόδοση ανέρχεται σε 2.170 κιλά.

(!) Dr. Ing. Helmrich Liegnitz, Spaniens Landesplanung für Boden Verbesserung, Zeitschrift der Kulturtechnik 1934).

Η ΕΝΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Στο προηγούμενο τεύχος, με τους Πίνακες XVIII—XX, δόσαμε τα στατιστικά δεδομένα των αρδευομένων εκτάσεων της Ελλάδας και την κατανομή τους το 1939 κατά καλλιέργειες.

Η άρδευση στην Ελλάδα γίνεται από τα νερά α) ποταμών β) λιμνών γ) πηγών και δ) από άντλούμενα υπόγεια ύδατα.

Η εξασφάλιση αρδευτικού νερού από ποταμούς και ρεύματα γίνεται με παροχέτευση από υψηλότερο της αρδευτικής περιοχής σημείο του ποταμού μέσω προχείρου φράγματος, τα τελευταία δε χρόνια και με μόνιμο χαμηλό φράγμα (δεσιά). Ο σχηματισμός τεχνητής λίμνης με υψηλό φράγμα στην κοίτη του ποταμού μόλις τώρα αρχίζει να πραγματοποιείται στον τόπο μας (έργα Στρυμώνος, Παμίσου, Φασιδερύ).

κατά εκτάριο δηλ. 217 κιλά ή 170 δκάδες κατά στρέμμα. — Η καλλιέργεια βαμπακιού στην Ισπανία σαν ξηρική καλλιέργεια είναι δυνατή μόνο σε πολύ γόνιμα εδάφη και σε περιοχές που την άνοιξη τα δμβρια νερά είναι άφθονα. Αντίθετα οι ποτιστικές εκτάσεις δίνουν εξασφαλισμένες και καλές σοδειές (1.600 - 1.800 κιλά κατά εκτάριο δηλ. 128 έως 140 δκάδες κατά στρέμμα δεν είναι σπάνια απόδοση).

— Η ανάγκη της εξασφάλισης των καλλιεργειών από πλήρη μαρμαρό κατά τις ξηρές περιόδους ή της αύξησης των αποδόσεων με τεχνητή συμπλήρωση του νερού, ώδηγησαν από καιρό στην έκτέλεση αρδευτικών έργων σ' όλες τις περιφέρειες της χώρας μας.

Οι μεγάλες αποδόσεις στις διάφορες ποτιστικές καλλιέργειες και για διάφορα είδη εδαφών από τα ελαφρότερα μέχρι τα πιο άνεκτικά, σε σύγκριση με τις αποδόσεις με ξηρικές καλλιέργειες δίνουν ένα σημαντικό κριτήριο για τη μεγάλη ανάγκη άρδευσης σε όλα τα εδάφη της Ελλάδας και για όλες τις καλλιέργειες.

— Η μέση απόδοση σταριού στη 10ετία 1915 - 24 σε ξηρική χωράφια είναι 64 κιλά δηλ. 50 δκάδες κατά στρέμμα, ενώ σε ποτιστικά χωράφια πέτυχαν αποδόσεις 200 και 300 κιλά δηλ. 156 και 240 δκάδες κατά στρέμμα. Επειδή όμως τα ποσά αυτά δεν είναι μέσες αποδόσεις, αλλά προέρχονται από μεμονωμένες σοδειές, γι' αυτό για την Ελλάδα λαμβάνομε σαν μέση απόδοση σταριού σε ποτιστικά χωράφια τη διπλάσια απόδοση των ξηρικών, όπως και στην Ισπανία. Επομένως μπορούμε με μεγάλη ασφάλεια να υπολογίζομε τη μέση απόδοση του σταριού σε ποτιστικές περιοχές τουλάχιστο 128 κιλά δηλ. 100 δκάδες κατά στρέμμα.

Η καλλιέργεια του βαμπακιού στην Ελλάδα, όπως και στην Ισπανία σαν ξηρική καλλιέργεια πετυχαίνει μόνο σε γόνιμα εδάφη και σε περιοχές με αρκετές βροχές κατά την άνοιξη. Η απόδοσης για τέτοια καλλιέργεια του βαμπακιού είναι 40 έως 80 κιλά κατά στρέμμα ανάλογα με την ποσότητα της βροχής και 140 έως 200 κιλά κατά στρέμ. στις ποτιστικές καλλιέργειες.

Η απόδοση της μηδικής για ξηρική καλλιέργεια ανάλογα με τις κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες κυμαίνεται μεταξύ 300 - 800 κιλών κατά στρέμμα, ενώ για ποτιστική καλλιέργεια ανέρχεται σε 1.400 μέχρι 2.000 κιλά κατά στρέμμα δηλ. κατά μέσο όρο είναι τριπλάσια από την απόδοση για ξηρική καλλιέργεια.

— Από τα αποτελέσματα των αρδεύσεων δια διαφόρων άλλες καλλιέργειες στα διάφορα έργα που έχουν εκτελεσθεί ως τώρα προκύπτει επίσης μια σοβαρή σύσταση στις αποδόσεις σε σύγκριση με τις ξηρικές καλλιέργειες.

— Απ' όλα τα παραπάνω προκύπτει καθαρά ότι η άρδευση στα εδάφη της Ελλάδας είναι απαραίτητη για την αύξηση των αποδόσεων και γενικά για μι

Η άρδευση από νερά λιμνών γίνεται είτε με σήραγγα ή ανοικτό χάνδακα που παροχετεύει το νερό στο άνωτερο σημείο της αρδευτικής επιφάνειας, είτε κατόπιν μηχανικής ανύψωσής του με άντληση (άρδευτικά έργα Λαγκαδά).

Από τις πηγές το νερό χρησιμοποιείται ευκολότερα για αρδευτικούς σκοπούς, είτε οδηγούμενο απ' ευθείας μέσω αλάκων πρωτεύοντων και δευτερευόντων στις αρδευτικές μενες καλλιέργειες, είτε μετά προηγούμενη συγκέντρωσή του σε δεξαμενή.

Η άρδευση από υπόγεια ύδατα γίνεται μέσω πηγαδιών που εκμεταλλεύονται είτε ένα μόνο υδροφόρο στρώμα και ορίζοντα (ή μεγάλη αναλογία των συνηθισμένων πηγαδιών), είτε φλέβες νερού στο στρώμα αυτό. Τα άρτεσιανά φρέατα, που εκμεταλλεύονται περισσότερους υδροφόρους ορίζοντες—με άντληση συμπληρωματική ή χωρίς άντληση—, αποτελούν

έντατική γεωργική εκμετάλλευση, οι αριθμοί δε της συχνότητας των ξηρών μηνών που δίνουν οι διάφοροι μετεωρολογικοί σταθμοί της Ελλάδας επιβεβαιώνουν επίσης την ανάγκη αυτή.

— Οι μεγάλοι αριθμοί συχνότητας των ξηρών μηνών του χειμώνα που παρατηρείται κατά κύριο λόγο στο Βορειοδυτικό τμήμα της Ελλάδας δείχνουν ότι στην περιοχή αυτή επιβάλλεται η έγκαιρη αποχέτευση των νερών που περισσεύουν στα συνεκτικά εδάφη στις περισσότερες πεδιάδες.

— Η ανάγκη αυτή της αποχέτευσης των νερών που πλεονάζουν το χειμώνα και άνοιξη στην Ήπειρο επέβαλε από πολλά χρόνια πριν την έκτέλεση πολλών αποξηραντικών έργων επιφανειακής αποχέτευσης.

Στις περιφέρειες όπου οι υπάρχουσες αποχετευτικές τάφοι δεν συντηρούνταν καλά από τους κατοίκους όπως π.χ. σ' ολόκληρη την περιοχή του κάμπου Άρτας, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις περιοριζόταν σημαντικά από τη μεγάλη ύγρασία του εδάφους και μπορούσαν να εκμεταλλευθούν μόνο σαν βοσκές.

— Άλλες πάλι εκτάσεις από υπερβολική υγρασία του εδάφους τον χειμώνα είχαν τον κίνδυνο καταστροφής της σορᾶς και γι' αυτό καλλιεργούνταν μόνο με καλοκαιρινές καλλιέργειες κατά κύριο λόγο με καλαμπόκι.

— Στη Θεσσαλία οι αριθμοί συχνότητας των ξηρών μηνών το χειμώνα κυμαίνονταν μεταξύ 20, 30 μέχρι 50 %. Η αποχέτευση των δμβριων νερών που περισεύουν τη χειμερινή περίοδο είναι κι' εδώ απαραίτητη και μάλιστα στις πεδιάδες με μικρή κλίση και με συνεκτικά και μέτρια συνεκτικά εδάφη. Και στη Θεσσαλία από πολλά χρόνια είχαν εκτελεσθεί αποξηραντικοί τάφοι για την άμεση επιφανειακή αποχέτευση των δμβριων νερών που περισσεύουν, γιατί κι' εδώ μεγάλες εκτάσεις και μάλιστα της Λάρισας, Φαρσάλων, Καρδίτσας Τρικάλων και Τύρναβου καλλιεργούμενες με χειμωνιάτικα σιτάρια κινδυνεύουν από τη μεγάλη υγρασία τη χειμερινή περίοδο.

— Τα αποξηραντικά έργα πολλών χωριών στη περιοχή του κάμπου της Άρτας καθώς και της Λάρισας (Παρακάρλια έργα) και Φαρσάλων που έχουν μελετηθεί και εκτελούνται από την Αγροτική Τράπεζα (Τμήμα Γεωργικής Μηχανικής) μερικά απ' τα οποία έχουν αποπερατωθεί και λειτουργούν, έχουν σκοπό την προστασία και εξασφάλιση της χειμωνιάτικης καλλιέργειας σταριού από την υπερβολική υγρασία με την άμεση επιφανειακή αποχέτευση των δμβριων νερών που περισεύουν με ανοιχτές τάφους. Παρόμοια έργα έχουν μελετηθεί και θα χρηματοδοτηθούν για έκτέλεση από την Αγροτική Τράπεζαν και στα Σουλάνια—Ζούλιανη Τρικάλων, στο Τεκελί Καρδίτσας και στην περιοχή Τσουσάνης Λάρισας.

σήμερα πολύ μικρό ποσοστό του συνόλου των φρεμάτων (κυρίως Δυτική Πελοπόννησος και Μακεδονία κεντρική).

Ός προς τον τρόπο άντλησης του νερού από τα πηγάδια διακρίνουμε: 1) Με καταρρολή σωματικής δύναμης από τον αγρότη, είτε σε απευθείας άντληση με κουβάδες, είτε μέσω γερανιών ή αλυσίδας. 2) Με εργασία ζώου: μάγνα—μαγανοπήγαδα, αλυσίδες κ.λ.π. 3) Με εκμετάλλευση της δύναμης του ανέμου: ανεμαντλίες 4) Μέσω μηχανών έσωτερικής καύσεως πετρελαιοκίνητων, βενζινοκίνητων, είτε μέσω ηλεκτροκίνητων μηχανών.

Θά ήταν ενδιαφέρον να και χρήσιμη η κατάταξη των αρδευομένων εκτάσεων της Ελλάδας κατά τις ανωτέρω κατηγορίες προέλευσης του αρδευτικού ύδατος. Δυστυχώς η σχετική εργασία δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας.

Σύμφωνα με καταρτιζόμενη στατιστική της Διευθύνσεως Υδάτων του Υπ. Γεωργίας, σε 28 Γεωργικές υπηρεσίες που καταλαμβάνουν έκταση μεγαλύτερη από το ήμισυ της χώρας (Άρτης, Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας, Βοιωτίας, Δράμας, Έβρου, Εύβοιας, Ζακύνθου, Θεσπρωτίας, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καρδίτσας, Καρδίτσας, Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Κιλκίς, Κορινθίας, Κυκλάδων, Λαρίσης, Λέσβου, Λευκάδος, Ξάνθης, Πέλλης, Πρεβέζης, Ροδόπης, Τρικάλων, Φωκίδος, Χανίων), και που συμπληρώνουμε για τους κάμπους Μεσσηνίας, Αργούς και Αττικής με στοιχεία από αναφερθείσες ήδη μονογραφίες, οι αρδευόμενες σ' αυτή την περιοχή εκτάσεις, από 12.530 πηγάδια με άντλητικά μηχανήματα πετρελαιο - βενζινο - ηλεκτροκίνητα, άρτεσιανά και ζωοκίνητα (δεν περιλαμβάνονται δηλ. τα με χειροκίνητη άντληση και οι ανεμαντλίες), ανέρχονται σε 125.000 στρέμματα. Κατά συνέπεια η μέση αρδευόμενη κατά φρέαρ έκταση είναι 10 στρέμματα (9,976 στρ.).

Η δύναμη των μηχανών έσωτερικής καύσεως και των ηλεκτροκίνητων μαζί ανέρχεται σε 16.950 HP. δηλ. κατά μέσο όρο αναλογούν κατά μηχανή 5,4 HP. (μηχανές άκαθάρτου πετρελαίου συνήθως 3—10 HP, ηλεκτροκίνητες 1 1/2—7 HP.).

Ο αναφερθείς αριθμός των 12.530 φρεμάτων κατανέμεται ως εξής:

Ζωοκίνητα 9.409 = 75 ο/ο (3058 στις Κυκλάδες, 2133 στην Άργολική πεδιάδα), Πετρελαιοκίνητα 1.638 = 13 ο/ο (364 Κορινθίας, 334 Αττικής, 255 Βοιωτίας, 255 Θεσπρωτίας, 255 Θεσπρωτίας, 255 Θεσπρωτίας), Ηλεκτροκίνητα 1.240 = 10 ο/ο (576 Αττικής, 235 Αχαΐας, 101 Λέσβου), Βενζινοκίνητα 118 = 1 ο/ο, Άρτεσιανά 125 = 1 ο/ο (90 στον κάμπο της Μεσσηνίας).

Ο μικρός αριθμός των άρτεσιανών φρεμάτων, το μεγάλο ποσοστό των ζωοκίνητων άντλητικών μηχανημάτων και η μικρή αναλογία κατά άντλητικό μηχανήμα αρδευόμενη έκταση μαρτυρούν για την κατώτερη βαθμίδα της σύγχρονης εκμετάλλευσης των υπόγειων υδάτων στην Ελλάδα (68).

Από τα διαθέσιμα στοιχεία της Διευθύνσεως Υδάτων και της Διευθύνσεως Γεωργικής Υδραυλικής του Υπουργείου Γεωργίας προκύπτει ότι στην Ελλάδα τα χρησιμοποιούμενα το 1939 αρδευτικά ύδατα εξασφαλίζονται:

75 % από ποταμούς και ρεύματα
12,5 % > πηγές
10 % > πηγάδια
2,5 % > λίμνες

Όπως εκθέτουμε κατωτέρω στο Κεφάλαιο των δυνατοτήτων ανάπτυξης της έντασης της καλλιέργειας, τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν μικρό μόνο μέρος των δυναμένων να χρησιμοποιηθούν για άρδευση υδάτων της χώρας μας.

Για σύγκριση με τις αρδευόμενες καλλιέργειες άλλων χωρών, τόσο η Έγρησία Διεύθυνση Στατιστική του Ίνστιτούτου Γεωμίας της Ρώμης, όσο και η Έγρησία Στατιστική της Κοινωνίας των Εθνών, δεν παρέχουν στοιχεία άμεσα. Έχοντας όμως υπ' όψει την μεγάλη ανάπτυξη της έσπεριδοκαλλιέργειας (795 χιλ. στρέμ.), όρυζοκαλλιέργειας (400 χιλ. στρέμ.), των κηπευτικών (ολοκυνθόδη 473 χιλ. στρ., μελιτζάνες 140 χιλ. στρ., τομάτες 255 χιλ. στρ.) και των πο-

(63) Τα στοιχεία που δίνουν οι αγρότες μας στην εξασφάλιση αρδευτικού νερού μέσω άντλητικών εγκαταστάσεων δείχνουν και οι αλήθειες που έχουν υποβάλλει στο Υπ. Γεωργίας για την προμήθεια μέσω της UNRRA τέτοιων μηχανημάτων. Οι έγκεκριμένες από τις Γεωργικές Υπηρεσίες αιτήσεις—μετά επίτιμο έλεγχο της οικονομικοτεχνικής σκοπιμότητας εγκατάστασης άντλητικής μηχανής—ανέρχονται σε 6.500.

τιστικών κτηνοτροφικών φυτών (μηδική 750 χιλ. στρ.), στην Ισπανία (Στατιστ. στοιχεία του Ann. Int. 1935), επίσης τα μεγάλα αρδευτικά έργα της Δομβαρδίας και την σημαντική ανάπτυξη των αναφορθεσιών καλλιεργειών σ' όλη γενικά την Ιταλία (1,5 εκατομ. στρ. όρυζώνες, 600 χιλ. στρ. έσπεριδοειδή, 113 χιλ. στρ. τομάτες, 255 χιλ. στρ. πεπονιοειδή, 28,7 εκατομ. στρ. τεχνητοί λιμνώνες: Στατιστ. στοιχεία του Ann. Int. 1937), θεωρούμε πολύ πιθανό το ποσοστό των αρδευομένων καλλιεργειών σ' αυτές τις χώρες να είναι αίσθητά υψηλότερο από της Ελλάδας.

Άλλα και στην Άλγερία, τα μεγάλα τεχνικά έργα των Γάλλων (φράγματα—τεχνητές λίμνες, άγωγοί μεταφοράς υδάτων από φυσικές λίμνες σε ξηρικές περιφέρειες, άρτεσιανά) (64), προκάλεσαν σημαντική ανάπτυξη των αρδευομένων καλλιεργειών (115 χιλ. στρέμ. έσπεριδοειδή, 38 χιλ. στρ. μηδική το 1935). Επίσης στην Παλαιστίνη οι Εβραίοι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην άρδευση των αρδευτικών εκμετάλλευση της γης (από 30.000 στρ. έσπεριδοειδή το 1923 έφθασαν τα 300.000 στρ. το 1936) (65).

Στο Irrigation principles and practices (by O. W. Israel-sen, New York 1932, σελ. 2) βρίσκουμε τον κατωτέρω Πίνακα των αρδευομένων το 1930 εκτάσεων σ' όλο τον κόσμο:

Βόρειος Αμερική	στρ. 108.432.800	= 13,4%
Νότιος	> 26.703.600	= 3,3%
Ευρώπη	> 59.880.800	= 7,4%
Ασία	> 569.676.800	= 70,2%
Αφρική	> 41.373.800	= 5,1%
Ωκεανία	> 4.855.200	= 0,6%

Σύνολο στρ. 811.223.000 100.—

(Κατά δεδομένα του United States Bureau of Commerce).

Από τα 108.432.000 στρ. της Βορείου Αμερικής, τα 80.920.000 βρίσκονταν στις δυτικές πολιτείες των Ηνωμ. Πολιτειών (Καλιφόρνια κ. ά.).

Από τα ανωτέρω στατιστικά δεδομένα προκύπτει ότι οι αρδευόμενες το 1929 εκτάσεις στην Ελλάδα (1.785.000 στρ.) αποτελούσαν τα 3/10 των αρδευομένων καλλιεργειών της Ευρώπης και τα 0,2/10 του συνόλου των αρδευομένων στον κόσμο εκτάσεων.

Παρά την εξαιρετική σημασία της άρδευσης για την Ελλάδα, το Κράτος μόνο από το 1930 άρχισε να παίρνει τα πρώτα ειδικά μέτρα για την ανάπτυξή της (66).

Από τα μέχρι του τελευταίου πολέμου δεδομένα προκύπτει πως από τα ληφθέντα Κρατικά μέτρα, οι Νόμοι «Περί Αναγκαστικών Συνεταιρισμών έγγειων βελτιώσεων», «Περί προώθησεως της έντατικής καλλιέργειας», και «Περί έπιχορηγήσεως των υπό της ΑΤΕ εκτελούμενων έγγειοβελτιωτικών έργων» έδωσαν τα σχετικά καλλίτερα αποτελέσματα για την ανάπτυξη της αρδευτικής καλλιέργειας στην Ελλάδα, μέσα στα περιορισμένα πλαίσια εφαρμογής τους, υπό τα διατιθέμενα από το Κράτος και την ΑΤΕ οικονομικά και πισθανοαγκαστικά μέσα.

Χαρακτηριστικά της άσκησης της αρδευτικής πολιτικής είναι ή μη απ' ευθείας από το Κράτος έκτελεση των γενικότερων χαρακτήρα αρδευτικών έργων, αλλά ή ανάληψη και πραγματοποίησή τους από Έταιρσεις έξενες είτε Έλληνικές, στην καλλιέργεια δε περίπτωση από υπηρεσίες Δημοσίου Δικαίου και Συνεταιριστικές οργανώσεις. Το Κράτος εν γένει περιορίζεται στην εκδήλωση άιτησης και χωρίς σύστημα προπαγάνδας, σε περιορισμένη οικονομική και τεχνική ενίσχυση και κυρίως σε ρυθμιστική επέμβαση, διοικητική και νομική, κατά τη λήψη και εφαρμογή των μέτρων της αρδευτικής πολιτικής.

Αποτελεσμα αυτής της τακτικής είναι ή κατάτμηση της

(64) A. Bernard : L' Algerie. Paris 1931. R. Lespès : Pour comprendre l'Algerie. Alger 1937.

(65) Palestine Trade Catalogue. Tel-Aviv 1943.

(66) Νόμοι 4633/1930, 5555/1932, 6.75/1934, 1924/1939 «Περί αναγκαστικών συνεταιρισμών έγγειων βελτιώσεων». Νόμος 5033/1931, 5571/1932 «Περί εκτέλεσεως έργων έγγειων βελτιώσεων». «Νόμος 5531/1932 «Περί επενδύσεως φυσικών προστατευτικών δρυσυλικών μερών ορεινών όφελειας». Νόμος 4550/1930 «Περί Οργανισμού Διευθύνσεως Τεχνικών Έργων Υπ. Γεωργίας». Α. Ν. 19.11.35 «Περί ίδρύσεως Γενικής Διευθύνσεως Υδάτων παρά τῷ Υπ. Γεωργίας». Α. Ν. 204/1936 «Περί ίδρύσεως Ειδικού Ταμείου Υδραυλικών Έργων Μακεδονίας». Α. Ν. 485/1937 «Περί έπιχορήγησεως έγγειοβελτιωτικών έργων εκτελούμενων υπό της ΑΤΕ». Α. Ν. 101.1.937 «Περί Κώδικος Άγρ. Σοφείας». Α. Ν. 813/1937 «Περί προώθησεως της έντατικής καλλιέργειας».

μελέτης, επίβλεψης και του έλέγχου των μεγαλύτερων έργων, κάποτε δε και αυτής της εκτέλεσής τους, σε περισσότερες Έταιρείες, Οργανισμούς και Υπηρεσίες, και ή έλλειψη στενής υποχρεωτικής συνεννόησης και συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων Κρατικών και μη υπηρεσιών (Υπουργεία Γεωργίας, Συγκοινωνίας, Έσωτερικών—Άγροτικής Ασφαλείας Υγιεινής, ΑΤΕ κλπ. οργανισμοί).

Τέλος χαρακτηριστική εκδήλωση της αρδευτικής αυτής πολιτικής είναι η φειδώ του Κράτους στη χορήγηση των οικονομικών μέσων για την πραγματοποίηση των αρδευτικών έργων, ιδίως εκείνων που απαιτούν δέσμευση μακρόχρονη σημαντικών κεφαλαίων, που εξυπηρετούν όμως άκριτως αυτά μεγάλα στρώματα αγροτικού πληθυσμού και έχουν αποφασιστική βελτιωτική επίδραση στην Άγροτική οικονομία της χώρας.

Ουσιαστικά όλες οι ανωτέρω εκδηλώσεις είναι συνέπεια της έλλειψης γενικού προγράμματος εκτέλεσης των αρδευτικών έργων της χώρας μέσα στα πλαίσια μιας Σχεδιασμένης Οικονομίας.

Προσπάθεια για τον περιορισμό της κρατούσας αναρχίας στις αρδευτικές συνθήκες του τόπου και για τον συντονισμό των ενεργειών κατά τα κυριώτερα στάδια πραγματοποίησης του αρδευτικού έργου—πάντα όμως έξω από τα πλαίσια Σχεδιασμένης οικονομίας—άποτελεί ο Α. Ν. 481/1943 «Περί διοικήσεως και διαχειρήσεως των δι' αρδεύσεις χρησιμοποιούμενων υδάτων». Ο Α. Ν. αυτός δίδει μεγαλύτερες άρμο-

διότητες και δυνατότητες κρατικής επέμβασης, λόγω όμως της πολεμικής περιόδου δεν κατέστη δυνατόν να εφαρμοσθεί.

Όσον αφορά την συμβολή της Άγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος στην ανάπτυξη της αρδευτικής εκμετάλλευσης, σημειώνουμε πως σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία που χορηγεί η ίδια (Το έργο μιας δεκαετίας, σελ. 31 και 41 έφ.), κατά τη δεκαετία 1930—39 επί 1.525.694.000 δρχ. δανείων μέσης και μακράς προθεσμίας διετέθησαν για αρδευτικά έργα 134.885.000 δρχ. δηλαδή τα 8,8%, που αντιστοιχούν στα 0,56% του συνόλου των χορηγήσεών της.

Από τις ανωτέρω χορηγήσεις για αρδευτικά έργα, εκτελέστηκαν και οι «μικρές αρδευτικές εγκαταστάσεις» του Πίνακα XXI, από τις οποίες αρδεύθηκαν συνολικά 65.732 στρέμματα.

Ειδικότερα, από το ποσό των 134,9 εκατομ. δραχμών διατέθηκαν στους παραγωγούς 15 εκατομ. δραχμές, μόνον, (=11% των για αρδευτικά έργα δανείων και 1% των μισομακροπροθέσμων χορηγήσεων) για ζωοκίνητες αρδευτικές εγκαταστάσεις (μαγναποπήγαδα), από τις οποίες αρδεύθηκαν συνολικά 12.242 στρέμματα (έ. α. σελ. 71)· συνεπώς η χορηγηθείσα για την κατηγορία αυτή αρδευτικών έργων οικονομική ενίσχυση ανέρχεται π. μ. όρο σε δρχ. 5121 κατά εγκατάσταση, είτε δρχ. 1255 κατά αρδεύσιμο στρέμμα· το υπόλοιπο της δαπάνης κατεβλήθη από τον ιδιοκτήτη.

ΠΙΝΑΚΑΣ XXI.

Μικρές αρδευτικές εγκαταστάσεις χρηματοδοτηθείσες από την ΑΤΕ (1930—39) (67)

Γεωγραφικά διαμερίσματα	Πετρέλαιο-ηλεκτρικές	Μάγνανα	Άντρες	Φρέατα κοινά	Άρτεσιανά	Δεξαμενές	Αρδεύσιμα στρέμματα	Αναλογία % αρδευμένων στρεμμάτων
Θεσσαλία	26	83	17	4	—	7	4.843	4
Στερεά Έλλάς—Εύβοια	360	703	121	113	—	58	19.172	29
Πελοπόννησος	275	853	2	295	49	64	15.558	24
Κυκλάδες	9	191	—	116	—	65	1.003	1,5
Ίονιοι νήσοι	4	55	—	17	—	12	1.850	3
	674	1.885	140	545	49	206	42.426	64,5
Μακεδονία	24	453	5	522	118	15	8.605	13
Ήπειρος	6	67	—	42	—	20	1.873	3
Κρήτη	27	302	46	27	—	53	8.970	13,5
Νήσοι Αρχιπελάγους	11	123	1	72	—	43	2.628	4
Δυτική Θράκη	47	99	4	30	—	—	1.230	2
	115	1.044	55	693	118	131	23.306	35,5
	789	2.929	195	1.138	167	337	65.732	100.—

ΠΙΝΑΚΑΣ XXII.

	Δαπάνη ανά στρέμμα φρέατος	Βάθος πύθμιος φρέατος, μ.	Δαπάνη άντλ. συστήματος δρχ.			Αρδεύσιμη μέση έκταση στρέμματα	Δαπάνη κατά αρδεύσιμ. στρ. δρχ.		
			Μάγνανα ζωοκίνητα	Πετρέλαιο-ηλεκτρ. 6 HP	Ηλεκτροκίνητα 6 HP		Μάγνανα ζωοκίνητα	Πετρέλαιο-ηλεκτρ. 6 HP	Ηλεκτροκίνητα 6 HP
Πεδιάς Άργους (1)	18.515 (α)	12	29.515	68.465	40.651	20	1.478	3.423	2.033
» Μεσσηνίας (2)	9.600 (α)	8	24.850	56.300	38.300	10	2.485	5.680	3.830
» Χανίων (3)	8.500 (β)	10	19.900	58.500	32.500	5	3.980	11.700	6.500
Περιφ. Ξυλοκάστρου (4)	9.400 (β)	8	17.400	56.000	—	5	3.480	11.200	—

(1) «Η Άγροτική πεδιάς», σελ. 107 και 279.

(2) «Ο κάμπος της Μεσσηνίας», σελ. 99 και 268.

(3) «Η πεδιάς των Χανίων» (58).

(4) «Η περιφέρεια Ξυλοκάστρου—Δερβενίου Ν. Άναγνωστοπούλου».

Ν. Αϊβαλιωτάκη, Αθήναι 1939, σελ. 46 και 151.

(α) Έπένδυση με δακτυλίους beton.

(β) Έπένδυση με ασύνδετη τοιχοποιία.

Τη δαπάνη μετατροπής σε αρδευτική καλλιέργεια κατά τα τελευταία προ του πολέμου χρόνια 1937—39, μέσω εγκατάστασης άντλητικού συστήματος, και την αναλογούσα επιβάρυνση κατά αρδεύσιμο στρέμμα, δείχνει για όρισμένες μελετηθείσες περιφέρειες ο Πίνακας XXII.

Η σημαντική διαφορά στη δαπάνη εγκατάστασης μεταξύ του ζωοκίνητου συστήματος και των μηχανοκίνητων, μαζι

Σ. ΜΑΞΙΜΟΥ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

(Δεύτερο Μέρος)

Μέσα στο σημερινό οικονομικό χάος, όπου όλη η «σοφία» των οικονομολόγων της δεξιάς, σταματά μπροστά στην άχαλινωτη επιθυμία και επιδίωξη των ανθρώπων της ολιγαρχίας, να εκμεταλλευθούν τυφλά και ως το τέλος την κοινωνική και πολιτική «επιτυχία» των ξένων δπλων κατά τον Δεκέμβριο, η οικονομική δράση της εαμικής αυτοδιοίκησης ύψωνεται σαν ένα πελώριο οικοδόμημα λαϊκής δημιουργικότητας και συμπυκνωμένου μόχθου, που φωτίζει το στερέωμα μας, όπως ένας φάρος ελευθερίας. Όταν σκεφθεί κανείς τα μηδαμικά ή και άρνητικά αποτελέσματα που μεταδεκαβρινοί έχουνε «επιτύχει» ως τα τώρα, σε σύγκριση με τα πολιτικά μέσα που διαθέτουμε και με τις τεράστιες βοήθειες που τους έχουνε δοθεί—εκατομμύρια και εκατομμύρια λίρες και συνάλλαγμα, βοήθειες της Ο. Ύ. ν. ρ. α. και παραγγελίες—δεν μπορεί να μην σταματήσει με σεβασμό μπροστά στο λαϊκό έργο της ανασυγκρότησης, που η αυτοδιοίκηση επέτυχε στην Μακεδονία και την Θράκη Ισμή Ένα βοήθη δέ και στην Τρίπολη της Πελοποννήσου με μοναδικά εφόδια την εργασία του λαού, την έθελοντική κινητοποίησή του προς το κοινό συμφέρον.

Όταν βλέπουμε σήμερα με τα ίδια μας τα μάτια να με-

μετά λουπάμε τα όφελήματα από τη χρήση του ζώου στις άλλες ανάγκες της αγροτικής εκμετάλλευσης, εξηγεί τη διατήρηση του υψηλού ποσοστού των ζωοκίνητων άντλητικών συστημάτων, ιδίως στις μικρές αγροτικές εκμεταλλεύσεις των 1 - 5 αρδευόμενων στρεμμάτων, παρά τα γνωστά προτερήματα της μηχανοκίνητης εγκατάστασης.

Πετρελαιοκίνητες και ηλεκτροκίνητες εγκαταστάσεις σχετικά λυχνύς (6 HP.) μπορούν εν γένει, υπό τις κρατούσες οικονομικές συνθήκες, να εγκαθιστούν μόνο οι μεγαλύτερες αρδευτικές εκμεταλλεύσεις, των 10 στρ. και πάνω. Η εγκατάστασή τους σε μικρότερες επιβαρύνει πολύ την αρδευτική εκμετάλλευση και στέκεται οικονομικά μόνο στις πολύ έντατικές εκμεταλλεύσεις (κηπευτικές κοντά στις πόλεις με συνεχή, διαδεχόμενη, καλλιέργεια).

Είναι όμως φανερό πως με μια συνεταιριστική οργάνωση των μικρών αρδευτικών εκμεταλλεύσεων, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί παντού η μηχανική άντληση, και με λυχνύς ακόμη από τις συνήθως χρησιμοποιούμενες μηχανές, γιατί με την αρδευση μεγάλης έκτασης, όλων των συνεταίρων, η κατά στρέμμα επιβάρυνση θα ήταν πολύ μικρή.

Έχοντας υπ' όψει πολλές περιοχές αρδευτικής εκμετάλλευσης υποστηρίζουμε πως στο μέγιστο ποσοστό των ατομικών αρδευτικών εγκαταστάσεων, η απόδοση του άντλητικού συστήματος (στην εποχή της έντατικότερης αρδευσης λαμβανομένη), είναι πολύ μικρότερη από τη μέγιστη δυνατή απόδοση τόσο του πηγαδιού σε νερό όσο και της μηχανής σε άντλητική ενέργεια.

Μία σχετική έρευνα θα ήταν πολύ χρήσιμη, γιατί θα καθόριζε το χρησιμοποιούμενο σήμερα ποσοστό της δυνατής παροχής νερού και της δύναμης των εγκαταστημένων μηχανών, ποσοστό που σε πολλές περιπτώσεις θα βρισκόταν κάτω του 50%.

Όσον αφορά την αρδευση από πηγές—ποταμούς—ρεύματα, ή παροχθείσα (1930 - 39) κατά στρέμμα οικονομική ενίσχυση από την Α.Τ.Ε. ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 456 δρχ. (μέσος όρος 28 έργων, έ. α. σελ. 71 έφ.).

Ανεξάρτητα από το γεγονός της μεγαλύτερης εν γένει παροχής των ποταμών—πηγών—ρευμάτων και της έλλειψης άντλητικής εγκατάστασης που δικαιολογεί μικρότερη κατά στρέμμα δαπάνη εφαρμογής αρδευτικής εκμετάλλευσης, μπορεί να θεωρηθεί βέβαιο, πως η Α.Τ.Ε. χρηματοδότησε τα έργα εκείνα που παρείχαν εξαιρετικές δυνατότητες, με ένα ελάχιστο δαπάνης, να εξασφαλίσουν αρδευση σημαντικών

ταρέπεται ολόκληρη η υπόθεση της οικονομικής ανασυγκρότησης και της λαϊκής ευημερίας, σε μια άχαρακτήριστη αγοραπωλησία χρυσού, όταν πάνω σ' ένα σχεδιαζόμενο προϋπολογισμό από 1400 τόσα δ. ρ. ε., αναγράφονται, ύστερ' από τόσες και τόσες άντεγκλήσεις ανάμεσα στα Υπουργεία, 100 δις και μόνο, για έργα οδικά και συγκοινωνίας, ενώ ο ίδιος ο προϋπολογισμός αφιερώνεται κατά το 1/2 σε πολεμικές παρασκευές, δεν μπορούμε να μην υψώσουμε τα δικά μας τα στοιχεία και τα δικά μας τα γεγονότα, ασύγκριτα σε υπεροχή και σε ενδιαφέρον. Για την ίδια την ενημέρωση των αναγνωστών του «Ανταύου» δίνουμε σήμερα μερικά αποσπάσματα από την έκθεση του Δημοτικού Συμβουλίου Καβάλλας, όπως λειτουργήσε και έδρασε κατά το χρονικό διάστημα το μεταξύ Σεπτεμβρίου 1944 και Γεννάρη 1945:

«Αμέσως με την φυγή των κατακτητών Βουλγάρων που άφησαν μια Πόλη ρημαγμένη, και στραγγισμένη οικονομικά, η προσωρινή Δημοτική διοίκηση και κατόπιν η εκλεγμένη από τον Λαό είχε να αντιμετωπίσει ποικίλα προβλήματα κοινωνικών και οικονομικών, περισυλλογής και νοικοκυροσύνης, με τα όποια καταπίεστηκαν άμεσα και αποτελεσματικά.

εκτάσεων, ώστε να παρουσιάζεται η ανώτερο μικρή κατά στρέμμα επιβάρυνση από δανεισμό της Α.Τ.Ε.

Συνοψίζοντας τ' ανωτέρω, θεωρούμε χαρακτηριστικό της πιστωτικής πολιτικής της Α.Τ.Ε. το γεγονός πως παρά τη μικρή δαπάνη εγκατάστασης αρδευτικής εκμετάλλευσης από πηγάδια, και ακόμη περισσότερου από επιφανειακά ύδατα, και παρά τα έκτεθέντα μεγάλα όφελήματα αρδευτικής εκμετάλλευσης της γης—που τόσο γνωρίζει και διακηρύσσει και η ίδια η Α.Τ.Ε. (έ. α. σελ. 40 έφ.)—, οι χορηγήσεις για αρδευτικές εγκαταστάσεις αποτελούν, όπως αναφέραμε, μικρότατο ποσοστό των μεσομακροπρόθεσμων δανείων της και του συνόλου των χορηγήσεών της.

Παρά την περιορισμένη Κρατική βοήθεια στην επέκταση της αρδευτικής καλλιέργειας, ο αγροτικός μας πληθυσμός, έχοντας κατανοήσει τα μεγάλα παραγωγικά όφελήματα από την εφαρμογή της, καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τη μετατροπή μέρους της καλλιέργειας του σε αρδευτική.

Στις περιοχές της χώρας που αναπτύχθηκε η αρδευτική καλλιέργεια τα θετικά αποτελέσματά της στην οικονομική και κοινωνική ζωή του πληθυσμού είναι καταφανή: ένταση της καλλιέργειας, ανάπτυξη της δενδροκομίας και της κηπευτικής που φθάνει σε μερικές περιοχές σε πλήρη μεταβολή των καλλιεργητικών συστημάτων, σύγχρονη βελτίωση της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης* τελικό αποτέλεσμα, αίσθητη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των αγροτών και αγοραγών και σχετική αύξηση του βιωτικού επιπέδου των.

Τα αποτελέσματα θα ήταν σημαντικότερα και η κατάσταση των περιφερειών αυτών θα βελτιωνόταν περισσότερο, αν η Κρατική παρέμβαση έφθμιζε—τουλάχιστον—τα κυριώτερα προβλήματα της σύγχρονης αρδευτικής καλλιέργειας (συνθήκες ιδιοκτησίας και χρήσης του αρδευτικού νερού, περιπτώσεις ληστρικής εκμετάλλευσης του υδροφόρου ορίζοντα κ.λπ.), αν βελτιώνε τις συνθήκες συγκοινωνίας, έμπορου και βιομηχανοποίησης των προϊόντων, και επέταζε τα πιο απαραίτητα μέτρα βελτίωσης της κρατούσας κατάστασης των περιοχών αυτών στον τομέα της αγροτικής ασφάλειας, οργάνωσης και λειτουργίας των Συνεταιρισμών, τεχνικής μόρφωσης, λαϊκής υγιεινής (έλονοσία), και καταπολέμησης των ασθένειων της Γεωργικής παραγωγής.

* Ακολουθεί: Η ανάπτυξη του Ζωοτροφικού συστήματος.

Η οργανωτική δράση του Δημοτικού Συμβουλίου περιλάμβανε φυσικά κατά πρώτο και κύριο λόγο την εργασία των διαφόρων υπηρεσιών του Δήμου, που αποτελούν τον πρωταρχικό όρο καλής και συντονισμένης εξυπηρέτησης του Λαού της Καβάλλας.

Με καθοδηγητή τον Κώδικα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης το Δημοτικό Συμβούλιο προχώρησε στην εφαρμογή του πρώτου κοινωνικού και έν μέρει οικονομικού προγράμματός του, έχοντας πολύτιμους βοηθούς τα 14 Συνοικιακά Συμβούλια, που κυριολεκτικά είναι τα 14 μάτια του Δήμου μέσ' στη Πόλη.

Στην όλη δράση του, οργανωμένη και συντονισμένη, το Δημοτικό Συμβούλιο πέτυχε ικανοποιητικά αποτελέσματα και οι δημόσιες οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, βρίσκουν βοήθη και συμπαράσταση των και προστάτην τον Δήμο για τα δίκαια αιτήματά των.

Στο 5μηνο διάστημα πραγματοποιήθηκαν από διάφορους πόρους έσοδα 25.110.922 λέβα και έσοδα 24.288.491 λέβα και αυτό χωρίς οι δημόσιες να επιβαρυνθούν με φορολογίες άμεσες ή δικαιώματα και τέλη για προσφερόμενες θετικές υπηρεσίες, δικαιώματα που προβλέπονται από την Νομοθεσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η Αυτοδιοίκηση που ζή την οικονομική πραγματικότητα της πόλης, που ύστερα από την βίαιη, αρπακτική και άπομπητική πολιτική του κατακτητή, κλονίστηκε συθέμελα τόσο στο παραγωγικό επίπεδο της περιοχής, όσο και στο εργατικό και επαγγελματικό πεδίο του Κέντρου, η Αυτοδιοίκηση έχει περιωρισμένους πόρους για την εκτέλεση της τόσο έκτετατης αρμοδιότητάς της σ όλες τις εκδηλώσεις της κοινωνικής ζωής.

Φυσικά πηγή της οικονομίας της είναι η ίδια η οικονομία των δημοτών της, που απολαμβάνουν τους καρπούς της δημοτικής δραστηριότητας.

ΥΔΡΕΥΣΗ

Την κοινωφελή αυτή εκμετάλλευση την όργανωσε η Αυτοδιοίκηση κατά τον καλλίτερο δυνατό τρόπο και εξυπηρετεί τις ανάγκες της πόλης σε νερό τμηματικά και δοσιμένες δρές μόνο, για να πραγματοποιηθεί κάθε δυνατή οικονομία σε πετρέλαιο και λάδια. Μέχρι τέλους Γενάρη η τροφοδότηση της πόλης σε νερό φτάνει τα 110.000 κυβικά.

Τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν φτάνουν τα 889.188 λέβα για λειτουργία του αντλιοστασίου και έπισκευές δικτύου. Τέτοιες έπισκευές έγιναν σε διάφορα τμήματα της Πόλης. Λεπτομερώς έγιναν οι εξής εργασίες:

Βελτιώσεις δικτύου σε διάφορους δρόμους, αντικατάσταση 600 μ. σωλήνων, τοποθέτηση 400 μέτρων δι' επέκταση δικτύου εις 'Αγ. Παρασκευήν, εις δδόν Καρτάσιου κλπ.

Σε άλλα τμήματα αντικαταστάθηκαν μέτρα δλόκληρα δικτύου ώστε με τα υπάρχοντα μέσα να εξοικονομηθεί η κατάσταση. Η νενόμενη δαπάνη είναι μεγαλύτερη από τα 889.000 λέβα, διότι δεν υπολογίστηκε άφιστα πετρέλαιο, λαδιού και φθορά μηχανών και υλικού, μολύβι δε με τα άπαραίτητα ανταλλακτικά ξεπερνάει τα 2 εκατομμύρια.

Μεγάλα ταύτα η Αυτοδιοίκηση λόγω της οικονομικής έξαθλιώσεως της πόλης δεν έπεβάρυνεν τους δημόσιους με κανένα δικαίωμα ύδρευσης για τους που ύδρευονται από τις βρύσες, ούτε και άξια νερού που έδωδουν όσοι έχουν ύδραυλική εγκατάσταση στα σπίτια τους.

ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ

Μέχρι τέλους του Γενάρη η παραγωγή σε κιλοβάτ, του Ενοστασίου έφθασε σε 4 μήνες τα 225.000 κιλοβάτ, από αυτά δε για φωτισμό και κίνηση της πόλης δόθηκαν 175.000 περίπου κιλοβάτ.

Στο 5μηνο διάστημα έγιναν άπειρες συντηρήσεις δικτύου που βρέθηκε σε άσχημα χάλια λόγω της άδυναμίας που είχαν οι Βούλγαροι να άφαιρούν και να κλέβουν χάλια σύρματα, ρολόγια και έξαρτήματα. Έπισκευές έγιναν σε διάφορα σημεία της πόλης, μικροεπεκτάσεις δικτύου, συνδέσεις 272 νέων καταναλω-

τών, συντηρήσεις γραμμών, ύποσταθμών και γενικά γίνονται διαρρυθμίσεις που να έξυπηρετήσουν τον κόσμο με τις περιωρισμένες δυνατότητες που ύπόρχυν.

Σχετικά με τις μηχανές που λειτουργούν, έξυπηρετούμεθα τώρα με μία ηλεκτροπαραγωγό ομάδα που εργάζεται με γκαζόζεν με περιωρισμένη παραγωγικότητα, γιαυτό και έχουμε τμηματικό φωτισμό της πόλης, που σόν τώ χρόνω θα βελτιώσουμε, προσαρμόζοντας το ύφιστάμενο δίκτυο στις πραγματικές ανάγκες και δυνατότητες.

Προηγούμενως και η μεγάλη ηλεκτροπαραγωγική ομάδα 865 ίππων λειτουργούσε με γκαζόζεν, αλλά η τεχνική εξέτασή της έβγαλε το συμπέρασμα ότι αν συνεχιζόταν η λειτουργία της θα καταστραφόνταν άναπάνδρωτα και με την έλλειψη ανταλλακτικών θα καταντούσε παληοσίδηρο.

Γιαυτό περιορίζοντας προσωρινά την έξυπνέτηση των φωτιστικών άναγκών 4.000 περίπου καταναλωτών, πρέπει να έκτιμήσουν την άπόφαση αυτή, σώζουμε μία μηχανή, που μελλοντικά θα είναι έξυπνερτική για φωτισμό, κίνηση και έφεδρική μηχανική δύναμη.

Σχετικά με τα τιμολόγια τα κρατήσαμε παρά τη δυσανάλογη αύξηση των έξόδων, σε χαμηλά επίπεδα μέχρι τέλους του Νβρη. Δηλαδή 14 λέβα, ένω το κόστος είναι πάνω από 45 λέβα.

Έπειδή ειδικά για τον ηλεκτρισμό, έξυπνερτείται μερίδα μόνο των δημοτών, όσοι έχουν ηλεκτρική εγκατάσταση, πρέπει τα έξοδα να καλύπτονται από τα έσοδα γιατί δεν είναι σωστό ο Δήμος να χαρίζεται σε μερίδα δημοτών σε βάρος των οικονομικών του, με τα όποια θα καλύψη γενικώτερες άνάγκες της Αυτοδιοίκησης, δι' αυτό και ψήφισε το Δημ. Συμβούλιο νέο τιμολόγιο των 50 λέβα κατά κιλοβάτ για τον Δεκέμβρη και Γενάρη, για να καλύψη τα ειδικά έξοδα του Έργοστασίου, χωρίς ο Δήμος να έπιδιώξη κανένα κέρδος ή περίσσειμα.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ - ΕΡΓΑ

Έκτός από τα έξωραϊστικά έργα που γίνονται στην πόλη, στα πάρκα και στους κήπους, πάνω στα όποια έχουμε φαρδύ πρόγραμμα η Αυτοδιοίκηση ανέλαβε την εκτέλεση έργων όδοποιίας και ύπονόμων, των όποιων η δαπάνη προύπολογίστηκε σε 4 εκατομμύρια.

Οι δρόμοι που σχεδιάστηκαν να κατασκευασθούν είναι οι δρόμοι Νικηφόρου Ούρανο, 'Αγ. Βαρβάρας, Τεμπών και Θερμοπυλών. Η εργασία όδοποιίας άρχισε από καίρι. Οι ύπόνομοι θα γίνουν στους δρόμους 'Ηρας, δυτικής και άνατολικής περιφέρειας Προφήτου 'Ηλία, 'Αγ. 'Αθανασίου και 'Αγ. Βαρβάρας.

Έκτός από τις κατασκευές αυτές η Τεχνική ύπηρεσία άσχολήθηκε με ειδικά συνεργείο εις την έπισκευή 36 δρόμων μεσ' τη πόλη και εις την έπισκευή ύπονόμων εις 36 άλλα τμήματα.

Έπισκεύασε διάφορα άλλα κτίρια και περίπτερα δημοτικά (Ηλεκτρικό Έργοστάσιο, Σανατόριο, Ποινικές Φυλακές, Λαϊκή Φαρμακείο κλπ) και κτεδάφισε 8 έτοιμορρόπους τοίχους και κτίρια για την ασφάλεια των δημοτών.

Η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε για τις ποικίλες αυτές και σπουδαίες έργαίτες άνέρχεται στο ποσό των 1.296.401 λέβ, δηλαδή 5,3% του συνόλου των έξόδων, που στους προηγούμενους μήνες να είναι μεγαλύτερη λόγω της συνεχιζόμενης όδοποιίας και κατασκευής ύπονόμων. Στο σημείο αυτό σημειώνουμε πως παρουσιάζονται κάποια καθυστέρηση στη δουλειά γιατί λείπουν οι τεχνίτες μινάδοιο — λτόμοι που θα έπαιζαν τους κυβολίθους της ύδοποιίας Σε συνεργασία με το Έργατικό Κέντρο θα λυθεί σύντομα το ζήτημα της έξοικονόμησης τεχνιτών.

Δέν ξεφεύγει βέβαια από την προσοχή κανείς η σημασία των γενόμενων έργαίσιων όδοποιίας και ύπονόμων, είτε για νέα έργα πρόκειται είτε για έπισκευές η συντηρήσεις διότι εκτός από την καθαρά δημοτική άποψη των έργων κοινής ωφέλειας και έξυγανσης της πόλης, έχουν σημασία από την άποψη άπορροφής

Η "ΕΠ - ΑΝ", ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Η Έταιρεία «ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ» έλαβε πρόσκληση να συμμετάσχει τον Ιούλιο στο Λονδίνο σ' ένα διεθνές επιστημονικό συνέδριο, που θάχει σόν σκοπό τη κατάσταση ενός καταστατικού για μία διεθνή όργάνωση των επιστημόνων. Η έργασία της Έταιρείας «ΕΠ - ΑΝ» που άφορα και τη σύμφιση των πνευματικών δεσμών με τους επιστήμονες όλων των χωρών σε δημοκρατικές βάσεις, έγινε γνωστή στο έξωτερικό και έλπίζουμε ότι πολύ σύντομα θα άποκτήσει έπαφή και θα έπιτύχει την ανταλλαγή επιστημονικής πείρας με έγκυρους επιστημονικούς όργανισμούς του έξωτερικού. Η πρόσκληση της στο συνέδριο μαρτυράει για το ένδιαφέρον που προκαλεί η έργασία των άντιφασιστών, δημοκρατών επιστημόνων της χώρας μας στο έξωτερικό.

Παραδέτομε τη σχετική πρόσκληση καθώς και το έξαιρετικό ένδιαφέρον σχέδιο του προτεινόμενου καταστατικού για μία διεθνή όργάνωση επιστημόνων και κατάλογο των επιστημονικών όργανισμών κλπ. που έχουν προσκληθεί.

ΕΝΩΣΙΣ ΟΡΓ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

15 Half Moon, δδός Piccadilly, Λονδίνο, W.1.

Προτάσεις για μία διεθνή Συνδιάσκεψη και για την ίδρυση Διεθνούς Όργανισμύ Έπιστημόνων.

1) Για την έπιτευξη των άποφάσεων, οι όποιες πάρ-

άνέργων, γιατί άπασχολούν σήμερα 143 εργάτες και τεχνίτες έβδομαδιαίως.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

Από την πρώτη μέρα η Αυτοδιοίκηση ίδρυσε το Γραφείο Έπισιτισμού και Κοινωνικής Πρόνοιας. Η δράση πραγματικά του Γραφείου αυτού με τα φτωχικά μέσα είνε αξιοσημείωτη.

Από τις πρώτες φροντίδες του ξεχωρίζει η μέριμνα για τη χορήγηση ψωμιού σδλους τους κατοίκους της πόλης, με δωρεάν χορήγηση στους άπόρους.

Από την άλλη μερίμνησε για τη διανομή τροφίμων. Από τις 13 του Σεπτεμβρίου μέχρι 10 του Φλεβάρη διέθεσε 407.226 κιλά ειδή διατροφής και πρώτης ανάγκης. Ζάχαρη 39.627 κιλά, φασόλια 71.824 κιλά, άλάτι 128.579 κιλά, λάδι 18160 κιλά, μπιζέλια 15.235 κιλά και διάφορα άλλα ζυμαρικά, πατάτες, κρεμμύδια, σαπούνι κλπ. Από τις ποσότητες αυτές 136.814 κιλά μοιράστηκαν στη πόλη μας, 6.539 κιλά δόθηκαν στο Νοσοκομείο και Κοινωνικά Ίδρύματα και 9.771 κιλά δόθηκαν σε άρρώστους βάσει συνταγών Ιατρών.

Έπίσης μοιράστηκαν 8.360 κουτιά σπέρτα και στους άσθενείς 16.000 πορτοκάλια και μανταρίνια.

Διά τα ειδή ύποδύσεως φρόντισε για την κατεργασία ψιδών και χονδρών δερμάτων. Έδόθησαν διατακτικά και κατασκευάστηκαν η κατασκευάζονται παπούτσια διά πολλές, καινούργια 663 ζεύγη και τόσκα 1000 ζεύγη.

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΩΝ, ΚΕΝΤΡΟΥ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΚΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Ίχθυοτροφεία.— Η Αυτοδιοίκηση έστρεψε εκ των πρώτων την προσοχή της εις τα ίχθυοτροφεία της περιοχής δηλαδή της Κεραμωτής, Κούμπουρνου, Κορύσσου και Βάσοβας. Ο πλούτος των ίχθυοτροφείων αυτών συνετέλεσε στην ίκανοποίηση των άναγκών διατροφής του πληθυσμού, ένω από την άλλη οι τιμές κρατήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα.

Το ένδιαφέρον δηλαδή της Αυτοδιοίκησης δέν ήταν άπλως ταμειακό αλλά πρώτιστα έπισιτιστικό. Η παρα-

θηκαν στις συγκεντρώσεις του Φεβρουαρίου (βλέπε κατ. I) η Βρετανική Ένωσις Οργ. Έπιστημόνων έσχεδίασε ένα καταστατικό (βλέπε κατ. II), το όποιο τώρα κατέθηκε προς συζήτηση στους όργανισμούς και ιδιώτας άναφερομένους σόν κατάλογο III.

2) Προτείνεται περαιτέρω η σύγκλησις μιάς εισηγητικής Συνελεύσεως για την ίδρυση της προτεινόμενης Όμοσπονδίας στο Λονδίνο τον Ιούλιο 20 - 21 - 1946 στο Μέγαρο βιομ. Αερίδωτος πλατεία Γκερόβενor S. W. Αυτή η ήμερομηνία προτιμήθηκε γιατί από τις 9 - 20 Ιουλίου θα γίνει η Έπίσημη Έπιστημονική Δημοκρατική Συνέλευσις, από τις 9 - 20 Ιουλίου θα γίνουν οι τελετές της Βασιλικής Έταιρίας Νεύτων, το Διεθνές Συμβούλιο των Έπιστημονικών Ένώσεων θα έχει Συνέλευση από 22 - 24 Ιουλίου και η Συνέλευσις της Φυσικής Έταιρίας, Χαμηλών Θερμοκρασιών και θεμελιωδών μορίων. Γι' αυτό θεωρήθηκε ότι η παραπάνω ήμερομηνία δίνει καλλίτερη εύκαιρία στους άντιπροσώπους των άλλων χωρών να παρευρίσκονται στη Μεγάλη Βρετανία.

3) Ένα εισηγητικό σημείωμα για τη συνδιάσκεψη επισυνάπτεται (IV).

4) Παρακαλείσθε να δώσετε προσοχή στο προτεινόμενο σχέδιο, βελτιώσεις, διορθώσεις και σχόλια να σταλούν στη Βρετανική Ένωση Έπιστημόνων, στην

γαγή των ίχθυοτροφείων έφθασε τα 106.599 κιλά, που μαζί με τα 195.721 κιλά ψάρια της άνοικτης θάλασσας, σύνολο 302.320 κιλά, τροφοδότησε τον πληθυσμό όχι μόνο της Καβάλλας αλλά και της περιοχής όλοκληρου. Σε 34 πόλεις και χωριά διετεθήσαν περίπου 37 τόννοι ψάρια, ένω το ύπόλοιπο διετεθήκε στη πόλη.

Κέντρο Λαχανικών.— Το Κέντρο Λαχανικών έξυπνερτεί τους μικρούς λαχανοπαραγωγούς με την προσφορά των ύπηρεσιών του. Στο πεντάμηνο διάστημα μέσω του Κέντρου Λαχανικών διετεθήκαν 190.000 κιλά λαχανικά άξίας 2.483.000 λέβα.

Λαχανοκήτριο και Έκκοκιστήριο.— Για την έξυπνέτηση των άναγκών της πόλης και της περιοχής η Αυτοδιοίκηση έθεσε σε λειτουργία το Λαχανοκήτριο και έκκοκιστήριο. Στο 5μηνο διάστημα λαχανοκήτριο μόνο 826 κιλά και βτυβάκι 266 κιλά, ένω στο έκκοκιστήριο πέρασαν 11.676 κιλά βαμβάκι με σπόρο, από το ποσό δε αυτό λαναρίστηκαν 5106 κιλά. Το βαμβάκι πρόέρχεται από την περιοχή Σερρών.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η λειτουργία του θεσμού της Αυτοδιοίκησης δίνει τόσο πλατεία και γενικά άουριδιότητες στο Δημό, ώστε δέν μπορούσε να καθυστερήσει στο μορφωτικό επίπεδο. Συνδυασμένα και παράλληλα με το Νομαρχιακό Συμβούλιο, ο Δήμος ήλθε σε οικονομική ένίσχυση της λαϊκής εκπαίδευσης κατώτατης, μέσης, και Νυκτερνής Σχολής.

Σε συνεργασία με την έπισημία δημοτικών σχολείων ανέλαβε ο Δήμος την συντήρηση 9 δημοτικών σχολείων με 55 δασκάλους και 10 καθ' ύλην άρμοδιότητα μέχρι τέλους του Γενάρη 1.657.525 λέβα για μισθοδοσία προσωπικού και συντήρηση κτιρίων. Έκτός από τα δημοτικά σχολεία έξασφάλισε την λειτουργία της Πρακτικής Έμπορικής Σχολής και ενός Άρμενικού δημοτικού σχολείου. Οι μαθητές στα δημοτικά είναι 5450, στην Νυκτερνή Σχολή 250 και στο Γυμνάσιο που ένισχύθηκε μερικά, 750 μαθητές. Το σύνολο των έξόδων εκπαίδευσης φθάνει τα 6,8% των όλων έξόδων. Η μηνιαία έπιβάρυνση τώρα φτάνει τα 600.000 λέβα.

άνωτέρω διεύθυνση όσο το δυνατό συντομώτερο, ώστε να τυχόν τροποποιημένο σχέδιο καταστεί δυνατό να ετοιμασθεί για τη Συνδιάσκεψη.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο οικονομικό ζήτημα και πρέπει να ληφθεί υπό σημείωση, ότι ο 'Οργανισμός θα επιδιώξει να έχει μια τουλάχιστο μόνιμη υπηρεσία.

Σχόλια και εισηγήσεις πρέπει να σταλούν, επίσης και για τα άλλα σημεία του σχεδίου ιδιαίτερα για το ζήτημα της άμεσου μελλοντικής δουλειάς της προτεινόμενης Συνδιάσκεψης.

5) Κάθε 'Οργανισμός πρέπει να δηλώσει, αν είνε σε θέση να στείλει ένα τουλάχιστο και όχι περισσότερους τών τριών αντιπροσώπων και οι ιδιώται πρέπει να δηλώσουν, αν θα μπορέσουν να φροντίσουν την υπόδειξη ενός καταλλήλου αντιπροσώπου της χώρας των.

Απαντήσεις στ' άνωτέρω σημεία πρέπει να σταλούν στη Βρετανική Ένωση 'Επιστημόνων ή δυνατόν έως το τέλος 'Ιουνίου.

P. INNES
Γεν. Γραμματέας

Προταθέν Καταστατικό της Διεθνούς 'Οργανώσεως 'Επιστημόνων

ΟΝΟΜΑΣΙΑ

1) 'Ο υπό 'Ιδρυσιν 'Οργανισμός θα ονομασθεί—ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ.

2) ΕΔΡΑ. Θα 'Ιδρυθεί υπηρεσία του 'Οργανισμού ή οποία θα εγκατασταθεί σε τόπο που από καιρό σε καιρό θα ορίζεται απ' το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο του 'Οργανισμού.

3) ΣΚΟΠΟΙ. 'Η επιδίωξη του 'Οργανισμού θα είνε η προαγωγή της κατανόησης και συνεργασίας ανάμεσα στα μέλη 'Οργανώσεως ώστε να βοηθηθεί ο 'Οργανισμός και τα συστατικά μέλη να φέρουν σε πέρας το παρακάτω έργο :

1) Να εργασθούν για την πληρέστερη χρησιμοποίηση της επιστήμης, για την πρόοδο της ειρήνης και την ευδαιμονία της ανθρωπότητας.

2) Να εξακριβώσουν αν ή επιστήμη χρησιμοποιείται για τη βοήθεια να λυθούν τα έπιεχόμενα προβλήματα της έποχης ιδιαίτερα για την άνασυγκρότηση των νέως κατεχομένων χωρών και την έπισιτιστικήν βοήθεια του κόσμου.

3) Να εργασθούν για την εφαρμογή της επιστήμης στα προβλήματα των καθυστερημένων (μη ανεπτυγμένων) και άποικιακών λαών.

4) Να προαγάγουν τη διεθνή συνεργασία στην επιστήμη και τεχνολογία.

5) Να ένθαρρύνουν τη διεθνή ανταλλαγή επιστημόνων και επιστημονικής γνώσης.

6) Να έπιτύχουν μια πληρέστερη ολοκλήρωση στίς φυσικές και κοινωνικές επιστήμες.

7) Να ένθαρρύνουν την πρόοδο στη διδασχ της επιστήμης.

8) Να ένθαρρύνουν την επέκταση της έλευθερίας και όμοβαθμύσεως της έπιστημονικής εργασίας.

9) Να βελτιώσουν τον έπαγγελματικό των επιστημόνων.

10) Να εργασθούν σε στενή συνεργασία με το έπιστημονικό ταΐμα του U. P. E. S. C. O.

11) Να συνεργασθούν με άλλους διεθνείς οργανισμούς για την έπίτευξη των σκοπών του 'Οργανισμού.

12) Να σκορπίσουν τη γνώση της επιστήμης ανάμεσα σ' όλους τους λαούς.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

4) 'Ο 'Οργανισμός θα κάμνει ο ίδιος οποιαδήποτε ένεργεια πάνω στην όποια συνταγματικώς θα πέρνεται συμφωνία δέ θα έχει όμως το δικαίωμα να διατάσσει πορά μόνο να συμβουλευτεί τα μέλη οργανισμούς για τις ένεργειες ή δράσεις τους.

5) ΜΕΛΗ. 'Η ιδιότης του μέλους θα είνε κανονικά δυνατή σε κάθε οργανισμό (έπιστημονικό ή ομάδα τέτοιων οργανισμών σε κάθε χώρα που είνε μέλος του Διεθνούς 'Επιστημονικού 'Οργανισμού ένóσω ένας τέτοιος οργανισμός ή ομάδα οργανισμών υποστηρίζει τους σκοπούς και μένει πιστός στους νόμους του 'Οργανισμού.

6) 'Η 'Ιδρυσις του 'Οργανισμού θα γίνει απ' αυτούς που θα πάρουν μέρος στην εγκαθιδρυτική συνέλευση του 'Οργανισμού και οι όποιοι θα συμφωνήσουν να υποστηρίξουν τους σκοπούς και τα συντακτικά του.

7) Άλλοι οργανισμοί οι όποιοι θα ζητήσουν να γίνουν

μέλη θα πρέπει να κάμουν αίτηση στο 'Εκτελεστικό Συμβούλιο του 'Οργανισμού. 'Η απόφαση του 'Εκτελεστικού Συμβουλίου θα έπικυροῦται απ' τη Συνέλευση του 'Οργανισμού.

8) Το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο θα έχει τη δυνατότητα να διορίζει ιδιώτες έπιστήμονες ως αρμόδια μέλη σε χώρες όπου κατάλληλοι έπιστημονικοί οργανισμοί δεν υπάρχουν ή δεν είνε αρκετά εύρεις ώστε ν' αντιπροσωπεύεται σ' αυτούς ή πλειονότης των έπιστημόνων. Ένας τέτοιος διορισμός θα έπικυροῦται από τη Συνέλευση.

9) Το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο θα έχει τη δύναμη να συστήση στη Συνέλευση τη διαγραφή όποιουδήποτε οργανισμού ή ιδιώτου για όποιαδήποτε αίτια ή όποια θεωρείται γι' αυτό άρκετη από το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο.

10) Κάθε μέλος οργανισμός μπορεί να παραιτηθεί από την ιδιότητα του μέλους άρκεί να κάμει γραπτή δήλωση έξη μήνες πριν και υπό τον όρον ή συνδρομή να έχει πληρωθεί εις την ήμερομηνία της παραιτήσεως.

11) ΕΓΓΡΑΦΗ. Οι έγγραφές των μελών οργανισμών θα πληρώνονται έτήσια προκαταβολικά και θα χρεώνονται από την ήμερα της άποδοχής τους ως μέλους.

12) Οι έγγραφές θα βασίζονται πάνω στα δηλωμένα μέλη του οργανισμού στην τελευταία Έτήσια Γενική Συγκέντρωση για κάθε 1000 μέλη ή μέρος για τοῦτο θα είνε ή έγγραφή.....

13) Κάθε μέλος οργανισμός το όποιο θα έχει πλέον των 12 μηνών καθυστέρηση στην έγγραφή θα υπόκειται σε διαγραφή ως μέλους.

14) Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ. 'Η Συνέλευσις θα είνε το υπέρτατο διοικητικό σώμα του οργανισμού.

15) Μία συνήθης συγκέντρωσις της Συνελεύσεως θα γίνεται τουλάχιστο μία φορά κάθε δυο χρόνια και σ' αυτή τη συγκέντρωση ή έκλογη του 'Εκτελεστικού Συμβουλίου θα λαμβάνει χώραν και θα παρουσιάζεται στη Συγκέντρωση μια έκθεση του Συμβουλίου μαζί με την οικονομική έκθεση υπογεγραμμένη απ' τους άκροατάς.

16) Μία κατεπείγουσα συγκέντρωσις θα μπορεί να κληθεί απ' το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο ή κατόπιν γραπτής ολιτήσεως των μελών οργανισμών του 'Οργανισμού.

17) Κάθε μέλος οργανισμός μπορεί να διορίσει έναν αντιπρόσωπο σε 5.000 μέλη ή μέρος απ' αυτούς να υπηρετεί τη Συγκέντρωση.

18) Κάθε μέλος οργανισμός θα έχει έναν αριθμό ψήφων ίσο στο γενικό αριθμό των αντιπροσώπων τους όποιους θα έγκριθεί να στείλει.

19) 'Η άποφάσις της Συνελεύσεως θα λογίζονται ένεργαί μόνο αν τουλάχιστο τα 2/3 της πλειοψηφίας είνε υπέρ αυτών.

20) Μία άπαρτία θα σχηματίζεται υπό την παρουσία των αντιπροσώπων, μίας λειτουργίας των μελών οργανισμών αντιπροσωπευόντων συνδυασμούς και κατέχοντας ψήφους.

21) 'Η εργασία της Συνελεύσεως θα έτοιμάζεται απ' τα 'Εκτελεστικά Συμβούλια και θα καθοδηγείται σύμφωνα με φιστάμενα διατάγματα για τον εν ίσχυι γόδον.

22) Προτάσεις για τον κατάλογο της Συνελεύσεως πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς από τα μέλη οργανισμούς ή το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο όχι άργότερα των έξη μηνών πριν από την ήμερομηνία της Συνελεύσεως. Ένας προαναγγελλόμενος Κατάλογος θα δημοσιεύεται όχι άργότερα των 24 έβδομάδων πριν από τη Συνέλευση.

Τροπολογίες και όνομασίες των αξιωματούχων και 'Εκτελεστικό Συμβούλιο πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς όχι άργότερα των 16 έβδομάδων πριν από την ήμερομηνία της Συνελεύσεως κτ' τελικής Κατάλογος θα δημοσιεύεται όχι άργότερα των 14 έβδομάδων πριν από την ήμερομηνία της Συνελεύσεως. Τα μέλη οργανισμοί θα ελδοποιούνται για την ήμερομηνία της Συνελεύσεως όχι λιγότερα από 8 μήνες πριν από την ήμερομηνία της συγκεντρώσεως.

23) Όλα τα αρμόδια ιδιώτες μέλη του 'Οργανισμού θα είνε άξια ν' ανήκουν στην Συνέλευση και να μιλούν δεν θα έχουν όμως δικαίωμα ψήφου.

24) Το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο θα έχει τη δύναμη να ενεργεί διά λογαριασμών της Συνελεύσεως μεταξύ των συγκεντρώσεων. Θα είνε υπεύθυνος για τη λειτουργία της κεντρικής υπηρεσίας του 'Οργανισμού.

25) Το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο θ' αποτελούν ο Πρόεδρος ο β. Θησαυροφύλαξ και Χ αντιπρόσωποι έκλεγχοίμενοι από τη Συνέλευση.

26) 'Η έκλογη των μελών του 'Εκτελεστικού Συμβουλίου

θα γίνεται με ψηφοφορία στη Συνέλευση. Κάθε μέλος οργανισμός θα ψηφίζει σύμφωνα με το νόμο 18.

27) Συνήθεις συγκεντρώσεις του 'Εκτελεστικού Συμβουλίου θα γίνονται όταν το Συμβούλιο το θεωρεί αναγκαίο και θα συγκαλείται από το Γενικό Γραμματέα κατόπιν αίτησεως όχι λιγότερων των 3 μελών.

28) Το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο θα εκλέγει τον Πρόεδρό του και τον Αντιπρόεδρο ανάμεσα στα μέλη του.

29) Τα μισά από τα έχοντα ψήφο μέλη θα σχηματίζουν άπαρτία.

30) 'Ο Γενικός Γραμματέας θα μετέχει του 'Εκτελεστικού Συμβουλίου δεν θα ψηφίζει όμως.

31) ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ. Οι αξιωματούχοι του 'Οργανισμού θα είνε ο Πρόεδρος και ο β. Θησαυροφύλαξ, εκλεγχοίμενοι σύμφωνα με το νόμο 18, στίς συνήθεις συγκεντρώσεις της Συνελεύσεως· ο Πρόεδρος μὴ δντας άμέσως εκλέξιμος για έπανεκλογή. 'Ο Γενικός Γραμματέας διοριζόμενος από το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο και τόσοι βοηθητικοί Γραμματείς ή άλλοι διοριζόμενοι από το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο, όπως το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο ή η Συνέλευση μπορεί από καιρό σε καιρό ν' αποφασίζει.

32) Κάθε αξιωματούχος του 'Οργανισμού μπορεί ν' άπολυθεί ή ν' αντικατασταθεί σύμφωνα με άπόφαση της Συνελεύσεως.

33) 'Αν ένας αξιωματούχος άφήσει κενή τη θέση του στο διάστημα το μεταξύ των έκλογών το 'Εκτελεστικό Συμβούλιο μπορεί να διορίσει κάποιον πρόσωπο να καταλάβει τη θέση του έως την επόμενη Συνέλευση.

34) ΚΑΝΟΝΕΣ. Οι κανόνες του 'Οργανισμού μπορούν να μεταβληθούν μονάχα κατόπιν άποφάσεως της Συνελεύσεως με την προϋπόθεση τουλάχιστο τα 3/4 των ψήφων να είνε υπέρ της μεταβολής.

Κατάλογος 'Οργανισμών και ιδιωτικών έπαφών

Κατωτέρω είνε μια κατάστασις έπιστημικών οργανισμών και ιδιωτών έπιστημόνων με τους όποιους ή Βρετανική Ένωσις 'Επιστημ. είνε σε έπαφή και οι όποιοι προσεκλήθησαν να υποστηρίξουν την προταθείσα 'Ιδιωτική 'Οργάνωση 'Επιστημόνων. 'Εκείνοι οι όποιοι σημειούνται με το άστρο αντιπροσωπεύθησαν ή ήταν παρόντες στην συγκέντρωση του Φεβρουαρίου ή όποια έσυχήτησε την 'Ιδρυση του 'Οργανισμού.

ΑΜΕΡΙΚΗ

Άμερ. Έν. Έπιστημ.
Άμερικαν. Ένωσις Άξιωματ. (στην όποια οι έποπτεύοντες οργανισμοί θα γράψουν).
Καθηγητής Bart. J. Bock
Άστεροσκοπείο Harvard.
Cambridge 38, Massachusetts U.S.A.
Δρ. A. Grundfest
Γραμματέας του Άμερ. Έπιστ. Όργ.
38 W. Ard. Avenue
Borson M. J.
(Seabright P. O.) U.S.A.

Ένωσις Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Νοτ. Καλλιφορνίας

Δρ. Ro. C. Burt
Έν. Μηχαν. και Αρχιτεκτ. Ν. Καλλ.
124 West Forth δδός
Los Angeles, California U.S.A.

Όργανισμός Αρχιτεκτ. Μηχαν. Χημικών και Τεχνικών

Κος Bergl Gilman
Όργ. Άρχ. Μηχ. Χημ. Τεχν.
3 Beekman δδός
New-York City

Ένωμένη Ύψηρ. και Έπαγγελμ. της Αμερικής

Ό Γραμματέας
Ήν. Ύπ. Έπ. Έργ. Αμερικής.
1860 Broadway
New-York 23.

Όργανισμός Άτομ. Έπιστ.

Άδκτωρ John A. Simpson
Όργ. Άτ. Έπιστ.
1621 K. δδός N. W.
Washington D. C.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Αδσπραλική Όργ. Έπιστ.
L. M. Hibberd bsq.
Γραμματ. Αδσπρ. Όργαν. Έπιστ.
mb. 3658 G.P.O. Sidney

ΚΑΝΑΔΑΣ

Καναδικός Όργ. Έπιστ.
Ή Γραμματέα
C. H. K. W.
mb. 201
Stasion H. Montreal

ΚΙΝΑ

Κινεζική Έν. Έπιστ.
Κος Tau Chang Wang.
Γεν. Γραμμ. Κινεζ. Έταιρ. Έπιστ. φροντίδι, Βρετταν.
Συμβουλίου.
3 Hanover δδός Λονδίνο W. I.

ΓΑΛΛΙΑ

Γαλλική Έν. Έπιστ.
* M. R. Bonet Menty
Έν. Έργ. Έπιστημόνων
E. Square Albim Cachot
Paris 13 Francee

ΜΕΓ. ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

Ό Γεν. Γραμμ.
Έν. Έργ. Έπιστημόνων
15 Half Moon δδός Λονδίνο W. I.

ΕΛΛΑΣ

Έταιρεία Έπιστήμη-Άνοικοδόμηση.
Καθ. Π. Κόκκαλης
27 Ύψηλάντου, Άθήναι.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

K. H. Pelak
Onde Delft 12 A, Delft Holland.

ΙΤΑΛΙΑ

Έν. Τεχν. Ιταλ.
Co. Venezia 35 Μιλάνο.

Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ

J. C. Mc Dowall bq. N. Ζηλ. Έν. Όργ. Έπιστ. P. O.
mb. 3001.
Wellington C. I. N. Ζηλανδία.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Ό Γεν. Γραμμ. Έν. Έπιστ. Νοτίου Αφρικής
P. O. mb. 8038. Johannesburg.

ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

A. D. Danilos Γραμματ. Ένωσ. Άνωτ. Μορφ. Ίδρυμ.
Όικος Ένώσεων πλατεία Sverdlov. Μόσχα.

Κατάλογος ιδιωτών.

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

* Δρ. Gregorio Bermann
So Άνατολ. 10η δδός
N. Y. City U. S. A.
Καθ. Ψυχιατ. 1921-1937 στο Πανεπ. Κόρδοβα Άργεντινή, Πρόεδρος Ένώσεως Διανοούμενων και Καλλιτεχνών Άργεντινής.

ΒΕΛΓΙΟ

* Δρ Max G. S. Cosgus
26 Λεωφ. de la Tenderie,
Boitsfort, Belgium
Μέλος Βελγικής Nuclear Ένεργείας, Έπιτροπ. Φυσικής Έρεύνης, Physics Dept. Πανεπιστ. Βρυξελλών (Κοσμικοί άκτινες).

ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ

* Καθηγ. M. Adolph Belohradek.
Πανεπιστήμιο Πράγας
Πράγα 11, Karlovenam,

ΠΟΛΩΝΙΑ

* Καθηγητής S. Ossowski
φροντίδι Πολων. Πρεσβείας
47 Portland Place, W. I. (καθηγητής κοινωνιολο.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ

Το 4^ο Πεντάχρονο Σχέδιο

1. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ, ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΟΧΛΟΣ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Εκείνο που ξεχωρίζει βασικά τη σοσιαλιστική οικονομία από την καπιταλιστική είναι η κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας πάνω στα μέσα παραγωγής και η εθνικοποίηση αυτών των μέσων από το Σοσιαλιστικό Κράτος. Στη Σοβιετική Ένωση επικρατεί σήμερα ο σοσιαλιστικός τρόπος παραγωγής. Η αναρχομένη, αχαλίνωτη καπιταλιστική οικονομία, που κίνητρο της έχει τον άπειρο πόλεμο των κερδών, αντικαταστάθηκε από τη σχεδιασμένη σοσιαλιστική οικονομία.

Μερικοί οικονομολόγοι στην Εύρωπη και στην Αμερική αναρωτήθηκαν γιατί άραγε δεν θα ήταν δυνατή η χαλινάγηση της ίδιας της καπιταλιστικής οικονομίας με κάποιο σχέδιο, τη διευθυνομένη δηλ. οικονομία. Είναι αλήθεια ότι, τμηματικά σχέδια (για ώριμους κλάδους της παραγωγής, στα πλαίσια ενός ώριμους τράστ κλπ.) πραγματοποιήθηκαν κατά την προπολεμική και την πολεμική περίοδο μέσα στις καπιταλιστικές χώρες. Εκείνο όμως που δεν πραγματοποιήθηκε είναι η ολοκληρωμένη ενός γενικού σχεδίου που να περιλαμβάνει το σύνολο της οικονομίας ή τουλάχιστο τους βασικούς της κλάδους. Ένα τέτοιο σχέδιο δεν μπορεί ούτε να εκπονηθεί ούτε να πραγματοποιηθεί μέσα στις συνθήκες του καπιταλισμού γιατί λείπουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις, πάνω στις οποίες στηρίζεται η συστηματική οργάνωση της σοβιετικής οικονομίας και που είναι:

1. Η συγκέντρωση της πολιτικής εξουσίας στα χέρια των εργαζομένων της πόλης και του χωριού, και ιδιαίτερα της εργατικής τάξης και κολλήχικης αγροτιάς που οργανώνουν και διευθύνουν την οικονομία για την πραγματοποίηση των σκοπών του σοσιαλισμού.

2. Η εθνικοποίηση του εδάφους και του υπεδάφους, των εργοστασίων, των μεταφορών, των τραπεζών κλπ.

3. Η μονοπωλίσια από το Κράτος του εξωτερικού εμπορίου. Οι απαραίτητες αυτές προϋποθέσεις δεν κάνουν μόνο δυνατή την ύπαρξη του σχεδίου, — την κάνουν και αναγκαία, γιατί η σοσιαλιστική παραγωγή, αντίθετα από την καπιταλιστική, δεν μπορεί να αναπτύσσεται αβρόχως. Το σχέδιό μας, μέσα στη σοσιαλιστική παραγωγή, είναι οικονομική αντικειμενική αναγκαioτητα, είναι νόμος οικονομικός.

Μερικοί οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι, οι οικονομικοί νόμοι είναι απόλυτοι, δεν επιδέχονται καμμία κρατική επέμβαση. Άλλοι πάλι νομίζουν ότι η ύπαρξη σχεδιασμένης οικονομίας αποκλείει τη λειτουργία των οικονομικών νόμων. Ούτε το ένα ούτε το άλλο είναι σωστό.

Η αλήθεια είναι ότι, νόμοι εξέλιξης της οικονομίας

γίας του Πανεπιστημίου Λόντζ).

ΣΟΥΗΔΙΑ

* H. Hyden

Langerlofsgatan 8

Στοκχόλμη, Σουηδία.

Βιοχημικός, διδ. Βασίλ. Ίνστιτούτου Στοκχόλμης (Χημική κυττ. Ιατρ. έρευνα κυττ.).

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

Δρ Jakovljevic

Dep't. Βοτανικής

Πανεπιστ. Βελιγραδίου, Γιουγκοσλαβία

Δρ Andrija Stampar

Φροντίδι Γιουγκοσλαβικής Πρεσβείας

25, Kensington Gore I. W. 7

καθηγητής Πανεπιστ. του Ζάγκρεμπ

λειτουργούν σε όλα τα κοινωνικά συστήματα: στον σοσιαλισμό, όπως και στον καπιταλισμό. Κατ' άλλον τρόπο όμως λειτουργούν στον καπιταλισμό και κατ' άλλον στον σοσιαλισμό.

Μέσα στην καπιταλιστική οικονομία της ατομικής ιδιοκτησίας των μέσων παραγωγής και του αχαλίνωτου ανταγωνισμού οι οικονομικοί νόμοι δρουν αυθόρμητα και επιβάλλονται στο Κράτος. Αντίθετα, μέσα στη σοσιαλιστική οικονομία, το Κράτος είναι, σε θέση κι οφείλει να κατευθύνει συνειδητά την ανάπτυξη της παραγωγής. Αυτό δεν σημαίνει καθόλου, ότι το Κράτος μπορεί να ενεργεί αυθαίρετα, χωρίς να υπολογίζει τους οικονομικούς νόμους. Τούναντίον, η κορποράρα δράση του Κράτους σαν ρυθμιστή της παραγωγής, προϋποθέτει τη πλήρη γνώση αυτών των νόμων. Την αλήθεια αυτή την είχε από παλιά διατυπώσει, σχετικά με τους φυσικούς νόμους, ο Άγγλος φιλόσοφος Μπέικον: «Μπορεί κανένας να κατευθύνει τους νόμους, υποτασσόμενος πρώτα σ' αυτούς». Το ίδιο συμβαίνει και με τους νόμους που διέπουν την κοινωνική εξέλιξη. Αυτή η αρχή ισχύει στη Σοβιετική Ένωση σχετικά με τον καπιταλισμό του Σχεδίου. Το Κράτος, κατανοώντας τους οικονομικούς νόμους γίνεται ικανό να τους χρησιμοποιήσει για την παραπέρα ανάπτυξη της παραγωγής. Ο σοβιετικός Οικονομολόγος Όστροβιάνωφ γράφει: «Απ' αυτή την τοποθέτηση του ζητήματος βγαίνει ότι, η πολιτική που γεννιέται από τις ανάγκες της οικονομικής ανάπτυξης, αποτελεί, με την ύπαρξη των αναγκαίων υλικών προϋποθέσεων, αποφασιστικό παράγοντα ριζικού ανασχηματισμού της οικονομίας, και μ' αυτό και της τεράστιας επιτάχυνσης της οικονομικής ανάπτυξης».

Το σχέδιο είναι το όργανο εκείνο που συγκεντρώνει τα αποτελέσματα της μέχρι τώρα πείρας στον τομέα της παραγωγής, προβαίνει στη θεωρητική γενίκευσή τους και συγκροτώντας προβλέπει, καθορίζει και ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ την μελλοντική ανάπτυξη της παραγωγής. Έτσι, το Σχέδιο, κατευθύνοντας την ανάπτυξη της Οικονομίας πάνω στη βάση των οικονομικών νόμων που δρουν μέσα στη σοσιαλιστική οικονομία, αποτελεί τον βασικό της νόμο και τον σπουδαιότερο μοχλό της.

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ 4ου ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΟΥ (1946 - 1950)

Το 4ο πεντάχρονο αποτελεί το πρώτο μέρος του γιγαντιαίου προγράμματος οικονομικής ανάπτυξης της Σοβιετικής Ένωσης, όπως τον χαραξε ο Στρατάρχης Στάλιν στο λόγο του προς τους έκλογούς του. Ο πρωταρχικός του αντικειμενικός σκοπός είναι να ανοικοδομήσει τις κατεστραμμένες περιοχές, να φτάσει το προπολεμικό επίπεδο στη βιομηχανία και στη γεωργία, και να το ξεπεράσει σημαντικά. Ο πρόεδρος της Επιτροπής Σχεδίου (GOSPLAN) Βοζνεσένκο καθόρισε έτσι τις γενικές κατευθύνσεις του Σχεδίου:

1. Αύξηση της Βιομηχανικής παραγωγής κατά 50% του προπολεμικού επιπέδου, με προτεραιότητα της βαρείας βιομηχανίας και των σιδηροδρομικών μεταφορών.

2. Ανάπτυξη της γεωργίας και των βιομηχανιών παραγωγής ειδών κατανάλωσης με σκοπό την εξασφάλιση της υλικής ευημερίας των λαών της ΕΣΣΔ και την άφθονία των κυριώτερων καταναλωτικών ειδών.

3. Εξασφάλιση τεχνικής πρόδου σ' όλους τους κλάδους της εθνικής οικονομίας με συνέπεια την αύξηση της παραγωγής και της αποδοτικότητας. Πρέπει να ξεπεραστούν στο συντομότερο μέλλον οι καταχτήσεις της έπιστήμης έξω από την ΕΣΣΔ.

4. Εξασφάλιση ταχείας σοσιαλιστικής συσσώρευσης κεφαλαίου.

5. Νέα ανάπτυξη της εθνικής άμυνας και εξοπλισμός

των ενόπλων δυνάμεων με τα πιο σύγχρονα τεχνικά μέσα.

Από τα πέντε παραπάνω σημεία, αξιοιδιαίτερης προσοχής είναι το δεύτερο που μιλεί για «εξασφάλιση της υλικής ευημερίας των λαών της ΕΣΣΔ».

Την ίδια στιγμή που η μεγαλύτερη και ισχυρότερη καπιταλιστική χώρα, οι Ένωμένες Πολιτείες της Αμερικής, αντιμετωπίζουν το πάντοτε άλλο πρόβλημα της αντίθεσης ανάμεσα στην τεράστια ανάπτυξη των παραγωγικών μέσων — και της πτώσης του βιοτικού επιπέδου των μαζών (χαμηλά μεροκάματα, μαζική ανεργία), η Σοβιετική οικονομία προχωρεί σταθερά προς την παράλληλη ανάπτυξη των τεχνικών μέσων και της παραγωγής, — και του βιοτικού επιπέδου των μαζών.

Είναι γνωστό ότι η διαφορά αυτή οφείλεται στη διαφορά των δύο συστημάτων παραγωγής των ΕΠΑ, το καπιταλιστικό, αναπτύσσεται μέσα σε δυνάμεις ανταγωνισμούς που βάση έχουν την αντίθεση ανάμεσα στον κοινωνικό χαρακτήρα της παραγωγής και την ατομική ιδιοκτησία στα μέσα της παραγωγής. Έπακόλουθο αυτής της ανταγωνιστικής ανάπτυξης είναι η τεράστια συγκέντρωση του πλούτου στον ένα πόλο και η πτώση του βιοτικού επιπέδου στον άλλο, η μαζική ανεργία, η σχετική υπερπαραγωγή και, τελικά, η κρίση.

Στη σοσιαλιστική οικονομία, η βασική αυτή αντίθεση έχει εξλειφθεί μιά και τα μέσα της παραγωγής ξέφυγαν από τα χέρια των ιδιωτικών κεφαλαίων, και ήρθαν στα χέρια του Σοσιαλιστικού Κράτους, δηλ. της κοινωνίας. Η συνέπεια της εξάλειψης της αντίθεσης αυτής είναι η εμφάνιση δύο νέων οικονομικών νόμων που δρουν μόνον μέσα στα πλαίσια της σοσιαλιστικής παραγωγής:

α) Ο νόμος της αδιάκοπης άνοδου της παραγωγής. β) Ο νόμος της απερέκκλητης ανάπτυξης του υλικού κι' εκπολιτιστικού επιπέδου των μαζών.

Ο πρώτος νόμος, σύμφωνα με τον οποίο η σοβιετική

Το άπεργιακό κύμα στις ΕΠΑ

Η μεγάλη άπεργία των σιδηροδρομικών, που ξέσπασε στις 22 του Μάη και παρέλυσε την κίνηση σ' ολόκληρο τη χώρα (κινήθηκαν μόνο ελάχιστα τρυμιά), είναι ένα γεγονός εξαιρετικής σπουδαιότητας που πρέπει να προκαλέσει το ενδιαφέρον μας, μιά και σχετίζεται άμεσα με το πρόβλημα της ανοικοδόμησης στις ΕΠΑ. Το άπεργιακό αυτό κύμα δεν είναι φαινόμενο συμπτωματικό αλλά έκδηληση της κρίσης κατάστασης στην οποία βρίσκεται από το τέλος του πολέμου η αμερικανική παραγωγή. Η μετατροπή της οικονομίας από πολεμική σε ειρηνική (το βασικό πρόβλημα) δεν δίνεται άργη και δύσκολη: οι δε δυσχέρειες οφείλονται κυρίως στους μονοπωλητές του κεφαλαίου που επιδιώκουν στον οικονομικό Μαλθουσιανισμό, προτιμούν δηλ. τον περιορισμό της παραγωγής από την αύξηση της αγοραστικής δύναμης των μαζών που προϋποθέτει αύξηση των μισθών και μεροκαμάτων. Είναι πολυάριθμα τα εργοστάσια που μένουν κλειστά ή που δουλεύουν με ελαττωμένο ρυθμό. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το μονοπωλιακό κεφάλαιο προσπαθεί να διατηρήσει τα πολεμικά κέρδη του σε βάρος του βιοτικού επιπέδου του λαού και των εκατομμυρίων των ανέργων.

Η εργατική τάξη όμως ξέρει καλά ότι τα τεράστια κέρδη της βιομηχανίας «που στα έξη χρόνια του πολέμου έθωσαν σε ποσό ανάλογο με τα κανονικά κέρδη δέκα τεσσάρων έτών» Εκονόμικ Άουτ-Λούκ) οφείλονται στα χαμηλά μεροκάματα και στην τεχνική τελειοποίηση. Όσο διαρκούσε ο πόλεμος η εργατική τάξη απόφυγε να δημιουργήσει συνθήκες που μπορούσαν να σταθούν εμπόδιο στην πολεμική προσπάθεια. Σήμερα όμως οι συνθήκες είναι διαφορετικές: ο εργάτης απαιτεί να του δοθεί το μερίδιό του από την αύξηση της παραγωγικότητας της δουλειάς που προκύπτει από την τεχνική τελειοποίηση. Ο αγώνας του για την αύξηση των αποδοχών υψώνεται σε πρωτοφανή επίπεδα.

Η άπεργία των σιδηροδρομικών έληξε ύστερα από τρείς μέρες με συμφωνία μεταξύ των άπεργών και των εργοδοτών, για: αναδρομική αύξηση των μεροκαμάτων κατά 16 σέντς την ώρα από την 1η του Γενάρη 1946

τική οικονομία δεν γνώριζε κρίσεις, δεν έχει δηλ. κύκλικό τρόπο ανάπτυξης, χρησιμεύει σαν βάση για την αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής (σημείο 1). Η συνέπεια αυτής της αύξησης δεν θα είναι, η σχετική υπερπαραγωγή και η κρίση, αλλά, αντίθετα «η εξασφάλιση της υλικής ευημερίας των λαών της ΕΣΣΔ» (σημείο 2): Έδώ βρίσκει την εφαρμογή του ο δεύτερος νόμος.

Στην σοσιαλιστική οικονομία η άνοδος της παραγωγής δεν κάνει μόνο δυνατή την ανάπτυξη του υλικού επιπέδου των μαζών, την κάνει και αναγκαία.

Η ανάπτυξη όμως της παραγωγής και, κατά συνέπεια, του βιοτικού επιπέδου των μαζών, θα γίνει δυνατή χάρη στην τεχνική πρόοδο και στη σοσιαλιστική συσσώρευση κεφαλαίων (σημεία 3 και 4). «Ας σταθούμε λίγο στο ζήτημα της σοσιαλιστικής συσσώρευσης. Είναι γνωστό ότι η συσσώρευση κεφαλαίων μέσα στην καπιταλιστική οικονομία έχει σαν αποτέλεσμα την αναπαραγωγή και διεύρυνση των ανταγωνιστικών σχέσεων μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας, και συνεπόμενα την εξαθλίωση των μαζών. Αντίθετα στη σοσιαλιστική οικονομία η συσσώρευση συμβαδίζει με την άπρεκκλητη άνοδο του υλικού και εκπολιτιστικού επιπέδου των εργαζομένων. Στο διάστημα του πρώτου πεντάχρονου σχεδίου τοποθετήθηκαν 25 δισεκατομμύρια, στο δεύτερο πεντάχρονο 69,5 δισεκ. ρούβλια. Στο 4ο πεντάχρονο θα τοποθετηθούν 250 δισεκ. ρούβλια. «Όλη αυτή η τεράστια ανάπτυξη της σοσιαλιστικής συσσώρευσης αποτελεί τη βάση της βελτίωσης των συνθηκών της ζωής της εργατικής τάξης και των εργαζομένων μαζών».

Αποτελεί ακόμα και τη βάση της ανάπτυξης της εθνικής άμυνας για τη διαφύλαξη των κατακτήσεων του σοσιαλισμού από κάθε ιμπεριαλιστική επίβουλη. (σημείο 5).

(1) Σειρά. Αρχές Πολιτ. Οικον. Τ. Α' σελ. 139.

και αύξηση 18% σέντς την ώρα από τις 22 του Μάη. Δεν παρουσιάζει λιγώτερο ενδιαφέρον από την ίδια την άπεργία, ο τρόπος που την αντιμετώπισε ο κ. Τρούμαν. Με τον λόγο του προς το Κογκρέσο ο Πρόεδρος Τρούμαν βγήκε πιά δριςτικά από τον δρόμο που είχε χαράξει ο Ρούζβελτ.

Τα νομοθετήματα που πρότεινε στα δυο νομοθετικά σώματα σκοπό έχουν να περιορίσουν τις συνδικαλιστικές ελευθερίες της εργατικής τάξης: προβλέπουν την επίταξη και κίνηση των βιομηχανιών με στρατιωτικές δυνάμεις σε περίπτωση άπεργίας. Ο λόγος του άλλωστε δεν αφήνει καμμία αμφιβολία: «Τα νομοθετήματα στρέφονται έναντιον μιας ομάδας ανθρώπων οι οποίοι έστράφησαν κατά της Κυβερνήσεως των και των συνανθρώπων των», δηλ. σκοπεύουν να κτυπήσουν τους συνδικαλιστικούς ηγέτες που εκπροσωπούν την εργατική τάξη και αγωνίζονται για τα συμφέροντά της. Τον ρόλο τους επιθυμεί να τον αναλάβει ο κ. Τρούμαν:

«Ως πρόεδρος των Η.Π. θα επιβλέπω συνεχώς δια την βελτίωση της θέσεως των εργατών» και προσθέτει: «Η νέα νομοθεσία πρέπει να εξυπηρετεί τόσο το κεφάλαιον όσον και την εργασία» (Βήμα, 25/5/46).

Την ίδια γλώσσα και τα ίδια μέσα χρησιμοποίησε ο φασισμός στην Εύρωπη. Βρισκόμαστε σήμερα στις ΕΠΑ μπροστά σε προσπάθεια καθυπόταξης της εργατικής τάξης στα συμφέροντα των τράστ, και φασιστικοποίησης του Κράτους.

Η προσπάθεια όμως αυτή της αντίδρασης προκαλεί μεγάλη αγανάκτηση στους εργατικούς και τους δημοκρατικούς κύκλους: πάνω από χίλιοι αντιπρόσωποι του CIO αποκάλεσαν τον πρόεδρο Τρούμαν «άπεργοσπίστη Νο 1» και ο ηγέτης των σιδηροδρομικών Γουίτιελ δήλωσε ότι ο κ. Τρούμαν «οδήγησε την πολιτική του καταδίκη».

Έξ άλλου, ενώ η Βουλή των αντιπροσώπων ένεκρινε τα όντεργατικά νομοσχέδια του Προέδρου, η Γερουσία ζήτησε να τα συζητήσει, και πολλοί Γερουσιαστές, με επί κεφαλής τον κ. Πέππερ, θα τα καταπολεμήσουν.

513

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ "ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ",

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΤΕΓΑΣΗ

I. Ο πόλεμος με τις καταστροφές του καθώς και η κατοχή με τις δηλώσεις και τους έμπρησμούς αγροτικών και αστικών συνοικισμών, οι επιπτώσεις σε κτήρια και η αφάνταστη φθορά που προέκυψε δημιούργησαν ξανά στην Ελλάδα ένα τεράστιο πρόβλημα στέγης. Χιλιάδες ελληνικές οικογένειες στερούνται κατοικίας που στις πιο πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιείται και ως μέσο για την εργασία και την παραγωγή. Το πρόβλημα αυτό τεράστιο στο σύνολό του παρουσιάζονταν εξαιρετικά δξύ στην ύπαιθρο. Οι ζημιές από την εξακολουθητική αναβολή κάθε προσπάθειας προς επίλυση του είνε μεγάλες στην υγεία του λαού, στην αγροτική και στην εθνική οικονομία γενικότερα.

II. Χωρίς να παραγνωρίζεται διόλου ότι η εξάρθρωση στις συγκοινωνίες, στα μεταφορικά μέσα, στα λιμάνια κλπ. καθώς και οι δυσκολίες στα κεφάλαια και το άναγκαίο υλικό, καθιστούν δξύτερο το πρόβλημα, πρέπει να λεχθεί ότι η έγκληματική βραδύτητα στην αντιμετώπισή του, έχει ως κύριες αιτίες της:

1) Την δλη πολιτική ανarchy που δέν επιτρέπει στο έθνος να προσανατολισθεί και να κινητοποιηθεί ταχύτερα και αποφασιστικά πάνω στα κολοσιαία και κατεπείγοντα προβλήματα της ανοικοδόμησης, ένα από τα όποια προβλήματα των γνωστών κύκλων της ολιγαρχίας να μείνουν την δλη υπόθεση της ανοικοδόμησης από υπάντικείμενο κερδοσκοπικής δράσης ξένων και ελληνικών κεφαλαίων δια μέσου συνδυασμένων τραπεζικών και εμπορικών επιχειρήσεων μονοπωλιακού χαρακτήρα. Το γεγονός πιστοποιείται ειδικότερα από τον τελευταίο νόμο με τον όποιο η στέγαση των πολεμοπαθών θ' άνταθεί σε μία «των έν Ελλάδα μεγάλων Τραπεζών» καθώς και από την έντονη κίνηση για ξένες χρηματοδοτήσεις.

III. Η χώρα μας έχει ακόμα στο παθητικό της το προηγούμενο της «άποκατάστασης» και ειδικότερα της στέγασης των προσφύγων ιδιαίτερα δέ των αγροτών από την ΕΑΠ (Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων). Πε-

ρισσότερα από 10 εκατομμύρια λίρες και άλλα 700 εκατομμύρια σταθεροποιημένες δρ. του προϋπολογισμού δαπανήθηκαν για να στεγασθούν μισό εκατομ. γεωργοί πρόσφυγες χωρίς η τεράστια αυτή δημοσιονομική και εθνική επιβάρυνση να οδηγήσει στο ποθούμενο αποτέλεσμα όπως εύκολα πιστοποιεί η κατάσταση των αγροτικών σπιτιών της ΕΑΠ. Άπειρες εργολαβίες και έκχωρήσεις και προμήθειες υλικών με «μέσα» μαζί με τις γνωστές καταχρήσεις και τα σκάνδαλα που κοσμούνε αυτή την υπόθεση που έγινε άφορμή πλουτισμού πολλών και δφισε τελικά άλυτο το ζήτημα της αγροτικής στέγης τόσο από την πλευρά μίας όριστικής κατοικίας όσο και από έποψη εργασίας και παραγωγής.

IV. Μία άλλη στέγαση αντίξια προς τις απαιτήσεις δσοδευτικής κοινωνίας, προς την συμβολή και τρία στέγαση να μεταφέρει τις κατακτήσεις του πολιτισμού στην ύπαιθρο, δέν είνε βέβαια έφικτη σήμερα υπό το σημερινό καθεστώς που το χαρακτηρίζει η ύποταγή στα δλγαρικά μονοπώλια και η μονομέρεια στη γενική πρόοδο, όπου όλες οι υλικές απολαύσεις και όλες οι πραγματοποιήσεις συγκεντρώνονται στις πόλεις ή δέ ύπαιθρος καταδικάζεται σε βαρβαρότητα. Όμως το ζήτημα της στέγασης των αγροτών (και των δστεγων γενικό) είνε άμεσο και κατεπείγον. Δέν επιδέχεται δέ αναβολή χωρίς κίνδυνο να εξαρθρωθεί η γεωργική παραγωγή και η αγροτική οικονομία. Η στέγαση αυτή δέ μπορεί να έχει τον χαρακτήρα της προχειρότητας κατά τον τρόπο που η Αγροτική Τράπεζα το έπιχείρησε και όπως η ίδια το παρουσιάζει στην έκθεσή της. Από την άσημαντη μά- λιστα στεγαστική προσπάθεια της Αγροτικής φαίνεται λείπει η προηγούμενη πείρα καθώς και τα πολύτιμα δεδομένα από παρόμοιες περιπτώσεις όπως της ατεπιστας ή τις προσπάθειες της λστικής αυτοδιοίκησης στην έλευθερη Ελλάδα κατά την κατοχή και μετέπειτα.

V. Η στέγαση των αγροτών ακόμη και η προσωρινή (Συνέχεια στη σελίδα 520)

Διάφορα

Λένιν Βλαδίσλεβς Ίλιτς: Βιογραφία από το Ίνστιτούτο Μαρξ - Έγκελς - Λένιν. Σελ. 262, 5 κολλιτεχνικές εικόνες έκτος κειμένου. Έκδοτης «Τά Νέα Βιβλία» Α.Ε., Αθήνα 1946.

Άριστοφνηματική παρουσίαση της μορφής του Λένιν. Συναρπαστική έξιστόρηση της ζωής και της δράσης του μεγαλοφυούς οργανωτού της σοσιαλιστικής επανάστασης και ιδρυτού του σοβιετικού κράτους.

Στρατηγική και Τακτική της Προλεταριακής Επανάστασης. Σελ. 100, έκδ. της Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε., Αθήνα 1946.

Μ. Κύρκου: Το Έθνικό ζήτημα. Σελ. 29, Έκδοση «Ελευθερίας» Ελλάδας, 1946.

Ν. Ντόντς - Σ. Τίφφαν - Α. Σόλλεϋ: Τραγωδία στην Ελλάδα. — Πώς είδαν οι Άγγλοι βουλευτές την κατάσταση στην Ελλάδα. 23 μεγάλες σελίδες. Έκδοση: Όμοσπονδίας Δημοκρατικών Συλλόγων, Αθήνα 1946.

Το έκλονικό προξικόσημο της 31 - 3 - 46. Μαύρη Βίβλος. Σελ. 162. Έκδοση Πολιτικού Συνασπισμού των Κορμάτων του ΕΑΜ, Αθήνα 1946.

Γ. Κορδάτου: Οι έπεμβσεις των Άγγλων στην Ελλάδα. Σελ. 59. Έκδοτης: «Τά Νέα Βιβλία» Α.Ε., Αθήνα 1946.

Χάροκβο: Οι άγώνες για την άμεινθέρωσή του. Σελ. 29. Έκδοτης «Τά Νέα Βιβλία» Α.Ε., 1946.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' ΤΟΜΟΥ - ΤΕΥΧΗ 1-24

I. ΜΕ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Α		Σελίς
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓ., Καθηγητή: Βάσεις και σκοποί του σχεδίου παραγωγικής εργασίας		71
» » Δ., Μηχανικού, Τεχνολόγου Ύφηντου: Η έσωτερική οργάνωση των βιομηχανικών επιχειρήσεων		295
ΑΓΓΕΛΟΥ Γ.: Φορολογική πολιτική ή δημοσιονομική άλχημεία;		128, 149
» » Η δημοσιονομική άλχημεία συνεχίζεται		114
» » Ανασκόπηση της Έλληνικής Οικονομίας το 1945		267
» » Συμφωνία οικονομικής υποδούλωσης και εξαθλίωσης των εργαζομένων		355
» » Προϋπολογισμός για την ανασυγκρότηση του κεφαλαίου της κερδοσκοπικής ολιγαρχίας		361
ΑΜΠΑΤΖΗ ΑΛ.: Η ανοικοδόμηση και το πρόβλημα της εργασίας		482
ΑΝΑΝΙΑΔΗ Κ.: Η άλιευτική μεταρρύθμιση και η βελτίωση της ιχθυοτροφίας μας		146, 179
» » Η άλιεία της Μακεδονίας και το πρόβλημα της εκμετάλλευσης των «κλειστών» της υδάτων		247, 270
		453, 493

Β		
ΒΑΡΓΚΑ Ε.: Η πορεία του οικονομικού κύκλου μετά τον πόλεμο		344
Β. Α.: Κριτική του βιβλίου του Β. Τουρίμα: «Το πρόβλημα της Δημοτικής Έκπαίδευσης κλπ.		475
ΒΙΔΑΛΗ Κ.: Η λίρα δέν είναι έμπορεύμα		492

Γ		
ΓΑΛΑΝΗ Α.: Η έπέτειος της Σοβιετικής Ακαδημίας		87
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ Θ.: Τα άμεσα σημερινά προβλήματα της Αγροτικής μας Οικονομίας		364, 424, 466
ΓΡΑΝΤΗ Π.: Το πρόγραμμα της Έθνικοποίησης στη Γαλλία		15
» » Η κατάργηση της σταθεροποίησης		56

Δ		
ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Ι., Καθηγητή Πολυτεχνείου: Άνοικοδόμηση		13
» » Η προσωρινή Συγκρότηση - Στέγαση		47
ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Κ., Ύφηντή Πανεπιστημίου: Σκέψεις για την παιδεία στην άνοικοδόμηση		329
ΔΗΜΑΚΗ Κ.: Το πρόβλημα του Έλληνικού Άστικού κώδικα		121
DUCHESMIN PH.: Η υδροηλεκτρική παραγωγή στη Γαλλία		323, 376, 420
		354

Ε		
ΕΠΙΣΤΗΜ. ΕΤΑΙΡΙΑ, «ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ»: Τα πρακτικά της ίδρυσής της		182
» » Διακήρυξη		261
» » Ανακοινώσεις για τις έπανορθώσεις και για τον Άστικό Κώδικα		437
» » Διακήρυξη πρώτου Πανελλαδικού Συνεδρίου «ΕΠ - ΑΝ»		481
» » (Τομέας Εκπαιδευτικών): Το σχολικό βιβλίο		489
» » Ανακοίνωση για την αγροτική στέγαση		514

Ζ		
ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ Ι., Γεωπόνου: Τα παραγωγικά έργα στην Ελλάδα		190, 215

Η		
ΗΛΙΟΥ Η., Δικηγόρου: Η οργάνωση της Διοίκησης του λαϊκού κράτους για την άνοικοδόμηση		196
» » Η ιδιοκτησία του υπεδάφους		298

Θ		
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ Χ., Καθηγητή Πανεπιστημίου: Προγραμματικό		1
» » Άπλες Γραμμές		17
» » Ο Μύθος του Άνταλου		29
» » Το Πανεπιστήμιο που γεννιέται		107

Κ		
ΚΑΒΒΑΔΑ Δ.: Δυνατότητες πλουτοπαραγωγικής ανάπτυξης της Μακεδονίας		402 515

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τεχνικά

Α. Παπαπέτρου, τακτ. Καθηγητή Ε.Μ. Πολυτεχνείου: «Μαθήματα άτομικής και Πυρηνικής Φυσικής», στη Δημοτική γλώσσα. Σελ. 176, Αθήνα 1946. Χωρίς έκδοτη. Τυπογραφείο Χρ. Α. Λουκά.

©. Ι. Ραυτόπουλου: Το Έθνικόν Δίκτυον Ήλεκτρισμού της Ελλάδος. Σελ. 260, πίνακες 105, Αθήνα 1946. Έκδοτης Α. Παπαζήσης.

Η πλήρης μελέτη του ηλεκτρικού προβλήματος της Ήλειωτικής Ελλάδος. — Διεξοδική ανάπτυξις των συγχρόνων κατευθύνσεων της Ήλεκτρικής Οικονομικής Θεωρίας: Μείζων ήλεκτρική οικονομία—Συγκέντρωση της παραγωγής—Διασύνδεσις—Κάλυψις αχμών—Έφεδρεία—Ένταξις των θερμικών εργοστασίων. — Γενική περιγραφή των ηλεκτρικών πραγματοποιήσεων εις δλην την Εδρώπην.—Δεσπομής ανάλυσις της θεωρητικής θεμελιώσεως του σχεδίου ενός έθνικου δικτύου εις την Ελλάδα.—Έξονυχιστική έπεξεργασία των ελληνικών στατιστικών στοιχείων. — Βιομηχανική Άπογραφή: Όλος ο λογισμός δια την προεκμήρ-σιν των μελλοντικών καταναλώσεων. — Προοπτική των έν Ελλάδα εφαρμογών της ήλεκτρικής ενέργειας.

Ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ κεφαλαίου.—Τῆς Σύνταξης	441
Διεθνὴς οἰκονομικὴ συνεργασία ἢ προκάλυμμα ἀμερικανικῆς οἰκονομικῆς κυριαρχίας.—Κ. Καραγιώργη	448
Αὐτοδιοίκησις καὶ ἀνασυγκρότησις.—Σ. Μάξιμου	457, 505
Ἡ παραλαβὴ, φύλαξις, κατεργασία, κυριότητα καὶ διανομὴ τῶν ἐφοδίων τῆς ΟὐΝΡΑ.—Δ. Μ.	471
Προϋπολογισμὸς γιὰ τὴν ἀνασυγκροτήσιν τοῦ κεφαλαίου τῆς κερδοσκοπικῆς οὐλιγαρχίας.—Γ. Ἀγγελου	482
Ἡ σύμβασις Κοῦπερ δλοκλήρωσις τῆς βιομηχανικῆς μας ἐξάρτησης ἀπὸ τὸ ξένο κεφάλαιο.—Δ. Μπάτση	484
Ἡ λίσρα δὲν εἶναι ἐμπόρευμα !.—Κ. Βιδάλη	492

Ἐμπόριο—Συγκοινωνίες.

Τὸ Ἑλληνικὸ Ἐξωτερικὸ Ἐμπόριο.—Σ. Μάξιμου	222
Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Ναυτιλίας μας.—Κ. Φραγκισκάτου	242, 269, 337
Τὸ ξωτερικὸ ἐμπόριο καὶ ἡ οἰκονομικὴ μας ἀνεξαρτησία.—Σ. Μάξιμου	486

Ἡ Βιωσιμότης τῆς Χώρας.

Ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἡ «πρέπει νὰ γίνεῖ» βιώσιμη.—Σ. Μάξιμου	78
Ἡ κρίσις τῆς ἐπιστήμης στὴν Ἑλλάδα.—Ἀπάντησις σ' ἓνα ἄρθρον τοῦ κ. Π. Κουβέλη	152
Ἡ συζήτησις γιὰ τὴ βιωσιμότητα.—Ἐπιστολὴς Π. Κουβέλη καὶ Σ. Μάξιμου	162
Δυὸ καινούριες ἐπιστολὴς τῶν κ.κ. Π. Κουβέλη καὶ Σ. Μάξιμου	202
Δυνατότητες πλουτοποραγωγικῆς ἀναπτύξεως τῆς Μακεδονίας.—Δ. Καββάδα	402

Ἀγροτικὴ καὶ Ἀλιευτικὴ Οἰκονομία

Τὸ πρόβλημα τῆς παραγωγικῆς γῆς.—Κ. Σακαντάνη	32, 65, 104
Ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ.—Σ. Κυδωνιάτου	75, 109
Ὁ Α.Σ.Ο., Κ.Υ.Δ.Ε.Π. κλπ. ὁργανισμοὶ ἐξαπαγωγικῆς ἐκμετάλλευσης.—Κ. Σιδερεῖ	153, 167
Μελέτη γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ἀγροτικῶν Βιομηχανιῶν.—Σ. Καλογερεῖα	187, 213, 257
Τὰ παραγωγικὰ ἔργα στὴν Ἑλλάδα.—Ι. Ζαχαροπούλου	190, 215
Ἐπέκτασις καὶ ἐντασις τῆς Καλλιέργειας.—Α. Κριάση	204, 231
Ἡ ἀλιευτικὴ μεταρρύθμισις καὶ ἡ βελτίωσις τῆς ἰχθυοτροφίας μας.—Κ. Ἀνανιάδη	247, 270
Ἀπόφασις τῆς Γεν. Συνέλευσης Ὀλοσπονδίας Συνδέσμου Γεωπόνων Ἑλλάδος	253
Στεγὴ—Σπόρος.—Αὐτοδιοίκησις.—Κ. Σακαντάνη	88
Ἡ δυνατότητα ἐπέκτασις τῆς καλλιέργειας σήμερον Α. Κριάση	308, 348, 416, 459, 502
Τὰ ἀμεσὰ σημερινὰ προβλήματα τῆς ἀγροτικῆς μας Οἰκονομίας.—Θ. Γιαννοπούλου	364, 424, 466
Τὸ ἀρδευτικὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος.—Ι. Παπαδοπούλου	382, 500
Συνεταιρισμοὶ καὶ ἀγροτικὴ πιστις.—Κ. Σιδερεῖ	393, 497
Ἡ ἀλίεια τῆς Μακεδονίας καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐκμετάλλευσης τῶν κλειστῶν τῆς ὑδάτων.—Κ. Ἀνανιάδη	458, 493
Ἀνακοίνωσις τῆς «ΕΠ-ΑΝ» γιὰ τὴν Ἀγροτικὴν Στέγασιν	515

Βιομηχανία

Ἡ ἐσωτερικὴ ὁργάνωσις τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.—Δ. Ἀγγελόπουλου	128, 149
Ἡ λαϊκὴ μας τέχνη καὶ βιοτεχνία στὰ πλαίσια τῆς ἀνοικοδόμησις.—Π. Τσαμπάση	142, 176
Ἡ ὑδρενεργειακὴ ἀξιοποίησις καὶ ὁ Ἀναγκαστικὸς Νόμος 2220/40.—Σ. Σταυροπούλου	184
Μελέτη γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν βιομηχανιῶν.—Σ. Καλογερεῖα	187, 213, 257
Ὁ δρομὸς μας πλοῦτος καὶ οἱ δυνατότητες ἀναπτύξεως βαρεῖας βιομηχανίας στὴν Ἑλλάδα.—Δ. Κισκύρα	210, 227
Μία ἀντεθνικὴ Συνομοσία.—Π. Κερασσιώτη	226
Οἱ λίμνες Δασσαρητίας καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία.—Σ. Σταυροπούλου	246
Ἡ ἀντιγνωμία ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἐνεργειακῆς Διεκδικήσεως.—Ραυτοπούλου	276
Γύρω ἀπὸ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν λιγνιτῶν τῆς χώρας μας.—Δ. Κισκύρα	289
Ἐνεργειακὴ ἀξιοποίησις, Ἑθνικὴ Τράπεζα, κ. ἄ. μερικά.—Σ. Σταυροπούλου	303
Οἱ δυνατότητες βαρεῖας βιομηχανίας.—Ν. Κισκίση	333
Ζητήματα ἐνεργειακῆς οἰκονομίας.—Θ. Ραυτοπούλου	369
» » » Σ. Σταυροπούλου	369, 412
» » » Κ. Στυλιανίδη	412
Ἡ σύμβασις Κοῦπερ δλοκλήρωσις τῆς βιομηχανικῆς μας ἐξάρτησης ἀπὸ τὸ ξένο κεφάλαιο Δ. Μπάτση	484

Τεχνικὰ ἔργα—Οἰκισμὸς

«Ἀνοικοδόμησις...».—Ι. Δεσποτόπουλου	13
«Ἡ προσωρινὴ Συγκρότησις - Στέγασιν».—Ι. Δεσποτοπούλου	47
Ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ.—Σ. Κυδωνιάτου	75, 109
Ἡ ὑδρενεργειακὴ ἀξιοποίησις καὶ ὁ Ἀναγκαστικὸς Νόμος 2220/40.—Σ. Σταυροπούλου	184
Τὰ παραγωγικὰ ἔργα στὴν Ἑλλάδα.—Ι. Ζαχαροπούλου	190, 215
Οἱ λίμνες Δασσαρητίας καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία.—Σ. Σταυροπούλου	246
Ἡ ἀντιγνωμία ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἐνεργειακῆς Διεκδικήσεως.—Θ. Ραυτοπούλου	276
Ἐνεργειακὴ ἀξιοποίησις, Ἑθνικὴ Τράπεζα κ.ἄ. μερικά.—Σ. Σταυροπούλου	303
Χωροδομία καὶ οἰκισμὸς. Ι Δεσποτοπούλου	329
Ζητήματα ἐνεργειακῆς οἰκονομίας.—Θ. Ραυτοπούλου	369
» » » Σ. Σταυροπούλου	369, 412
» » » Κ. Στυλιανίδη	412
Τὸ ἀρδευτικὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος	382
Τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ. Σκέψεις γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησίν του. Τὸ «ἐνδιαφέρον» τῶν Ἀγγλων.—Ν. Κισκίση	442

518

Ἀνακοίνωσις τῆς «ΕΠ-ΑΝ» γιὰ τὴν Ἀγροτικὴν στέγασιν	515
--	-----

Ὑγεία—Πρόνοια

Ἡ Διατροφή τοῦ Λαοῦ καὶ ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Χώρας.—Ὁμίλου Ὑγειονομικῶν μελετῶν	80, 171
Γύρω ἀπὸ τὸ ὑγειονομικὸ πρόβλημα τῆς Χώρας.—Α. Μαντέκου	251
Σκέψεις γιὰ τὴν ὁργάνωσιν τῶν νοσοκομείων.—Π. Κοκκάλη	297
Σύγχρονα προβλήματα διατροφῆς.—Σ. Καλογερεῖα	312
Τὸ ὑγειονομικὸ μας πρόβλημα.—Α. Ποπαδάκη	423
Εἰσήγησις στὸ συνέδριον Π. Ο. Φυματικῶν Γ. Λαμέρα	491

Δίκαιο.—Ὁργάνωσις Πολιτείας

Τὸ πρόβλημα τῆς Ἑγκληματικότητος καὶ ἡ λαϊκὴ Ἀνοικοδόμησις.—Δ. Μέξη	100
Ἡ ὁργάνωσις τῆς διοικήσεως τοῦ Λαικοῦ Κράτους γιὰ τὴν Ἀνοικοδόμησιν.—Η. Ηλιοῦ	196
Ἡ προσωπικότης τοῦ Ἑγκληματία. Κεντρικὸν πρόβλημα τῆς Ἑγκληματολογικῆς πολιτικῆς.—Μ. Στριγγάρη	236
Ἡ ἰδιοκτησία τοῦ Ὑπεδάφους.—Η. Ηλιοῦ	293
Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα —Κ. Δημάκη	329, 376
Ἀνακοίνωσις τῆς Ἑταιρείας «ΕΠ.ΑΝ» γιὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα	437

Παιδεία

Ἡ τεχνικὴ Παιδεία στὰ πλαίσια τῆς Ἀνοικοδόμησις.—Ν. Κισκίση	5, 33
Τὸ Πανεπιστήμιον ποὺ γεννιέται.—Χ. Θεοδωρίδης	107
Σκέψεις γιὰ τὴν Παιδείαν στὴν Ἀνοικοδόμησιν. Κ. Δεσποτόπουλου	121
Ὁ ἀναλφαριθμητισμὸς καὶ ἡ ἀγραμματοσύνη στὴν Ἑλλάδα Κ.Σωτηρίου	300
Ἡ Παιδεία μας σήμερον.—Ν. Σωτηρίου	367
Ἡ ἀνάγκη συμπληρώσεως τοῦ ἀλφαριθμητισμοῦ. Γ. Μυριναίου	489
Τὸ σχολικὸ βιβλίον.—Τομέας Ἐκπαιδευτικῶν «ΕΠ-ΑΝ»	429

Ἐπιστήμη—Πολιτισμὸς

Προγραμματικόν.—Χ. Θεοδωρίδης	1
Ἀπλὲς Γραμμὲς.—Χ. Θεοδωρίδης	17
Ὁ Μύθος τοῦ Ἀνταίου.—Χ. Θεοδωρίδης	29
Ἡ ἐπέτειος τῆς Σοβιετικῆς Ἀκαδημίας.—Α. Γαλάνη	87
Στοὺς προοδευτικὸς ἐπιστήμονες.—Τῆς Σύνταξης	141
Ἡ Διάσπασις τοῦ Ἀτόμου στὴ νεώτερη φυσικὴ.—Θ. Κ.	155
Σταθμὸς γιὰ τὴν Ἐπιστήμην τοῦ τόπου.—Τῆς Σύνταξης	181
Ἡ ἰσχύρις τῆς ἑταιρείας «Ἐπιστήμη—Ἀνοικοδόμησις».—Τῆς Σύνταξης	182
Διακήρυξις τῆς ἐπιστημονικῆς ἑταιρείας γιὰ τὴ μελέτη τῶν Νεοελ. Προβλημάτων «Ἐπιστήμη—Ἀνοικοδόμησις»	261
Τὸ διδάγμα τοῦ Γληνοῦ.—Δ. Μπάτση	282
Ἐπιστήμη Ἀνοικοδόμησις.—Ν. Κισκίση	284
Οἱ ἐργασίαι τῆς ἑταιρείας ΕΠ-ΑΝ.—Ε.Π.	320
Ἀπὸ τῆς ζωῆς τῆς «ΕΠ-ΕΝ».—Δ. Μέξη	436, 513
Διακήρυξις τοῦ Πανελλαδικοῦ Συνεδρίου Ἐπιστήμης—Ἀνοικοδόμησις	481
Τὸ Διεθνὲς ἐπιστημονικὸν συνέδριον τοῦ Λονδίνου	507

Ἡ ἀνοικοδόμησις στὶς ἄλλες Χώρες καὶ τὰ Διεθνῆ προβλήματα

Τὸ Πρόγραμμα τῆς Ἐθνικοποιήσεως στὴ Γαλλίαν.—Π. Γρανίτη	15
Τὸ Σχέδιον Εἰρήνης τοῦ Νιόμπερττον Ὁυκς.—Ν.Μ.	23
Οἱ Διεθνεῖς Οἰκονομικοὶ Ὁργανισμοὶ τοῦ Μπρέττον Γούντ.—Ν.	27
Ἡ Ἀνοικοδόμησις στὴν Ἀγγλίαν καὶ οἱ προσεχεῖς ἐκλογαί.—Ν.Μ.	53
Γιὰ μίαν διεθνή οἰκονομικὴν συνεργασίαν.—Ε. Πάσκου	84
Ἡ ἀγροτικὴ μεταρρύθμισις στὴν Οὐγγαρίαν.—Ζ. Razine	125
Ἡ νεολαία τῆς Γαλλίας στὴν Ἀνοικοδόμησιν.—Ε. Καϊδύλη	133
Τὰ διεθνῆ κατελθόντων γιὰ τὴν Εἰρήνην.—Ε. Πάσκου	193
Ἡ πορεία τοῦ Οἰκονομικοῦ κύκλου μετὰ τὸν πόλεμον.—Ε. Βάργκα	344
Ἡ ὁδὸς ηλεκτρικῆς παραγωγῆς στὴ Γαλλίαν Ph. Duchemin	354
Ἐξωτερικὸν δελτίον ἀνοικοδόμησις.—(Ι. Κ.) (Γ. Μαρινῆ)	397, 434, 472, 510
Διεθνὴς Οἰκονομικὴ συνεργασία ἢ προκάλυμμα ἀμερικανικῆς οἰκονομικῆς κυριαρχίας.—Κ. Καραγιώργη	448

Κριτικὴ τοῦ Βιβλίου

Δ. Σφαέλλου: «Ἑλληνικὴ Μεταπολεμικὴ Ἀνασυγκρότησις».—Ν. Μιχαήλ	135
Κ. Κρίστιν: «Εἴκοσι ἔτων χωρονομικὸν σχέδιον γιὰ τὴν Ἑλλάδα».—Δ. Μ.	156
Β. Γεωργίου: «Ἡ ἐξαθλίωσις τοῦ Λαοῦ καὶ ὁ πλοῦτος τῆς Χώρας».—Δ. Μ.	199
Κ. Μπίρη: «Νηπιαγωγεία».—Ρ. Σακαντάνη	218
Γ. Χαλκιάπουλου: «Ἡ σύγχρονη θέσις τῆς θεωρίας τῆς ἀνεργίας».—Τῆς Σύνταξης	219
Α. Ἀγγελόπουλου: «Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος».—Δ. Μ.	217
Δ. Σεργάλη: Ἀρχαῖς Πολιτικαὶ Οἰκονομίας.—Δ. Μ.	399
Γ. Ἀργυρόπουλου.—Π. Καπασακάλη: Κοιτάζοντας μπροσά... Σ. Μάξιμου	475
Ἡ Ἑλληνικὴ βιομηχανία κατὰ τὸ 1945.—Ν.Ι.Κ.	475

Στιγμές

● ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ.—	Α. ἀγάγη σχεδόν.—	Η Διάσκηψη τοῦ Ἀγ. Φραγκίσκου	28
● Ἡ ὑποδοχή τοῦ «Ἀντιστοί».—	Οἱ δηλώσεις τοῦ κ. Βαρθολομαίου.—	Η σύμβαση Ἀγελών.—	Οἱ ὁμι- 57
λίες τῆς Ὀμοσπονδίας Τεχνικῶν Ἐπιστημονικῶν καὶ Ἐλευθέρων.—	Γέρων ὅπ'—	τὸ εὐκαρσεῖς σχέδιο	
● Ἀνοικοδόμησις στὴν ἐπαρχία.—	Περὶ οὐκ οὐκ—	μὴν ὁπλίτην.—	Συνάδελφο καὶ ἀνοικοδόμησις.—
Τί ἐξάγουμεν! Τί γίνεται μὲ τὴν ἄλεια.—	Οἱ ἑλλείψεις καὶ ἡ ἐπολλίδος στὴν Ἀγροτικὴ Οἰκονομία.—	Η κίνησις τῆς βιομηχανίας.—	Η παρονομή τῆς Κορινθίων.—
● Καὶ πάλι γὰρ τὸν Ἀγελών—	Τὸ ψήφισμα τῆς Πανελληνίου Συνελευσεως τῆς Γεωργικῶν Συνεταιρι- 118	σμων.—	Η ἀποψη τοῦ Συλλόγου Ὑπομηχανικῶν Πτυχιούχων τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου.—
● Ἡ «Δημοκρατικὴ» Ἐπιθεώρησις.—	Η ἀφιξη τοῦ κ. Λέμαν.—	Τ' ἀποτελέσματα τῶν Ἀγγλικῶν 139	ἐκλογῶν
● Τὸ τέλος τοῦ «προγράμματος».—	Τρονοκρατία.—	Η Οὐρα.—	Η κριτικὴ τοῦ κ. Π. Γαρουφαλᾶ 160
● Ἡ συζήτησις γὰρ τῆ βιωσιμότητος.—	Η αὐτοκτονία τῆς παραγωγῆς.—	Τὰ μετὰ... τὸν κ. Βαρθολομαίου.—	Εχομεν πληθωρισμὸν καὶ μάλιστα κακοήθειαν 200
● Ἀνοικοδόμησις ὅπ'—	τὴν ἀνάπτυξιν.—	Τί γίνεται μὲ τὰ σὺν τῆς Οὐρας;—	Μὴ συζήτησις.— 220
● Οἱ προνομιακῆς Ἐταιρεῖες.—	Η συγκοινωνία τῶν ΣΕΚ.—	Η σταθίδια.—	Η Διάσκηψη τοῦ Κεμπέκ. 239
● Οἱ ἐπανορθώσεις καὶ ἡ ἀντιπροσώπηση μας.—	Τὸ δρᾶμα τῶν κρατουμένων.—	Ο Νόμος 545 καὶ οἱ 259	ἐφοπιστάς.—
Προτάσεις Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς			
● Τὸ συνέδριον γὰρ τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα.—	Ο Καθηγητὴς Π. Κόκκαλης.—	Η ἐκδοσις τοῦ Ἀρχείου Ἐθνικῆς 279	Ἀντίστασις
● Ἡ συζήτησις γὰρ τὸ ἐνεργειακὸν σὺν «Ἀντιστοί».—	Οἱ ἑπανορθώσεις.—	Τὸ Ὑπουργεῖον «Ἀνοικοδό- 360	μησις».—
Ο κ. Μάνος. Οἱ διαλέξεις τῆς ΕΠ.ΑΝ.			
● Ἐνα ἐπιστημονικὸν γεγονός μὲ διεθνή σημασίαν.—	Οἱ ἐργασίαι τῆς ΕΠ.ΑΝ.—	Τὸ 8ο Πανεργατικὸν συ- 400	νέδριον.—
Τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου Ἀνοικοδόμησις.			
● Στατιστικὴ καὶ ἐκλογές.—	Οἱ ἐπανορθώσεις καὶ τὸ ὑποπτα ἐνδιαφέροντα.—	Σταθεροποίησις.—	Τὸ 410
ψήφισμα τῆς πάλαι.—	Συμπεράσματα ἀπὸ τὴν κίνησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τὸ 1945		480
● Ο νόμος 424.—	Η θέσις τοῦ «ΑΝΤΑΙΟΥ» καὶ ὁ κ. Μάνος.—	Τὰ κατώτερα συμβούλια τῆς Παιδείας.	

Επισκόπηση τοῦ Περιοδικοῦ Τύπου ἀπ' τὴν πλευρὰ τῆς Ἀνοικοδόμησης	137, 280
Βιβλιογραφικὸ Δελτίο	σ. 60, 120, 140, 159, 200, 259, 280, 320, 359, 400, 440, 479, 514

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :	Με ἀλφαβητική σειρά ὀνομάτων συγγραφέων	515
	Κατὰ κατηγορίας θεμάτων	517

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 514)

Εἶνε ἀναγκαστικά ἔργα ἀρκείας διορκείας καὶ κατὰ συνέντευκα συστηματικῇ. Δὲν ἀφορᾷ μόνο τὴν κατοικίαν τῆς γεωργικῆς οἰκογένειας ἀλλὰ καὶ τὴ χωρικὴ παραγωγικὴ ἔργασια.

Κλάδοι ολοκληρωοί τῆς οἰκονομίας μας. ὅπως ἡ οἰκό-
πιτῃ κτηνοτροφία, ὅπως ἡ χωρική ἐπεξεργασία τῶν κα-
πῶν ὅπως ἡ σποροτροφία ἡ οἰκισκὴ χειροτεχνία κλπ.
βρ σκονταί ὑπὸ τὴν ὁμοῖ ἐξέδρτῃ τῆς. Ὑπὸ τὴν ἔπικπῃ
αὐτῇ ἡ ἀπόφασῃ τοῦ ὕπουργεῖου Ἀνοικεδόρτῃς γὰ
προκηρῖζει στῇν Ἀθῆνα ἀρχιτέκνικὸν δειγαν ὁμό γὰ
τόν τύπο μῖας κατοικίας ποῦ ὁ ποίτῃς ἡ ὁρίστικὴ
στέγασῃ στῇν Ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ Ἐρῃκὴ δειχνῇ
περισσὴ ἐπιτολαιότῃτα. Οἱ ἀρχιτέκτονες τῶν Ἀθηνῶν
χωρῖς γνωριμία καὶ ἐξοικείωσῃ πρὸς τῖς συνθῆκες τῆς
ζωῆς, τῆς δουλειᾶς καὶ τῆς κατοικίας ὑπὸ τῖς ὁποῖες δια-
βιοῦν οἱ πληθυσμοὶ στῇν Ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ
Ἐρῃκὴ, καλοῦνται νὰ ὁποανθοῦν μέσα σὲ 40 ἡμέρες
γὰ τὸν καλύτερο τύπο ἐνὸς ἀγροτικῶ ὁπιτικῶ. Μὲ μο
ναδικὰ ἐφόδια τὰ λαογραφικὰ βιβλία, τὰ σχετικὰ εἰκο-
νογραφῇματα καὶ ὅτι ἄλλα βοηθητῃτα ἔχουν.

VI. Ο τύπος της συστηματικής κατοίκιας σ' όλες τις προσρμογές προς το φυσικό, γεωοικονομικό και παραγωγικό περιβάλλον, προς τις συνθήκες της γαιοκτησίας και το εισόδημα, μαζί και με τις λοιπές ιδιομορφίες, υφίσταται και ζει περισσότερο στη συνείδηση των ίδων των χωρικών παρά στη συνείδηση του έρχομένου. Πού σημαίνει ότι η αρχιτεκτονική για να μπει στην ύπηρεσία της στεγαστικής ανάγκης και να την εκφράσει με έπιπλα, χάρη πρέπει και να την κατανοεί, αλλά και να γνωρίζει πως ο ίδιος ο χωρικός την αντιλαμβάνεται. Ή συμβολή του γεωπόνου είναι στην περίπτωση αυτή, αποφασιστικής σημασίας.

Όσο για το οικονομικό μέρος και ειδικότερα για τη χρηματοδότηση, «ΕΠ-ΑΝ» (Εταιρία «Επιστήμη Άνθρωπου»)

κοδόμηση» υπενθυμίζει τὸ καταστροφικὸ πρῆγούμενο τοῦ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ τοῦ 1924—28 ποῦ ἐκτός ὅπῃ τὸ δημοσιονομικὰ βάρη συσσωρεύσε μεγάλα ἰδιωτικὰ χρεὴ στὴν ἀγορικὴ μικροβιοκτῆσα καὶ κοτέττει τὴν Ἀγορικὴ Τράπεζα ἀντιπαθητικὰ φοροεισπρόκτορα.

‘Η «ΕΠ—ΑΝ» αποκρούει γι’ αυτό τὴ χρηματοδότηση καὶ ἀνύσθησιν τῆς ἐκτέλεσης τοῦ ἔργου τῆς στήριξης σὲ «μὴν τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζιῶν» (βλέπετε τελευταίον σχετικὸν Νόμον) ποῦ ὅθως σὺν ἀποτελέσματι τόσο τὴν κερδοσκοπικὴ ἐκμεταλλευτικὴ δρόση ξένου κεφαλαίου στὴ γὰρ μας εἰς βάρος τοῦ ἀγορῆτικου εἰσδημάτος καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, γενικότερα ὅσο καὶ τὸν ἐξαιετισμὸ τοῦ πιθανοῦ κεφαλαίου ποῦ θὰ εἰσπρόξει ἡ οἰκονομία μας ἀπὸ τῆς πολεμικῆς ἐπανορθώσεως, σὲ ὄφελος τοῦ ἑλληνικοῦ τραπεζιτικοῦ κεφαλαίου ποῦ θὰ κορπαῖει ἔτι σὴν τῇ διοφορᾷ καὶ τὸ κέρδος ἀπὸ τὴν προεξόφλησιν τῶν ἐπανορθώσεων.

καὶ ἡ ΕΠ-Α» θεωρεῖ ὅτι ἡ ἀγοραστικὴ στέγασσις πρέπει νὰ χρηματοδοτηθεῖ κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸ πλοῦτο ποὺ συγκεντρῶσε καὶ συγκεντρῶνει τὸν κεντρικὸ τοῦ ἀλλοτρίου οὐκ ἐπενδύεισιν ἐνθάδε λαοφίλως ἐν τοῖς τομεῖς τῆς οἰκονομίας, (ἐμπόριο-βιομηχανία— Τρόφιμα). Θεωρεῖ διὼς ὅτι καὶ ἡ σωστὴ διαχείρισις τῶν ἐπιτοκισθῶσων θὰ βοηθήσῃ σημαντικὰ καὶ θὰ διευκολύνει τὴ χρηματοδότηση τοῦ ὅλου ἔργου.

Ός πρὸς τὴν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου τονίζει ὅτι σὺν τῇ
πρέπει νὰ γίνει μὲ βάση τὴν κινητοποίηση τῆς ἑλληνικῆς
ἐργασίας, τοῦ συγκροτημένου ἀνθρώπου, τοῦ λαοῦ, παρ-
νοῦ καὶ τῆ συμβουλευτικῆς καθέξης τῶν Ἑλλήνων
τεχνικῶν. Ἡ «ΕΠ—ΑΝ» ἐπιφυλάσσει πολὺ συντεμα-
νὰ ἀνακοινώσει τὰ τεχνικά καὶ ὁικονομικά της πορίσματα γιὰ
τὴν ἐξέλιξη τῆς ἀνθρώπινης στέγης.

Ἀθήνα 10 Μαΐου 1946

Το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΕΠ-ΑΝ».

“TA NEA BIBLIA,, A. E.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 4 — ΤΗΛ. 35.347

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ: ΚΟΡΑΗ 5

Μερικές από τις τελευταίες εκδόσεις μας:

1) Α. ΡΕΒΙΑΚΙΝ: 'Ο Στάλιν για την τέχνη και τον πολιτισμό. Θαυμάσια έκδοση των απόψεων της διαλεκτικής στα προβλήματα της καλλιτεχνικής δημιουργίας της προσωπικότητας του δημιουργού, του έθνικού πολιτισμού κ.λ.π.

2) ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΡΔΑΤΟΥ: Οι έπεμβάσεις των Άγγλων στην Ελλάδα. Ιστορική επισκόπηση, στηριγμένη στις πηγές για το ρόλο της αγγλικής πολιτικής στην Ανατολή και στην Ελλάδα.

3) ΛΕΝΙΝ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΑΡΞ—ΕΝΓΚΕΛΣ—ΛΕΝΙΝ.
 Ἀριστουργηματική παρουσίαση τῆς μεγαλύτερης μορφῆς τῆς νεώτερης ἱστορίας. Συναρπαστική ἐξιστόρηση τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσης τοῦ μεγαλοφυοῦς ὁργανωτοῦ τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης καὶ ἱδρυτοῦ τοῦ σοβιετικοῦ κράτους.
 Ὁγκώδης τόμος μὲ πέντε καλλιτεχνικὲς εἰκόνες ἐκτὸς κειμένου.

4. ΧΑΡΚΟΒΟ, ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ. Είναι από τα σημαντικότερα επεισόδια του μεγάλου απελευθερωτικού πολέμου, που αποτελεί τυπικό παράδειγμα εφαρμογής της ρωσικής τακτικής. Πρόλογος του στρατηγού Ν. Γρηγοριάδη.

5) Α. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία καὶ οἱ σχέσεις της μὲ τὸ
ἐξωτερικόν.

Κυκλοφορούν σε λίγες μέρες:

1) Π. ΛΕΚΑΤΣΑ: Ἡ Πολιτεία τοῦ Ἡλίου.

2) ΣΕΓΚΑΛ: 'Αρχές πολιτικῆς οἰκονομίας, τόμ. Β'.

3) ΜΑΡΞ: 'Η 18η Μπριμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη.

Στὸ Βιβλιοπωλεῖο μας, Κοραῆ 5, πωλοῦνται ὅλα τὰ ἑλληνικὰ βιβλία
καὶ περιοδικὰ καθὼς καὶ ξένα βιβλία καὶ περιοδικὰ.

Ποῖα Τεχνικά Προβλήματα σὰς ἀπασχοποῦν ;

Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

J. J. BERLINER & STAFF

ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

• Τίθεται εἰς τήν διάθεσιν τῶν Βιομηχανῶν, τῶν Ἐπιχειρηματιῶν καί ἐν γένει παντός Τεχνικοῦ διὰ νά τοὺς βοηθήσῃ εἰς τό νά λύουν τὰ τεχνικά καί ἐπιστημονικά τῶν προβλήματα πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ἥτοι εἰς τήν:

ΜΗΧΑΝΙΚΗΝ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΝ ΤΡΟΦΩΝ, ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΝ, ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΥΛΩΝ, ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΠΟΙΙΑΝ, ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑΝ, ΕΦΑΡΜΟΓΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ, ΒΥΡΣΟΔΕΨΙΑΝ, ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΚΗΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ κ λ π.

• Ἐνημέρωσις ἐπὶ κάθε νέας τεχνικῆς ἐξελίξεως καί τῶν νέων προϊόντων • Πραγματικὴ βοήθεια εἰς τήν κατάρτισιν εἰδικῶν σχεδίων καί μελετῶν διὰ νέας ἐγκαταστάσεις καθὼς καί διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν καί ἀνακαίνισιν παλαιῶν • Συνεχὴς ἀποστολὴ τεχνικῶν ἐκδόσεων, πληροφοριακῶν δελτίων, τεχνικῆς βιβλιογραφίας καί μονογραφιῶν ἐπὶ παντός θέματος.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Τεχνικὸν Γραφεῖον **ΜΙΛΤΟΣ Π. ΠΕΣΝΙΚΙΔΗΣ** ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔΟΣ ΣΙΝΑ 6 - ΤΗΛ. 26-336. Τηλεφωνήσατε ἵνα σὰς ἐπισκεφθῶμεν.